

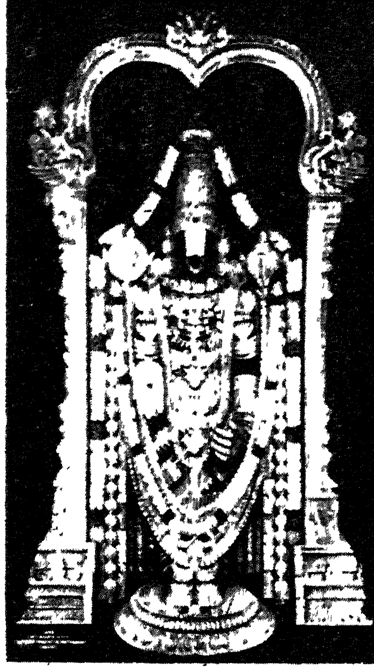
సప్తగిరి

ఆగస్టు, 1994

వెల : రు. 2/-

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల సచిత్ర మాసపత్రిక

దేవతలు గెలువరో తెగి దైత్యులు పారరో
భావించ నింతటిలో భూభారమెల్ల నణఁగె

నేఁడు కృష్ణుఁడు జనించె నేఁడే శ్రీజయంతి
నేఁడే రేపల్లెలోన నెలవైనాఁడు
పేఁడుక యశోదకు బిడ్డఁడైనాఁ డిదె నేఁడే
పోఁడిమి జాతకర్మ మొప్పగ నాయ నేఁడు

ఇప్పఁ డిదె గోవుల నిచ్చెను పుత్రోత్సవము
ఇప్పుడు తొట్టెల నిడి రింతులెల్లాను
చెప్పరాని బాలలీల సేయఁగలదెల్లాఁ జేసి
కప్పెను విష్ణుమాయలు గక్కన నేఁ డిపుడు.

ఇదివో వసుదేవుని ఇంటిచెరలెల్లఁ బాసె
ఇదివో దేవకితప మిట్టె ఫలించె
చెదరక తానిలిచె శ్రీవేంకటాద్రిపై నిదె
యెద నలమేలుమంగ యెక్కివున్న దిదివో.

--అన్నమయ్య అధ్యాత్మ కీర్తన : 478,
రాగం : సాళంగనాట, సంపుటం : 2 (1981)

(ఆగష్టు 29 శ్రీ కృష్ణజయంతి సందర్భంగా)

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
తిరుపతి

శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం

ఒక విజ్ఞప్తి

విద్యే సౌందర్యం | విద్యే దైవం

1993లో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల వజ్రోత్సవ సందర్భంగా తిరుపతిలో శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం నెలకొల్పబడింది. భాగవతాంకితంగా ఈ పవిత్ర పరిశోధనా కేంద్రానికి శ్రీకారం చుట్టబడింది. ప్రాచీన ఆధునిక వాస్తు శిల్ప ప్రమాణాల రీత్యా అతి విశాలమైన భవనం ఈ గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రంకై నిర్మింపబడింది. ఇదో గ్రంథ రత్నాకరం. ప్రాచీనుల ఉత్తమ ఆలోచనా విధానాలను ఆవిష్కరించేందుకు, అందరికీ పంచేందుకు అలభ్యమైన ఎన్నో గ్రంథాలు, వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, పురాణాలు, శాస్త్రాలు, భగవద్గీత ఇలా ఎన్నో గ్రంథాలు ఈ గ్రంథాలయంలో పదిలపరచబడ్డాయి.

శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం సనాతనధర్మం, తత్త్వశాస్త్రం, సంగీతం, భారతీయ సంస్కృతి మొదలైన విషయాలమీద పరిశోధన చేయటానికి చక్కని అవకాశం కలిగిస్తుంది. అంతేకాక అలభ్యంగాను, అముద్రితంగాను వున్న భారతీయ తత్త్వశాస్త్ర గ్రంథాలను, సంస్కృత మూల గ్రంథాలను వాటి అనువాదాలను ప్రచురించాలని ఆశయం. ముద్రణా విభాగం కూడ ఏర్పాటు చేసుకోవటానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ గ్రంథాలయాన్ని భారతీయ సంస్కృతీ ఆలయంగా, ప్రముఖ పరిశోధనా కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా ఆశయం. ఈ భారీ పథకం పూర్తవటానికి అందరి సహాయ సహకారాలు ఎంతో అవసరం.

ఈ బృహత్తర కార్యానికి ప్రజలు, సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, దాతలు ఇతోధికంగా పుస్తకాల రూపంలో కాని, ధనరూపంలో గాని సహాయం అంద చేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. వ్యక్తులు, సంస్థలు తమ వద్దవున్న విలువైన భారతీయ తత్త్వశాస్త్ర గ్రంథాలను ఈ గ్రంథాలయానికి బహుమతిగా ఇవ్వవచ్చు.

దయతో మీ విరాళాలను పుస్తకాల రూపంలో గాని, ధనరూపంలో/డిమాండుడ్రాఫ్టుద్వారా గాని *"ఆఫీసరు ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ, శ్రీ వేంకటేశ్వర కేంద్ర గ్రంథాలయం మరియు పరిశోధనా కేంద్రం, తిరుపతి-517 502 ఆంధ్రప్రదేశ్."* వారికి పంపండి.

విద్య సౌందర్యాన్ని ఇస్తుంది! అది ఎవ్వరూ దోచుకోలేని అపార ధనాగారం! విద్యవల్ల కీర్తి, సంపద, ఆనందం లభిస్తాయి! విద్య గురువులకు గురువు! అన్య ప్రదేశాల్లో విద్య బంధువులా సహాయం చేస్తుంది! పాలకుల వద్ద గౌరవం లభించేలా చేస్తుంది! విద్యలేని వాడు వింత పశువు!!

--భర్తృహరి

విడిప్రతి - రు. 2-00
సం|| చందా - రు. 24-00
అన్నివివరాలకు:
సంపాదకులు,
సప్తగిరి, తి.తి. దేవస్థానం,
తిరుపతి. ఫోను. 22294.

ఈ సంచికలో.... ఆగష్టు, 1994

సంపుటి 25 సంచిక 3

ముఖచిత్రం : శ్రీరాధాకృష్ణులు — చిత్రం--కె. జగదీష్
2 వ కవరు పేజీ : తిరుమల శ్రీవారి పవిత్రోత్సవం
3 వ కవరు పేజీ : శ్రీ విల్లిపుత్తూరు (తమిళనాడు) వటపత్రశాయి దేవాలయం
4 వ కవరు పేజీ : శ్రీకృష్ణ భగవానుడు
సెంటర్ స్ప్రెడ్ : శ్రీ కల్యాణ వేంకటేశ్వరస్వామి ఆలయం, శ్రీనివాసమంగాపురం.

సంపాదకీయం

నీటికి రూపం ఏదయ్యా అంటే - అది వున్న ఘటం. ఎందులో నీరు వుంటే అదే దాని స్వరూపం. స్వభావం మాత్రం సర్వ జీవకోటికి జీవనాధారం.

భగవంతుడూ అంతే. ఆయన ఆకారం ఏదయ్యా అంటే - అది భక్తుని మనస్సు. ఎవరు ఏ రూపంలో ధ్యానిస్తే వారికి ఆ రూపంలో కనిపిస్తాడు, కరుణిస్తాడు. స్వభావం - సమస్త సృష్టికీ, స్థితిలయాలకు సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఆధారం, ఆధేయం.

విశ్వాధిపతి అయినా సేవకుడాయన. తన భక్తుడే తనకు అధినేత అన్నది ఆయన ప్రవచనం. ఆర్తిగా భక్తుడు ఆర్తనాదం చేసిన వేళ, అన్నీ మరచి వాలిపోతాడు ఆ భక్తుని మ్రోల.

రాముడని కొలిచినా, కృష్ణుడని తలచినా, పాండురంగా అంటూ పరవశంతో పిలిచినా - పలికేది భక్తుని పారవశ్యం చూసి పరవసించేది - ఒక్కరే.

మనం మన హృదయ సంస్కారాన్నిబట్టి విశ్వాధారమైన ఆ అనంతానంద జ్యోతికి ఓ పేరు పెట్టుకుంటాం, ఓ ఆకారం కళ్ళముందు కట్టుకుంటాం. కథలు చెప్పుకుంటాం.

నదులన్నీ సాగరం చేరుకుంటాయి. మరుక్షణం అవీ సాగరాంతర్భాగం అవుతాయి. అలాగే మనం ఏ ఆకారాన్ని ఏవిధంగా పూజించినా ఆ పూజ చేరేది ఆ సర్వాంతర్యామికే.

అష్టమినాడుపుట్టి, అందరికీ ఇష్టుడై, నమ్మినవారి కష్టాలు, అరిష్టాలు తొలగించిన ఆ చల్లని నల్లని కన్నయ్య మనకు తెలుపుతున్న సత్యం ఇదే.

భక్తుల హృదయాలలో తాను ఖైదీనని చెప్పటానికేమో ఖైదులో జన్మించాడు. కులాల పేరుతో సంకుల సమరాలు ఎందకయ్యా అని గోకులంలో పెరిగాడు. సృష్టికి కాపరి, పసుల కాపరి అయ్యాడు. మన్నూ వెన్నా సమంగా తిన్నాడు. ఆదుకుంటూనే అసురుల్ని సంహరించాడు. గోవర్ధన గిరిని చిటికెన వేలితో ఎత్తగలిగిన వాని బరువు తులసీదళమంత. ఎంత వింత!

సర్వపరిపాలకుడై కూడ పార్థుడికి సారథి అయ్యాడు. అతిరథ మహారథుల్ని, ఎదురుగావున్న అక్షోహిణుల సైన్యాన్ని అరక్షణంలో అంతమొందించ గలిగి కూడ ఆయుధం పట్టక, అర్జునుడిని నడిపించాడు. అంతా తెలిసీ ఏమీ తెలియనట్లే వున్నాడు.

ఎదిగే కొద్దీ ఒదిగి ఒదిగి వుండాలని, జ్ఞానసంపద పెరిగేకొద్దీ వినయ సంపన్నం కావాలని చెప్పక చెబుతుంది కృష్ణావతారం.

ఇష్టంగా కృష్ణాష్టమి జరుపుకోవడం అంటే ఆరోజు ఆయన పేరుతో కడుపునిండా పిండివంటలు తినడం కాదు. ఆయన ప్రవచించిన గీతా సార సాగరంలోని ఓ బిందువునైనా అర్థం చేసుకుని ఆచరించ గలిగితే, నీ, నా భేదలు లేవని అందరూ ఒక్కటే అని తెలుసుకో గలిగితే అదే నిజమైన కృష్ణాష్టమి.

అపారమైన ఆ అనంత జ్ఞానగంగ అంతాకాకపోయినా కొంతైనా తెలుసుకోవటానికి అవకాశం ఇమ్మని ఆ సప్తగిరీశుని ప్రార్థిద్దాం.

"కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్"

ఆదర్శ పురోహితుడు

డా॥ చలసాని సుబ్బారావు

దశరథ మహారాజునకు పరిపాలనా వ్యవహార బాధ్యతలను నిర్వహించేందుకు జయంతుడు, విజయుడు, సిద్ధార్థుడు, దృష్టి, అర్థసాధకుడు, అశోకుడు, మంత్రపాలుడు, సుమంతుడు అను ఎనిమిదిమంది మేధావంతులైన అమాత్యులతో కూడిన మంత్రి పరిషత్తుండేది. అది కాక అతి ముఖ్య విషయాలపై సంప్రదింపులు జరిపేందుకు ఆ యా శాస్త్రీయ విషయాలలో నిష్ణాతులైన ఎనిమిదిమంది పండితులతో కూడిన పరామర్శక మండలి వంటి 'గురుజన పరిషత్తు' ఒకటి ఉండేదట. ఆ పరిషత్తులో వశిష్ఠుడు, వామదేవుడు, గౌతముడు, కశ్యపుడు, జాబాలి, సుయజ్ఞుడు, మార్కండేయుడు, కాత్యాయనుడు సభ్యులుగా నుండెడివారట. వారందరు బ్రహ్మర్షులు, ఋత్విజులు, వేద విద్యా పారంగతులు, వంశపరంపరగా గురుస్థానాల నలంకరిస్తూ వస్తున్న పెద్దలు. వారందరిలో వశిష్ఠ మహర్షికి విశేష ప్రాముఖ్యముండేది. ఆయన మహారాజుకు ఆంతరంగికుడుగా అనేక విషయాలలో ముఖ్య పరామర్శదాతగా మంత్రి పరిషత్తుకు, గురుజన పరిషత్తుకు నాయకత్వం వహిస్తూండేవాడు. పురోహిత కార్యాలలో గురుజనులాయన ఆదేశాలను పాటిస్తూ ఆయనకు సహకరిస్తుండేవాడు.

వశిష్ఠ మహర్షి రాజపురోహితుడు, రాజవైద్యుడు, రాజ జ్యోతిషి, రాజ విద్వాంసుడు, రాజగురువు, రాజ కుటుంబానికి సర్వస్వంగా పరిపాలనా విషయాలనే కాక ప్రత్యేకించి ఇంట బయటా మొత్తం రాజ కుటుంబ శ్రేయస్సును పర్యవేక్షిస్తూ, రాజవంశ ప్రతిష్ఠను పరిరక్షించు బాధ్యతను నిర్వహిస్తూండేవాడు. వశిష్ఠునితో పని పడని రాజ్య వ్యవహారం రాజు స్వయంగా పరిశీలించుకొనదగినదంటూ వుండేది కాదట. వశిష్ఠుని సలహా సంప్రదింపులు లేకుండా రాజు ఏ నిర్ణయం చేసేవాడు కాదు. అది రాజ కుటుంబ సభ్యుల విషయమైనా, ప్రజల విషయమైనా, ఇరుగు-పొరుగు దేశాల విషయమైనా, మరే విషయమైనా సరే, దానికి వశిష్ఠుని అంగీకారం అభిలషణీయంగా రాణించేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఇది రామాయణం తెలిసిన ప్రతి ఒక్కరు గమనిస్తున్న సత్యమే.

యుద్ధాలు, సంధులు వంటి ప్రధాన పరిపాలనా వ్యవహారాలలోనే కాక రాజ కుటుంబంలో జరగవలసిన వివాహాల విషయంలోను, సింహాసనానికి వారసుణ్ని నిర్ణయించవలసిన సందర్భాలలో కూడ వశిష్ఠుడు అతి కీలకమైన పాత్రను నిర్వహిస్తుండేవాడు. దశరథుడు మరణించినప్పుడు రాజ్యంలో అరాచకానికి తావు లేకుండా వెనువెంటనే మంత్రులు, పురోహితులు సమావేశమై రాజ్యానికి తగిన వారసుణ్ని ఎంపిక చేయు భారాన్ని వశిష్ఠునకే వదలిపెట్టిన ఘట్టం ఈ సందర్భంలో గమనించదగింది.

ఇక్ష్వాకూణా మిహాద్యైవ
కశ్చి ద్రాజా విధీయతామ్,

వచ్చే సంచికలో ....

తిరుమల శ్రీస్వామివారి శుక్రవారాభిషేకం

ప్రతి శుక్రవారం తెల్లవారుజామున తిరుమలలో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారికి "అభిషేకోత్సవం" వైభవంగా జరుగుతుంది. సుమారు 45 నిమిషాలపాటు శ్రీస్వామివారి మూలవిరాణ్మూర్తి యొక్క దివ్యమంగళ సౌందర్యాన్ని దర్శింపజేసే ఈ శుక్రవారాభిషేకోత్సవాన్ని గూర్చి వివరంగా, విపులంగా చదివి ఆనందించండి! ప్రత్యక్షంగా దర్శించిన అనుభూతిని పొందండి! శ్రీస్వామివారి అనుగ్రహాన్ని పొందండి!!

సంపాదకుడు

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

సబ్సిడీ ధరపై మైకుసెట్ల పంపిణీ

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారు 50 శాతం సబ్సిడీ ధరపై ఆంధ్ర రాష్ట్రంలోని అన్ని ఎండోమెంటు ఆలయాలకు ఒక మైకుసెట్టు, ఒక టేపురికార్డరు, క్యాసెట్లు పంపిణీ చేస్తున్నారు.

ఇందుకుగాను సబ్సిడీ ధర: రు. 3370-00

ఈ మైకుసెట్టు, టేప్‌రికార్డరు, క్యాసెట్లు పొందగోరు ఆలయాల వారు రు. 3,370-00లకు డిమాండు డ్రాఫ్టుతోపాటు తమ దరఖాస్తును సంబంధిత ఎండోమెంట్స్ శాఖ అసిస్టెంటు కమీషనరు ద్వారా ఈ క్రింది వారికి పంపాలి.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు, తిరుపతి.

అరాచకం హి నో రాష్ట్రం
వినాశం సమవాప్నుయాత్.
--వాల్మీకి రామాయణం 2-67-8.

రాజులకు, రాణులకు, యువరాజులకు, రాజబంధువులకు సైతం వశిష్ఠుడు విశేష గౌరవపాత్రుడుగా వుండే వాడట. ఆ బ్రహ్మర్షి సలహాలను వారు ఆదేశాలుగానే పాటించే వారంటే అతిశయోక్తికాదు. అది ఇక్ష్వాకు వంశీయ క్షత్రియ రాజ సంప్రదాయం. దశరథుని సభా భవనంలో పురోహితుడుగా వశిష్ఠుడు ప్రవేశించినప్పుడు సభాసదులందరు ఉన్నతాధికారులతోసహా లేచి నిలబడి గౌరవ భావాన్ని ప్రదర్శించేవారట.

తమాగత మభిప్రేక్ష్య
హిత్వా రాజాసనం మహత్,
సభాసదః ఆసనేభ్యః సముత్తస్థుః
పూజయంతః పురోహితమ్.
--వాల్మీకి రామాయణం -- 2-5-24

రాజ్యసభలో చర్చకు వచ్చిన ప్రతి విషయం అంతిమ నిర్ణయం కొరకు సత్యసంధుడు, గుణశీలి, ధర్మాధ్యక్షుడు అయిన వశిష్ఠుని అంగీకారం కొరకు వేచివుండడం అప్పటి పరిపాటిగా వుండేది. ఆయన కాదంటే అమాత్యులు అందుకు ప్రత్యామ్నాయం వెతకవలసి వచ్చేదట.

ఇక్ష్వాకూణాం హి సర్వేషాం
పురోధాః పరమాగతిః,
న చాతిక్రమితుం శక్యం
వచనం సత్యవాదినః.
--వాల్మీకి రామాయణం -- 1-58-3

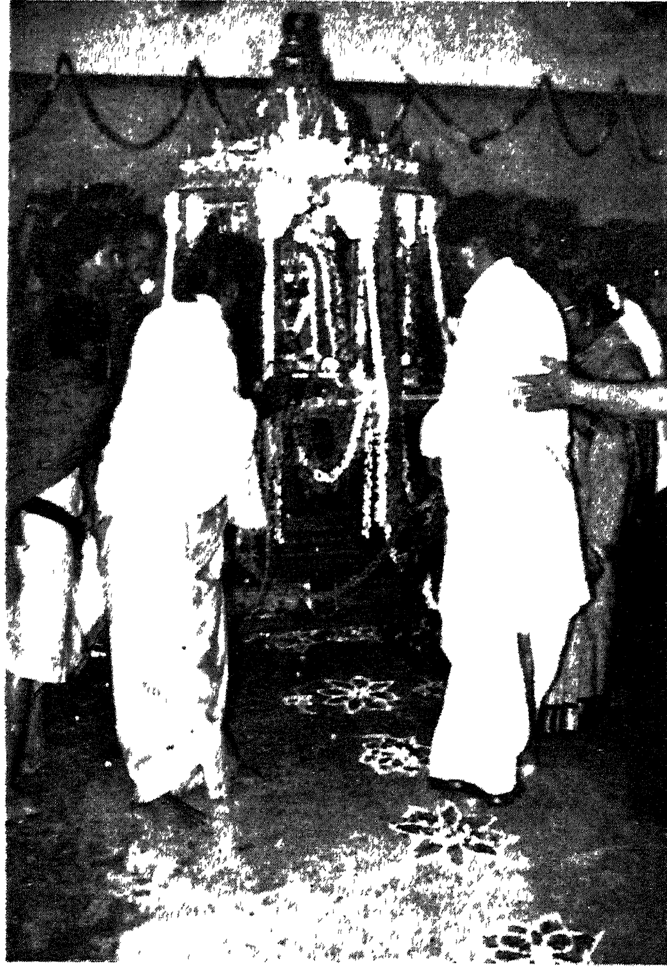
అలా బాధ్యతల రీత్యా వశిష్ఠుని స్థానం ఇక్ష్వాకు రాజ్యంలో ప్రత్యేకించి రామరాజ్యంలో అత్యున్నతమైనదిగా వుండేది. అది ఆనాటి రాజ తంత్ర పరిపాలనా వ్యవస్థలో కానవస్తున్న ప్రత్యేకత అనిపిస్తుంది. అలా దేశ శ్రేయస్సు కొరకు రాజు తనకు లానే ప్రజాశ్రేయస్సును లక్షించి స్వయంగా మరొక గుణశీలుడు, ప్రజ్ఞావంతుడు అయిన విద్యావంతుని ఆలో

(41వ పేజీలో)

దత్తాత్రేయ స్వామికి వెండి తేరు

13-6-94 సోమవారం నాడు మైసూరు శ్రీదత్త పీఠంలోని శ్రీకాలాగ్ని శమన దత్తాత్రేయ స్వామివారిని సుమారు 12 అడుగుల ఎత్తు కలిగిన వెండిరథంలో ఊరేగించారు. దత్తాత్రేయ స్వామికి ప్రప్రథమంగా జరిగిన ఈ వెండి రథోత్సవాన్ని తమిళనాడు గవర్నరు డా॥ మర్రి చెన్నారెడ్డి సకుటుంబంగా ప్రారంభించారు.

అవధూత దత్త పీఠాధిపతులు శ్రీ శ్రీ శ్రీ గణపతి సచ్చిదానంద స్వామీజీ 52 వ జన్మ దినోత్సవాల సందర్భంగా శ్రీ కాలాగ్ని శమన దత్తాత్రేయ స్వామికి జూన్ 13 వ తేదీన వెండి రథోత్సవం, జూన్ 17 వ తేదీన ఆశ్రమంలోని సప్తర్షిసరోవరంలో తెప్పోత్సవాలు వైభవంగా జరిగాయి. ఈ సందర్భంగా శ్రీ స్వామీజీ సందేశమిస్తూ ఆ యా ప్రసిద్ధ క్షేత్రాల్లో, దేవాలయాల్లో ఆయా దేవతలకు జరిగే మంటపోత్సవం, పల్లకి ఉత్సవం, రథోత్సవం, తెప్పోత్సవం, డోలోత్సవం వంటి ఉత్సవాలు కేవలం బొమ్మలాటలుగా తలవకూడదనీ, ప్రతి ఉత్సవంలోను పంచభూతాత్మకమైన ఆధ్యాత్మికతత్త్వం ఇమిడివుందనీ, ఆ యా ఉత్సవాలను తిలకించిన భక్తుల యొక్క పాపాలు, సంకటాలు తొలగి, కోరికలు నెరవేరుతాయని చెప్పారు.

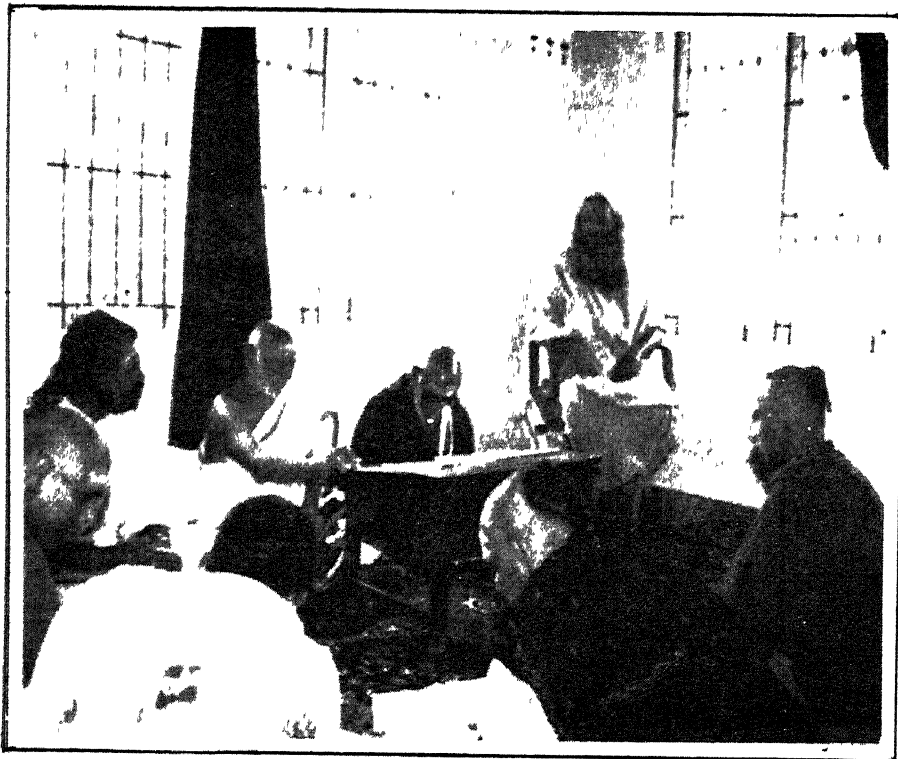
ధర్మసంచారం

ధర్మ ప్రచార కార్యక్రమాలు

94 జూన్ 12 నుండి 19 వరకు ఎనిమిదిరోజులపాటు జరిగిన శ్రీస్వామీజీ వారి 52 వ జన్మదినోత్సవాలు "కృష్ణయజుర్వేద హవన యజ్ఞం"తో ప్రారంభమయ్యాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రోడ్ల, భవనాల శాఖా మంత్రి శ్రీ టి. పురుషోత్తమ రావు జ్యోతిని వెలిగించి ఈ వేద యజ్ఞాన్ని ప్రారంభించారు. లోకశాంతికై 8 రోజులపాటు సంపూర్ణంగా నిర్వహింపబడిన ఈ వేదయజ్ఞంలో ఆంధ్ర, కర్నాట, తమిళనాడు రాష్ట్రాలకు చెందిన వేదపండితులు పాల్గొన్నారు.

ఈ సందర్భంగా 94 జూన్ 12 ఒక భక్తునిచే దంత మంటపం సమర్పింపబడింది. సుమారు 18 అడుగుల ఎత్తువున్న ఈ దంత మండపాన్ని అధిరోహిస్తూ శ్రీ స్వామీజీ సుమారు 50 మంది మహమ్మదీయులు 14 ఏండ్లుగా నిరంతరం శ్రమించి అత్యంత భక్తి ప్రపత్తులతో అపూర్వంగా తయారు చేసారని, ఈ మండపంలో ప్రతి అణువణువునా దత్తాత్రేయ అష్టోత్తర శత నామావళి దంతంతో మలచబడిందని తెలియజేస్తూ, మండపంలో భగవంతుణ్ణి ప్రతిష్ఠించినట్లే ప్రతి మానవుడు తన హృదయమనే స్వచ్ఛమైన మందిరంలో దైవాన్ని ప్రతిష్ఠించుకోవాలని సందేశమిచ్చారు. భగవంతుని దృష్టిలో అందరూ సమానమేనని, భగవంతుని సేవలో కుల మత జాతి విచక్షణ లేదనీ, ఇప్పుడే మీరంతా ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నారనీ చెప్పతూ, దంతమండపం తయారీలో శ్రమించిన ముస్లిం భక్తులను శ్రీస్వామీజీ ఆశీర్వదించారు. ఆ తర్వాత కృష్ణయజుర్వేద పరీక్షల్లో గెలుపొందిన 5 మంది వేద విద్యార్థులకు ప్రశస్తి పత్రాలు శ్రీస్వామీజీ ఇచ్చారు.

శ్రీస్వామీజీ సమక్షంలో వేదపరీక్షలు నిర్వహిస్తున్న దృశ్యం

శ్రీ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ గాత్ర కచ్చేరి దృశ్యం ప్రక్కన మృదంగం మీద విద్వాన్ కారైకుడి మణి, వయొలిన్ మీద పద్మశ్రీ ఎం.ఎస్. గోపాలకృష్ణన్

జూన్ 18 సాయంత్రం శ్రీ స్వామీజీ సమక్షంలో పద్మవిభూషణ డా॥ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణ గాత్ర కచ్చేరి వీనుల విందుగా సాగింది. వీరికి పద్మశ్రీ ఎం.ఎస్. గోపాల కృష్ణన్ వయొలిన్‌మీద, విద్వాన్ కారై కుడి మణి మృదంగం మీదా సహక రించారు.

ఈ ఉత్సవాల సందర్భంగా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రొద్దుటూరుకు చెందిన శ్రీ షడ్దర్శనం సోమసుందరశర్మను "వేద నిధి" బిరుదుతోను, అలాగే డా॥ మంగ ళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణను "నాదనిధి" బిరుదుతోను శ్రీ గణపతిసచ్చిదానంద స్వామీజీ సత్కరించి ఆశీర్వదించారు.

ఎనిమిది రోజులపాటు జరి గిన ఉత్సవాల్లో తెలుగు, తమిళం, ఆంగ్లం, కన్నడం, ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలు, ఆడియో వీడియో కాసెట్లు ఆవిష్క రింపబడ్డాయి. ఈ ఉత్సవాల్లో డా॥ ఎన్. రమణి, మాండొలిన్ శ్రీనివాస్ మున్నగువారి సంగీత కార్యక్రమాలు కూడ జరిగాయి.

చివరిరోజున 19 వ తేదీ శ్రీ గణ పతిసచ్చిదానందస్వామీజీ సమర్పించిన "నాదచికిత్సా విభావరి" కార్యక్రమం 3 గంటలపాటు వేలాదిమందిని మైమ రపించింది. చివరగా శ్రీ స్వామీజీ వేదయజ్ఞంలో సమర్పించిన మహాపూ ర్ణాహుతితో కార్యక్రమాలు సమాప్తమ య్యాయి.

బెదిరిస్తే గోవు క్షీరమివ్వదు.
దూషిస్తే పుణ్యం రాలిపడదు

ఉపవాస ప్రయోజనము

ఉపవాసం మతాచారాల్లో ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించింది. ప్రతి పక్షంలోను ఏకాదశివ్రత మేర్పఱచినారు. పర్వ దినాల్లో పుణ్యవీధుల్లో ప్రత్యేకమైన ఉద్దేశం దృష్టిలో పెట్టుకునే ఉపవాసం చేస్తున్నారు. దేవతానుగ్రహానికి ఉపవాసం ప్రధాన సాధనమన్నారు. గాయత్రీ ఉపాసకులు ఆదివారంనాడు, శివభక్తులు సోమవారంనాడు, హనుమద్భక్తులు మంగళవారంనాడు, లక్ష్మీకటాక్షాన్ని పొందగోరేవారు, శుక్రవారంనాడు, వెంకటేశ్వర భక్తులు శనివారంనాడు, సాయిబాబా రాఘవేంద్రస్వామి అనుగ్రహాన్ని అభిలషించేవారు గురువారంనాడు ఉపవాసం చేస్తున్నారు. కొంతమంది మహానుభావులు నిర్జలోపవాసంచేస్తే, ఇంక కొంతమంది చాంద్రాయణవ్రతం చేస్తున్నారు. మన మహర్షులు మతాచార్యులు తాముచాలా రోజులు ఉపవాసములుండి దానివల్లగలిగే ప్రయోజనాలను లాభాలను శిష్యులకు బోధించి వారితో ఉపవాసం చేయించేవారు.

ప్రస్తుతం మన దృష్టిలో ఉపవాసం చేసేవారు మతమౌఢ్యం గలవారుగా పరిహసింపబడుతున్నారు. ఇప్పటివారు ప్రకృతి నియమాల తెలిసికొనక పోవడమే కారణంకావచ్చు. "అన్నాన్నే ప్రాణంగా భావించేవారు ఉపవాస సిద్ధాంతాలను తెలుసుకొని దాన్ని ఆచరణలో పెట్టవలసి ఉంది. ఉపవాస ప్రయోజనాలను బాగా గుర్తించవలె" అని సుప్రసిద్ధ వైజ్ఞానికుడు బాబూ రామచంద్ర వర్మ ఒకచోట ఎలుగెత్తిచాటినాడు.

"హిందూ మతాచారాలు విజ్ఞానసమ్మతాలు. వాటిని గుర్తించి తీరవలె. పున్నమి నాటి చంద్రుడు మన మస్తిష్కాన్ని ఏకాదశినాటి చంద్రుడు మనస్సును, విదియ నాటి చంద్రుడు పాదాల వ్రేళ్ళను ప్రభావితం చేస్తారు. హిందువులు ఏకాదశినాడు ఉపవాసముండి రాత్రిపూట జాగరణ చేస్తారు. ఆధ్యాత్మిక సాధనలు చేస్తారు. అమరుల వాకర్షిస్తారు - అని ప్రొఫెసర్ నట్వర్ ఉపవాసాన్ని వైజ్ఞానిక దృష్టి వివరించినారు.

శ్రీ కాశీభట్ల సుబ్బారామశర్మ

"ఆరోగ్యాన్ని యౌవనాన్ని జీవితానందాన్ని శక్తిని పొందగోరేవారు ఉపవాసము చేసి తీరవలె. ఉపవాసం వల్ల మానవుడు నైతికాధ్యాత్మికంగా ఎదిగి తీరును. దయామయుడై యుండును,, అని ప్యూరింగ్టన్ తన అనుభవాల పురస్కరించుకొని ఉపవాస ప్రయోజనాల వెల్లడించినాడు.

"ఆరోగ్యాన్ని యౌవనాన్ని జీవి-తానందాన్ని శక్తిని పొందగోరేవారు ఉపవాసముచేసి తీరవలె. ఉపవాసం వల్ల మావవుడు నైతికాధ్యాత్మికంగా ఎదిగి తీరును.

నిజానికి ఉపవాసమనేది ఆత్మోన్నతి కేర్పరచిందే. ఉపవాసం చేసినపుడు ఆత్మ శక్తులు చైతన్యవంతంగా ఉంటాయి. ఇది ఒక తపశ్చర్య. దీనివల్ల సత్సంకల్పాలలో బుద్ధి వికసిస్తుంది. సాహసమేర్పడుతుంది. క్రమబద్ధ జీవితం గడపడానికి తగిన ప్రేరణలభిస్తుంది. ఆంతరిక మాలిన్యం తొలగుతుంది. బంధవిముక్తికి మనస్సు త్వరపడుతుంది. భోగేచ్ఛ నశిస్తుంది. కైవల్య కాంక్ష పెరుగుతుంది.

ఉపవాసము మనస్సును నిర్మలినం చేస్తుంది. ఉపవాసంతోబాటు స్వాధ్యాయ మనన చింతన ధ్యానాదులు కూడ మనస్సుపై శాశ్వత ముద్ర వేస్తాయి. ఉపవాసాగ్ని మనస్సునే అయఃపిండాన్ని కరిగిస్తుంది. అప్పుడది యిచ్ఛవచ్చిన రూపాన్ని పొందుతుంది. ఉపవాసం చేసి పకాయసాధనలు చేసేవారు తమ కోరికల నెరవేర్చుకున్నట్లే. ఉపవాసంవల్ల బ్రహ్మచర్యాన్ని కాపాడుకోవచ్చు.

సదాచారాన్ని పాటించవచ్చు. శారీరకాంతరిక శత్రువులపై విజయాన్ని సాధింపవచ్చు.

మనం కడుపునిండ క్రుక్కి క్రుక్కి తిన్నప్పుడు నిద్రవస్తుంది. సోమరితనం ప్రబలుతుంది. శరీరం భారమౌతుంది. మెదడు మొద్దుబారుతుంది. బుద్ధి మందగిస్తుంది. దురాలోచనలు దుస్వప్నాలు ఎక్కువవుతాయి. తామసం కల్పాలధికమవుతాయి. పొట్ట పట్టకుండా తిన్నపుడు దాని పని అది చేయలేదు. అల్పాహారం కూడ అసహ్యంగా తోస్తుంది. క్రమంగా శరీరం రోగము పాలవుతుంది క్షీణించి పోతుంది.

ఉపవాసంవల్ల ఆరోగ్యం చేకూరుతుంది. నూతనశక్తి కలుగుతుంది. చైతన్య స్ఫూర్తివృద్ధుతుంది. శరీరం దృఢపడుతుంది. ధర్మ సాధన కనువవుతుంది. జీవితాన్నే సుఖమయం చేస్తుంది. అసుర శక్తి వినాశనానికి దైవీ సంపద్వికాసానికి ఒక మహాస్త్రం గా పనిచేస్తుంది. కావ ఆత్మోన్నతికి ఉపవాసం ఒక అవసరమైన ప్రధాన సాధన మనవచ్చు.

"భగవధ్యానంలో లీనం గావడానికి ఉపవాసం సదా సహకరిస్తుందనే భావంతో వేము సదా ఆచరిస్తుంటాము. భగవంతుడు - ఉపవాసం - ఈరెంటిని ద్వంద్వంగా భావింపవచ్చు. తిండిపోతుతనానికి భగవంతునికి పరస్పర వైరముంటుంది. బుద్ధి ప్రసరింప వపుడు అహింసాపధికుడు ఉపవాసం చేస్తాడు. ఉపవాస శోధిత మైన మనస్సుతో చేసే ప్రార్థన సుగమంగా భగవంతుని చేరుతూంటుంది. ఉపవాస మనేది ఒక ఆధ్యాత్మిక వస్తువు. దాని మూల ప్రవృత్తి భగవంతునివైపే ఉంటుంది,, అని మహాత్మాగాంధీ ఒకచోట ప్రవచనం చేసినారు.

ఉపవాస ప్రభావం మనస్సుపై చక్కగా పనిచేస్తుంది. దీనివల్ల మనస్సు పరిశుద్ధమై పవిత్రమవుతుంది. పవిత్ర మనస్సే భగవంతుడికుపయోగించే ఆసనం. పవిత్ర మనస్సులోపలికే భగవంతుడు రాగోరుచుండును. పవిత్ర మనస్సే భగవంతుని దర్శింపవీలగును. అపవిత్రత భగవంతుడి దూరపరచును. బంగారు అగ్నిలో కాచడంవల్ల అది అపరంజి అవుతుంది. మనస్సును ఉపవాసాగ్నిలో తపింప చేసినపుడే మాలిన్యమంతా తొలగి పోతుంది. మనోమాలిన్యము తొలగినప్పుడు భగవద్దర్శనము సులభమవుతుంది.

ఉపవాసంవల్ల ఆధ్యాత్మిక లాభాలేగాక శరీరారోగ్యం చేకూరుతుంది. ఆరోగ్యం పొందడానికి విదేశీయులీ విషయమై ఎన్నో పరిశోధనలు చేసి ఒక చికిత్సా ప్రణాళిక రూపొందించినారు.

"ఉపవాసాన్ని యౌవనం స్థిరంగా ఉండడానికి ఒక ప్రధాన సాధనంగా భావిస్తున్నాను. ఇదిపరిపూర్ణారోగ్యానికి హేతువు. రోగ నివారణకు ప్రకృతియిచ్చిన ఔషధమిది. ఈ మాట నేను స్వానుభవంతో చెపుతున్నాను. నేను ఉపవాసంచేసి చాలకాలంగా ఉండే జబ్బుల పోగట్టుకున్నాను. ఎప్పుడైన జబ్బు చేసినపుడు ఉపవాసమారంభిస్తే ఆరోగం సమూలంగా నశించిపోతుంది." అని ఉపవాస విశేషాలను గుర్తించిన అమెరికా డాక్టర్ అపటన్ సింక్లేయర్ - వ్రాసియున్నాడు.

"అప్పుడప్పుడు ఒకనాడైన ఉపవాసం చేయడం మంచిదని దీనివల్ల జీర్ణక్రియ సులభమవుతుంది. జితేంద్రియత్వ మలవడుతుంది. శరీరంలోని సంచిత మలాలన్నీ బయటికి నెట్టబడుతాయి యని డాక్టర్ యూస్టోన్ మైలెస్ వివరించినాడు.

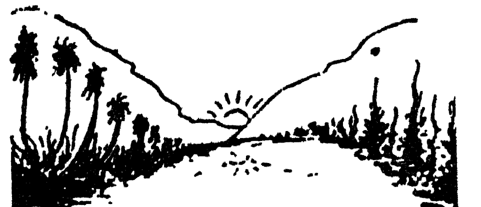
గాంధీజీ ఉపవాసాన్ని ఒక వైజ్ఞానిక చికిత్సా ప్రణాళికగా భావించినాడు. "మలబద్ధకం - రక్తక్షీణత - జ్వరం - అజీర్ణం- తలనొప్పి - వాయునొప్పులు - కీళ్ళ నొప్పులు - శిరోభారం చింత - ఇటువంటివి గలిగినప్పుడు ఉపవాసం తప్పక చేయాలని నా అనుభవాలను పరుల అనుభవాలను ఆధారపరచుకొని నిస్సంకోచంగా చెప్పుతున్నానని గాంధీజీ వ్రాసినారు.

వైద్యులు వైజ్ఞానికు లీకారణాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించినారు. శరీరంలో మలం నిలువ ఉన్నప్పుడే రోగాలు పుట్టుతాయని వారు భావించినారు. దీని బయల్వరచేశక్తి విసర్జ కావయవాలకు లేదు. ఆరోగ్యవంతునికి మలమూత్రాలు సహజంగా జరుగుతూంటాయి. వాటి నియమాలకు భంగం కలిగినప్పుడే రోగాలు వచ్చి చేరుతాయి. ఉపవాస చికిత్సవల్ల ఆ క్రియలు సహజంగావే జరుగుతాయి. అప్పుడారోగ్యం కుదురుకొన్నట్లే.

ఆయుర్వేద గ్రంథాల్లోను ఉపవాసాన్ని గూర్చి చర్చించినారు. నానావిధరోగాలకు ఉపవాసమే చికిత్సగా చేర్చినారు. లంఘనం పరమౌషధమ్. ఆకలి మందగించినవాడు ఉపవాసం చేస్తే, పాచనయంత్రం బాగా పని చేస్తుందని లంఘనంవల్ల జరరాగ్ని ప్రదీప్తమవుతుందని సుశ్రుతం వివరించింది. ఉపవాసంవల్ల ఆకలి యెక్కువవుతుందని శరీరం తేలిక అవుతుందని జరరాగ్ని ప్రదీప్తమవుతుందని భావ ప్రకాశకారుడు వివరించినాడు.

ఉపవాసంవల్ల చేకూరే శారీరక ఆధ్యాత్మిక శక్తుల వికాసాన్ని గుర్తించే హిందూ మతంలో దీనిని మత సంబంధమైన అంగంగా పరిగణించినారు. అనేకవిధములైన వ్రతోపవాసాల నేర్పఱచినారు. ఉపవాసాన్ని కొందరు మతమౌఢ్యంగా భావించినప్పటికి విజ్ఞానంగలవారు శారీరక మానసిక ఆత్మోన్నతులకు ఉపవాసమొక సహజవైజ్ఞానిక ప్రణాళికగా భావించినారు.

ఉపవాసంలో చేసిన సాధన అచిర కాలంలోనే ఫలిస్తుంది. మనఃఫలకంపై శాశ్వత ముద్రవేస్తుంది. ప్రాణాయామ ధ్యాన ధారణాది మంత్రనియమాల్లో ఉపవాసం సహకరిస్తుంది. ఉపవాసం కూడ ఒక తపస్సే అంటుంది తైత్తిరీయం. కాన సిద్ధిని గోరేవారు ఉపవాస సాధన మరువగూడదు.

(గత సంచిక తరువాయి)

ఒక్క మాసము కంటె నే నోర్వజాల
ప్రాణములు వీడుదు నటంచు పతికి పలుకు"
కొంగులోని చూడామణి కోమలాంగి
హనుమ కిచ్చెను రాముని కందజేయ.

రాము ప్రేరేచు కార్యభారమ్ము నీదె
రవితనయుడైన సుగ్రీవు ప్లవగవరుల
కుశల మడిగితి నంచు వాక్రుచ్చు మయ్య
వేగ చనుదెమ్ము రాముని వెంట గొనుచు.

భూమి నాకాశ పాతాళముల చరించు
ఖ్యాతబలవిక్రమాఢ్యులు కపులు గలరు;
వారిలో అల్పుడను నేనె పారుదెంతు
నా బుజాల దాలిచి రఘునందనులను.

తల్లి! విడువుము హృదయ సంతాప మీవు
ముట్టడించు వానరసేన ఇట్టె లంక,
రామచంద్రుడు రఘుకులరమణు డింక
సంహరించు దశగ్రీవు సమరమందు.

రావుల రామాయణము

బాష్పగద్గద కంఠియై పలుక సీత
ఆలకించి కపీశ్వరు డనియె నిట్లు
"రామబాణము మ్రోల ధైర్యముగ నిలువ
నరసురాసురులందు నెవ్వరును లేరు."

పలికె వైదేహి సౌహార్ద ఫణితి నిట్లు
"కొంత శాంతి ఘటించె నీ అంతికమ్ము
ఓ మహాత్మ! నీ విట నుండు మొక్కదినము
తెలియ జెప్పు కార్యంబు సిద్ధించు తెరువు."

ఆంజనేయుడు సీతతో అనియె నిట్లు
"నీదు చె రబాపు మా తల్లి! నిశ్చయముగ
శక్తి జూపు సుగ్రీవుడు సముచితగతి
ఆతనికి కోట్లకొలది సైన్యంబు గలదు.

శోకసాగర పారము చూతువమ్మ!
రామభద్రుని కంటెను రాజు కాని,
సముడు కాని సౌమిత్రికి జగతి లేరు
చిరము లంకాపురమున వసింప వీవు."

అమితముదమున హనుమతో అనియె సీత
"పరవశింపగ రాముని స్పర్శ నాకు
కలుగజేయుము కరుణతో కపివరేణ్య!
అనఘ! ఎరిగింతు మరియొక్క ఆనవాలు.

తిలక మొకసారి నొసలిపై దిద్ది నాకు
చెక్కి మణిశిల చెక్కిలిచుక్కతీర్చె
కాంతు డీమణి బాయ శోకంబు గదురు
పతికి చెప్పుము దీని పంపితి నటంచు."

డాక్టర్
శ్రీ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి

"తావక వియోగ దుఃఖసంతాప కలన
శాంతి గనని రాముండు లక్ష్మణుని గూడి
సత్వరమె నిన్ను గొనిపోవు సన్నుతాంగి!"
పుణ్యు డిట్లని సీతకు మ్రొక్కె భక్తి.

చెప్పి రాము సేమంబు పృచ్ఛించినట్లు
సాశ్రునయనాల వైదేహి స్వస్తి పలుక
ముదలగొని ఉత్తరదిశాభిముఖుడు నగుచు
పవనసూనుడు ముదమున పయన మయ్యె.

మనమున దలంచె నా హనుమంతు డిట్లు
"ప్రభుడు సలుపంగ పనిచిన పనియె గాక
భవ్యగతి అన్యకార్య లాభంబు గూర్చు
వాడె దక్షుడు తలపోయ వాడె దూత.

కావున అశోకవనము భగ్నమ్ము చేయ
దనుజపతి శక్తియుక్తులు కనగవచ్చు
తెలియు దశకంధరునకు మదీయశక్తి
అత్తని కావర మొక్కింత అణచివైతు."

క్రుద్ధుడై చెట్లు మొదలంట కూల్చి కూల్చి
సర్వనాశన మొనరింప క్షణములోన
మాద్యులకు విందు గూర్చెదు సొబగు దక్కి
శోకదేవత యయ్యె అశోకవనిక.

వ్యాప్తిగనె వృక్షభంగరవంబు దెసల
బహువిహంగమ సంఘాలు పారిపోయె;
అట్లు దనుజన క్ప్రియ మాచరించి
హనుమ తోరణభాగాన కరిగి నిలిచె.

నిదుర లేచిన దానవసుదతు లెల్ల
భయము నందిరి భగ్నమౌ వనము గాంచి
పెద్ద గిరివోలె మారుతి పెరుగ, సీత
కాంచి రాక్షసస్త్రీలు దండించి రిట్లు.

"భామ! ఎవ్వడు వీడు? పేరేమి? ఏల
వచ్చె? ఏమి పలికె? చెప్పు భయము వీడి"
కామరూపులు వారికే కాని తనకు
తెలియ దస లేమియు నటంచు తెలిపె సీత.

కొందలంబున రావణుమందిరమ్ము
చేరి కొందరు విభునకు చెప్పి రిట్లు
"మన అశోకవనమ్ము నాశనము చేసె
ఒక్క మర్కటు డతివిక్రమోజ్జ్వలుండు.

సీతతోడ సంభాషించె; ఆత డెవరొ
చెప్పదయ్యె ఎట్లెట్లొ ప్రశ్నించినాము;
తాకలే దామె యుండిన తరు వొకండె
ఆమె రక్షకు డత డని వ్యక్తమయ్యె.

ప్రజ్వలించిన ప్రభుని నేత్రాలనుండి
దొంతరగ వేడినీటిబిందువులు రాలె;
బయలుదేరిరి వేగ రావణుని యాజ్ఞ
కింకరాఖ్యులు శూరులు కినుక బూని.

వికృతరూపాల ఎనిమిది వేలమంది
గదలు శరఖడ్గములు పరిఘలు ధరించి
చుట్టుముట్టిరి హనుమంతు పట్టుకొనగ
సాహసులు వారు సంగరోత్సాహయుతులు.

అమితతేజస్వి శ్రీమంతు డద్రిసముడు
తోకతో గొట్టి క్షితి గట్టి కేక పెట్టె;
నింగి నేల మహోగ్రజ్ఞ నిండిపోవ
పక్షు లంతట భీతితో పడియె పుడమి.

"జనవినుతుడై రాఘవేంద్రునకు జయము
శౌర్యశాలి సౌమిత్రికి జయము జయము
అతిబలయుతుండు వానరపతికి జయము
అలరుదురు విక్రమాఢ్యులై అవని వారు.

క్లేశ మెవరికి గూర్చని దాశరథికి
దాసదాసుడ వాయుపుత్రకుడ నేను
శత్రుసంహారదక్షుండ శౌర్యనిధిని
ఆంజనేయాహ్వయంబున నలరు వాడ.

తరులు గండశిలలె ఆయుధాలు నాకు
రావణులవంటి వారలు వేవురైన
నాకు చాలరు సమరాంగణమ్ములోన
అరుగుచుంటి కృతార్థుడ నగుచు నిపుడె."

హనుమభీకరనాదమ్ము నాలకించి
జంకొదవ దాగి అందందు కింకరాళి
భీతి నాయుధజాలము విసిరి రంత
ప్రభుని యానతి ధిక్కరింపంగలేక.

శూరు లెల్లరు నాతని చుట్టుముట్ట
దొరకగా తోరణముచెంత పరిఘ యొకటి
దాని గిరగిర త్రిప్పుచు వానరుండు
సాహసంబున వారల చంపివేసె.

ఘనతరంబుగ మారుతి తనువుపెంచి
జలధరపథంబు నంటెడు చైత్య మెక్కి
భీతి కొలుపుచు కాంతి శోభిల్లుచుండె;
మట్టుపెట్టగ మార్తుర మల్లచరచె.

చైత్యపాలు రసంఖ్యాక దైత్యభటులు
శూరవరులు కొట్టి రతని చుట్టుముట్టి;
ఒక్క ఉదుటున స్తంభంబు నూడబెరికి
వారి నెల్లర చదిపెను వాయుసుతుడు.

పలికె ఆంజనేయు డిటు లంబరమునుండి
"రామవిభునితో మీరు వైరమ్ముగొనుట
కోట్లకొలదిగ నావంటి ఘోరబలులు
మిమ్ము చంపుట నిస్సంశయమ్ము సుండు."

రావణుడు పంపగా ఖరరథము నెక్కి
జంబుమాలి తోతెంచె ప్రచండబలుడు
దశశరమ్ములు వేసె వదనము శిరము
కరముల దగుల ఆ కపివరుని పైని.

క్రుద్ధుడై హనుమంతుడు కొట్టెవాని
గండశిలతోడ సాలవృక్షమ్ముతోడ;
జంబుమాలి వక్షఃస్థలి చాల బలిమి
తగిలిన పరిఘదెబ్బతో పగిలిపోయె.

జంబుమాలి వికటదంష్ట్రు చావు కబురు
రావణుడు విని నేత్రాల రక్త మొలుక
శీఘ్రమే పంపె ఆయుధశ్రేణితోడ
సమరదుర్జయు లేడ్వురు సచివసుతుల.

సంగర కుతూహలులు వారు స్యందనాల
వచ్చినంత విహాయసపథమునుండి
స్వీయబలమున తిరుగుచు స్వేచ్ఛమీర
మహితగతి చేసె హనుమ విమర్దనమ్ము.

సప్తసంఖ్యులు వీరులు సమసిపోవ
ప్రాణభీతిని సైన్యము పారిపోయె;
తోరణముఖాన సమరసంతోషయుతుడు
మారుతాత్మజుండు మరల జేరి ధృతిని.

దైత్యవిభు డాంజనేయుని తలచె మదిని
క్రోతిమాత్రునిగా కాక భూత మట్లు;
అతనిపట్టంగ పంచసేనాధిపతుల
బలవిశిష్టుల వాయువేగులను పనిచె.

(సశేషం)

దేవునికి భారీగా కానుకలు సమర్పిస్తే ఎన్నిపాపాలు చేసినా ఫరవాలేదనే అభిప్రాయం చాలా మందికి ఉంటుంది. అయితే ఈ అభిప్రాయం, ఈ ఆశ కేవలం ఒక అపోహ మాత్రమే. భారతీయులు అత్యంత పవిత్రంగా భావించే భగవద్గీత ఈవిషయాన్ని స్పష్టంచేస్తుంది. గీతలో 12వ అధ్యాయమైన భక్తియోగంలో 13 నుండి 19 శ్లోకం వరకు తనకు ఎటువంటి భక్తుడంటే ఇష్టమో. కృష్ణపరమాత్మ వివరిస్తారు.

అద్వేష్టా పర్వభూతావాం
మైత్రః కరుణ ఏ వచ,
నిర్మమో నిరహంకారః
పమదుఃఖ సుఖః క్షమీ.

సంతుష్ట స్సతతం యోగీ
యతాత్మా దృఢనిశ్చయః,
మయ్యర్పిత మనోబుద్ధిః
యో మద్భక్త స్స మే ప్రియః.

ద్వేషం లేనివాడు, అన్ని భూతముల యందు మైత్రి, కరుణ కలవాడు, మోహం, అహంకారం లేనివాడు, సుఖదుఃఖాలను సమానంగా చూసేవాడు, నిత్య సంతుష్టుడు, యోగి, దృఢనిశ్చయుడు, నాకు మనసు అర్పించిన వాడు అయిన భక్తుదు నాకు ఇష్టుడు.

ఈ లక్షణాలను ఒక్కసారి సమీక్షిస్తే భక్తునికి ఎంత విశాల హృదయం ఉండాలో అర్థం కాగలదు. పెక్కుమంది ఈనాడు సర్వ మానవ సౌభ్రాతృత్వాన్ని ప్రబోధిస్తున్నారు. కాని కేవలం మనుషులను మాత్రమే కాక అన్ని జీవరాశులను ప్రేమించే వాడే ఉత్తమ భక్తుడని గీతాచార్యుదు చెబుతున్నాదు. భక్తునికి క్షమాగుణం ముఖ్యం. అపకారికి కూడా ఉపకారం చేయగల పెద్ద మనసు ఉండాలి.

సుఖదుఃఖాలను పమానంగా చూడటం, అహంకార మమకారాలను జయించటం ఉత్తమ భక్తునికి ఉండవలసిన లక్షణాలు. భక్తుదు నిత్య సంతుష్టుడై ఉండాలి. అంటే నిరంతరం భగవంతుని ఏదో ఒకటి కోరేవారు ఉత్తమ భక్తులు కాదన్నమాట. అదేవిధంగా భక్తుదు యోగి అయి ఉండాలంటున్నాదు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ.

శ్రీ ఎం.వి. రమేష్

"సిద్ధ్యసిద్ధ్యో స్సమో భూత్వా
పమత్వం యోగ ఉచ్యతే" (2-48)

ఒక పని నెరవేరినా నెరవేరక పోయినా సమస్థితిలో ఉండటమే యోగం. అట్టి స్థితి పొందిన వాడే యోగి. ఇటువంటి యోగి జీవితంలో ఎప్పుడూ నిరుత్సాహ పడదు. నిరుత్సాహ పడని వాడు ఏనాటికైనా ఉన్నత స్థితిని పొంద గలుగు తాదు. ఇంతేగాక సంయమనం, దృఢ నిశ్చయం కలిగి మన స్సును తనకు అర్పించే వాడే ఉత్తమ భక్తుడని కృష్ణ పరమాత్మ చెప్పాదు.

భగవంతుదు ఇంకా ఇలా చెపుతున్నాదు.

యస్మా న్నోద్విజతే లోకో
లోకా న్నోద్విజతే చ యః,
హర్షామర్ష భయోద్వేగైః
ముక్తో యస్స చ మే ప్రియః. (12-15)

లోకానికి భయ పడనివాడు; లోకాన్ని భయపెట్టని వాడు, హర్షం, విషాదం, భయం, ఉద్వేగం లేనివాడు అయిన భక్తుదు నాకు ప్రియుదు.

ఈశ్లోకంలో చెప్పిన మొదటి రెండు లక్షణాలు అతి విచిత్రంగా కనపడుతాయి. ఇటువంటి లక్షణాలు కలిగిన భక్తుదు ఉండటం సాధ్యమా అనిపిస్తుంది. కాని చరిత్రలో మనకు ఇటువంటి భక్తులు దర్శన మిస్తారు. మహాకవి బమ్మెరపోతన, వాగ్గేయ కారుడు త్యాగరాజు ఇటువంటి భక్తులని చెప్పవచ్చు. వారు ఎన్నడూ, ఎవ్వరినీ భయపెట్టిన దాఖలాలు లేవు. వారు ఎవ్వరికీ భయపడలేదు. ఒక మహారాజు వచ్చి తనకు కావ్యాన్ని అంకితం చేయవలసినదిగా కోరినా పోతన తిరస్కరించాడు. దీనికి ఎంత ధైర్యం కావాలి. తనమాట కాదంటే రాజు ఏం చేస్తాడోనని భయపడేవాడు ఆవిధంగా ప్రవర్తించలేడు. ఇకపోతే త్యాగరాజు కూడా అంతే. ఒక రాజా కానుకలను పంపితే--

(35వ పేజీలో)

భక్త మీరా

డా. సి. గోవిందరాజులు

సామాజిక భూమిక

పదకొండవ శతాబ్ది మహమ్మద్ గజనీ దాడులతో ప్రారంభమైంది. క్రమంగా ఉత్తర భారతదేశాన్ని మహమ్మదీయులు ఆక్రమించారు. పరిపాలనను సుస్థిరం చేసికోవటానికి వారు హిందూ రాజులతో ముఖ్యంగా రాజపుత్రులతో యుద్ధాలు చేశారు. అంతే కాక రాజపుత్రుల అంతర్గత యుద్ధాలతో కూడ మీరా జన్మస్థలం అల్లకల్లోలం అయింది. మీరా జన్మస్థలం మేడ్తా. చిన్న సంస్థానం. నిరంతరం అంతః కలహాలతో నిండిపోయింది. ఈ కల్లోలాల ప్రభావం మీరాబాయి జీవితంలో అస్థిరతకు, అభద్రతకు, అశాంతికి దారితీసింది. పర్యవసానంగా ఆమె తాత్విక చింతనలో చిత్తశాంతిని అన్వేషించింది. ఈ జీవన సంఘర్షణే మీరాబాయి జీవన వైఫల్య, సాఫల్యాల్ని, వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రతిబింబించే విధంగా పదకవిత్వం వెలువడింది.

భక్తి ఉద్యమం

ఉత్తర భారతదేశంలో ఒక ప్రక్క దేవాలయాలు ధ్వంసం అవుతూవుంటే మరో ప్రక్క విమత పాలన ఆధిపత్యం చెలాయిస్తుంటే, వేరొకవంక అన్య సంస్కృతి ప్రకోపిస్తుంటే దక్షిణ భారతంలో హిందూమత పునరుజ్జీవనానికి తీవ్రంగా కృషి జరిగింది. ఫలితం భక్తి ఉద్యమం. వేదాలు, రామాయణ, మహాభారతాల్లాంటి మహేతిహాసాలు ఉపనిషత్తులాంటి వైదిక మత గ్రంథాలు ఉత్తరభారతంలో ఆవిర్భవించాయి. భక్తి ఉద్యమం మాత్రం దక్షిణ భారతంలో పుట్టి ఉత్తరభారతానికి రామానంద్ తీసుకువచ్చాడని క్రింది దోహ ఉద్దేశిస్తుంది. "భక్తి ద్రావిడ ఉపజీ లాయే ఉత్తర రామానంద్" -- "పర్గట్ కియో కబీర్‌నే సప్తద్వీప్ నవఖండ్" ఈ భక్తి ఉద్యమం ముసల్మానుల ఏలుబడిలో అణగారిపోయిన హిందూ సోదరుల నిరాశ నిస్పృహలను తొలగించడంలో కృతకృత్యం అయింది. అందువల్లనే పవిత్రవైదిక గ్రంథాలకు దక్షిణాన వెలసిన త్రిమతాచార్యులు వ్యాఖ్యాన గ్రంథాలు వ్రాయవలసి వచ్చింది.

జ్ఞాన, కర్మ, భక్తి మార్గాలలో చివరిదైన భక్తిమార్గం జన సామాన్యం అనుసరించటానికి సులభమైంది. అందువల్లనే వివేకంకంటె, వైదిక కర్మాచరణకంటె, ఆరాధనకు, ఆత్మార్పణకు అంతులేని ప్రాధాన్యత ఏర్పడింది. శ్రీ మహావిష్ణువు ధరించిన దశావతారాల్లో శ్రీకృష్ణుని అవతారం ప్రధానమైందేగాక ప్రశస్తమైంది. శ్రీకృష్ణతత్వాన్ని అద్భుతంగా వర్ణించిన గ్రంథం మహాభాగవతం. ఇది మహాభాగవతోత్తముల జీవితాన్ని వివరించి ఆనాటి భక్తి ఉద్యమానికి ఒక గొప్ప ప్రబోధక శక్తి అయింది. శ్రీరామానుజాచార్యులవారి విశిష్టాద్వైతస్థాపనతో భక్తి ఉద్యమం మరింత వేగాన్ని పుంజుకొంది. రామానందుడు, వల్లభాచార్యుడు, వల్లభుని కుమారుడైన విఠలనాథుడు భక్తి ఉద్యమాన్ని ప్రజా బాహుళ్యంలోకి చొచ్చుకొని పోయేలా చేశారు.

> రాధాదేవి అంశగా భావించే మీరాబాయి పుట్టుకతోనే మహారాణి. కాని ఆమె రాజాంతఃపుర బంగారు సంకెళ్లను విదిలించివేసి, తాను ఆరాధించిన ఆ వల్లని కన్నయ్య కోసం ద్వారకవైపు పరుగులు పెట్టింది. కృష్ణయ్య అనుగ్రహం కోసం అర్రులు చాచింది. కృతకృత్య అయ్యి "మీరా కే ప్రభు గిరిధరనాగర్" అని సగర్వంగా చెప్పుకొని "భక్తమీరా"గా ప్రసిద్ధి పొందింది. రేఖామాత్రంగా వివరించబడ్డ "భక్తమీరా"ను ఆగష్టు 29 శ్రీకృష్ణాష్టమి సందర్భంగా ప్రచురిస్తున్నాం.
>
> సం॥

భక్తి కవిత

ఏకాలంలో అయినా ఏ సమాజంలో అయినా కవిత్వానికి ఒక చోదకశక్తి అవసరం. భారతదేశంలో మతాన్ని ఆశ్రయించుకొనే కవిత వర్ధిల్లింది. మతంలో భక్తి వేరు, మధ్య యుగాల్లో కవిత్వాన్ని నడిపిన భక్తి వేరు. ఉత్తర భారతదేశంలో వెలువడిన కవిత్వంలో 'మధురభక్తి' కనిపిస్తుంది. ఈ భక్తిలో శృంగారం మిళితమైంది. ఈ కవుల కవయిత్రుల రాసిక భావనకు కేంద్రం రసిక శిఖామణి శ్రీకృష్ణుడు అయ్యాడు. భక్తి ఉద్యమం సాహిత్యంలో రకరకాలుగా భాసించకపోలేదు. మహత్తర కవితా ప్రతిభగల భక్తి ఉద్యమకారులు తమ ఇష్టదైవాల్ని, ఇలవేల్పుల్ని రకరకాలుగా కీర్తించి తరించి తరింపజేశారు. తమిళంలో ఆళ్వారులు, దివ్యప్రబంధాల్ని, తెలుగులో తాళ్లపాకకవులు, శృంగార అధ్యాత్మ సంకీర్తనల్ని రచించారు. అంతేగాక మరాఠీలో నామదేవ జ్ఞానేశ్వరులూ, బెంగాలీలో చండీదాసూ, గుజరాతీలో నర్సీమెహతా, ప్రాతఃస్మరణీయమైన భక్తి కవితా సంకలనాలను వెలయించారు.

హిందీలో భక్తి కవిత

హిందీభాషా వ్యవహార ప్రాంతమంతా కూడా ఈ ప్రభావాలకూ ప్రమేయాలకు అతీతంగా ఉండలేకపోయింది. కబీరు తన దివ్య సందేశాన్ని వినిపించటానికి పదకవితను సాధనంగా ఎన్నుకున్నాడు. తులసీదాసు పండిత జన పరిమితమైన గీర్వాణానికి స్వస్తిచెప్పి సామాన్య జనం కోసం ప్రాంతీయభాషను ఆశ్రయించాడు. కళ్లుండి చూడలేని శ్రీకృష్ణుని లీలను, అందచందాల్ని గ్రుడ్డివాడైన సూరదాసు చూపించాడు.

మీరాబాయి కూడా "పాడుకొందు గోవిందుని పరమదివ్య గుణాలనే" అంటూ "గిరిధరుడు తప్ప నా -- కొరులెవరూలే రని" ఉద్ఘాటించి కృష్ణుని పట్ల తనకుండే అభిమానాన్ని పాటలుగా పాడుకొంది.

మధ్యయుగపు హిందీ వాఙ్మయ చరిత్రలో మీరాబాయి పదావళికి ఒక విశిష్టస్థానం వుంది. ఆమె సమకాలీనులైన కబీరు, సూరదాసు, తులసీదాసులతో పోల్చిచూస్తే భారతీయ సాహిత్య చరిత్రలో ఆమెస్థానం అంత ప్రముఖమైంది కాక పోవచ్చు. కాని ఆమె భజనకీర్తనలు నాలుగువందల ఏళ్లుగా యావద్భారతదేశమంతా ప్రజల నాలుకలపై నాట్యమాడుతూ భక్తి వాఙ్మయంలో ఆమెకు ఉండే ప్రత్యేక స్థానాన్నిచాటి చెబుతున్నాయి. కవయిత్రిగా ఆమెకంటె గొప్పవాళ్ళు ఎందరో వుండవచ్చు. కాని ఉషాయస్ నిల్సన్ గార న్నట్లు "స్వచ్ఛందశీలం, అవరోధాలకెదురొడ్డి నిలచిన అచంచల మత విశ్వాసం ఆమె వ్యక్తిత్వానికొక ఆధిక్యతను సమకూర్చాయి. భక్త కవులలో పలువురు నిమ్న తరగతులకు చెందినవారే. కాని మీరాబాయి రాజకుమారి. రాచవారింటికోడలు. భక్తి మార్గానుసరణకై సమస్త సౌఖ్యాలను, వంశగౌరవాన్నీ పరిత్యజించడానికి ఎంతో ధైర్యం కావాలి. ఆమె కవిత్వం, వ్యక్తిత్వం, జీవితం, అచ్ఛమైన భక్తికి స్వచ్ఛమైన ప్రతిరూపాలు. గిరిధరుని చరణ కమల సన్నిధిలో ఆమె ఆత్మార్పణం చేయడం ఆమె బహుళ వ్యాప్తికి చిరస్మరణీయ కీర్తికి హేతువైంది."

మీరాబాయి జీవితం

ప్రహ్లాదుడు తండ్రిని త్యజించాడు. విభీషణుడు సోదరుని వదలి పెట్టాడు. భరతుడు తల్లికి దూరమయ్యాడు. బలిచక్రవర్తి గురువును పరిత్యాగం చేశాడు. గోపికా స్త్రీలు గోపాలునికోసం భర్తలనే విసర్జించారు. మీరాబాయి కూడా అంతే. జనాపవాద భీతిని లెక్క చేయక సంసార శృంఖలాలను తెంచుకొని ఐదవ ఏటనుండే గిరిధరుణ్ణే నమ్ముకొంది. జంకుగొంకు లేక యమునాతీరం నుండి ద్వారకదాకా ప్రయాణించి శ్రీకృష్ణ భక్తి అనే గానామృతంతో భారతావనిని పునీతం చేసింది.

మహాభక్తురాలైన మీరాబాయి రాజాస్థానంలోని ప్రభువులైన రాణాల కుటుంబానికి చెందింది. ఎండకన్నెరుగకుండ అంతఃపురంలో ఘోషాలో ఉండవలసిన కాంత అసాధారణ సౌందర్యరాశి, రాజ ప్రసాదాన్ని దాటి జనంలోకి వస్తే తాను నీలాపనిందలకు గురికాక తప్పదని ఆమెకు తెలియకపోలేదు. అయినా ఖాతరు చేయక ఆ గాయిక యోగిని తన జీవితాన్ని శ్రీకృష్ణుని స్తుతించటానికి, కృష్ణభక్తిని ప్రచారం చేయటానికి సంపూర్ణంగా అంకితమయ్యింది. ఆమె నైసర్గిక పద సాహిత్యం జన బాహుళ్యంలోనికి చొచ్చుకొని పోయి వేళ్ళూనింది.

మీరాబాయి జీవితాన్ని గురించి గేయాలను గురించి అభిప్రాయ భేదాలు కనిపిస్తున్నాయి. టాడ్‌దొర ఈమె కుంభరాణా భార్య అని Annals and Antiquities of Rajasthan అనే బృహద్గ్రంథంలో రాశారు. మీరాబాయి తాత దూదాజీ. ఆయన కుంభ రాణా సమకాలీనుడు. అతడు 1467లో

మరణించాడు. మీరాబాయి తండ్రి రత్న సింహుడు. తల్లి రాఠోడ్ వీరకుమారి. ఈమె కుడ్కే గ్రామంలో 1498లో జన్మించింది. తనువు చాలించింది 1546 ద్వారకలో (కాఠ్యావాడ్) ఈ కాల నిర్ణయాన్నే పలువురు సుప్రసిద్ధ చారిత్రకులు అంగీకరిస్తున్నారు. టాడ్‌దొర అభిప్రాయం పరాస్తమైపోయింది. హరివిలాస్‌సర్దా, గౌరీశంకర్, హీరాచంద్ర ఓఝాలవాదం నిలచి నేడు అందరికీ ఆమోదమైంది. పుట్టినప్పుడు మీరా ముఖం దివ్య తేజస్సుతో వెలుగుతూంటే జ్యోతిష్కులు 'సూర్యముఖి' అనే అర్థం వచ్చేట్లుగా బాలికకు మీహిరాబాయి అని నామ నిర్ణయం చేశారు. 'మీహిరాబాయి' మీరాబాయిగా ప్రసిద్ధురాలై స్థిరపడింది.

మీరాకు 1516లో సంగరాణా జ్యేష్ఠ పుత్రుడైన కుమార భోజరాజుతో వివాహం జరిగింది. వివాహానంతరం పుట్టింటినుంచి ఆభరణాలు, కానుకలు, ధనకనక వస్తు వాహనాలు పంపారు. వీటితోపాటు చిన్నతనంలో సాధువు ప్రదానం చేసిన శ్రీకృష్ణ విగ్రహాన్ని, గజ్జెలు, తాళాలు, ఏకతార మొదలైన వాటిని అత్తవారింటికి తీసుకెళ్లింది. అక్కడ పూజామందిరంలో గోపాల విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించుకొని భక్తితో పూజలు కొనసాగించింది.

కట్టుకథలు

మీరా జీవితాన్ని గురించి, కృతులను గురించి చెప్పే నిశ్చితమైన ఆధారాలు లభించడంలేదు. మిగిలిన భక్త కవుల్లాగే నిరహంకారి అయిన మీరా తనను గురించి చెప్పుకున్నది ఎంతో తక్కువ. జనప్రియులైన వ్యక్తులను గురించి జనసామాన్యంలో కట్టుకథలు బయలుదేరడం సర్వసామాన్యం. మీరాబాయికి సంబంధించిన ఖచ్చితమైన చారిత్రక ఆధారాలు లేకపోవడంతో పిట్టకథలు ఎన్నో పుట్టుకొచ్చాయి. మేవాడు యువరాజైన కుమారభోజరాజు 1521లో యుద్ధంలో మరణించాడని ప్రసిద్ధి. భర్త మరణానంతరం ఆమె బావగారైన రతన్‌సింగ్ మీరాను అంతమొందించటానికి ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేశాడు. కానీ ఆ ప్రయత్నాలన్నీ విఫలమైనాయి.

హరి గుణ గణముల గానముచేసి
పరవశించినది మీరా.

సర్పపేటికను రాణా పంపగ
చల్లగ మీరా గ్రహించె
స్నానమాడి ఆ పేటిక విప్పగ
సాల గ్రామమై అగుపించె.

విషపాత్రను రాణా పంపగ అది
విమలామృతమై కనిపించె
ఆ విషమును తానారగించగా
అమృతరూపమె సిద్ధించె.

శూల శయ్యపై పవళించగ ఆ
సుదతిని రాణా శాసించె
శూలశయ్యపై మీరా చేరగా
పూల శయ్యగా భాసించె.

ఆశ్రితావనుడు మీరా ప్రభువే ఈ అంతరాయాలన్నీ తొలగించాడు. మేఘ సుందరుని గానములోనే మీరా నిరంతరం పునీతమైంది. విక్రమజిత్తు మీరాబాయిని నీటమునిగి ఆత్మహత్య చేసికోవలసినదిగా ఒత్తిడి చేసినట్లు ఆమె అలా చేసినా చెక్కు చెదరక సజీవంగానే ఉన్నట్లు మరోగాథ కూడ ప్రముఖంగా ప్రచారంలోకి వచ్చింది. ద్వారకలో ఆమె మరణానికి సంబంధించి కూడ కొన్ని కట్టు కథలు వ్యాప్తిలోకి వచ్చాయి.

మీరాబాయి రచనలు

మీరాబాయి జీవితాన్ని గురించి అభిప్రాయ భేదాలు వున్నట్లే ఆమె కృతుల సంఖ్యను గూర్చి గూడ వివాదాలున్నాయి. మీరాబాయి తన పదాలను ఒక ప్రియ స్నేహితురాలికి చెప్పినట్లుగా రచించింది. దీనిని గురించి ఒక కథ ప్రచారంలో వుంది. మీరా జీవితంలో చివరిదాకా ఆమెను అంటిపెట్టుకొని 'లలిత' అనే పేరుగల దాసి ఉన్నదట! బృందావనానికి వెళ్ళినపుడు కూడా లలిత తన యజమానురాలుతోనే ఉండట. మీరా రచించిన గీతాలను ఈ దాసి భద్రపరిచేదట. 17వ శతాబ్దిలో గుజరాతుకు చెందిన ముస్లిం రాజొకడు రణచోడ్‌జీ మందిరంలోని సంపద నంతటినీ కొల్లగొట్టగా లలిత భద్రపరచిన వ్రాతప్రతులన్నీ నాశనమైనాయని అంటారు.

గీతగోవింద్ టీకా, నర్సజీరోమెహెరో ఆమె రచనలని ప్రతీతి. పదావళి, సొరఠాకే పద్, రాగ్‌మలార్, రాగగోవింద్, సత్‌భామా నూరసన్ మీరాబాయి గార్బీ, రుక్మిణీమంగల్, నర్సీమెహతా, నీహుండీ, చరిత్ మీరాబాయి కృతులని ప్రభాత్ అభిప్రాయం. గీతగోవిందానికి ఆమె వ్యాఖ్యానం రాయలేదనీ, కర్తృత్వాన్ని టాడ్ పొరబాటున అంటగట్టాడని పలువురు విమర్శకుల అభిప్రాయం. ఆమె పేరిట చెలామణీ అవుతున్న గేయాలన్నీ ఆమెవేనా అనే సందేహం ఉండనే వుంది. మీరాబాయి పదసాహిత్యంగా గుర్తించబడిన గేయాలు రమారమి నాలుగువందలు వున్నాయి. రాజవంశీకులు ఆమెనే హతమార్చాలని ప్రయత్నించినపుడు ఆమె రచనలను భద్రపరుస్తారా? ఆమెకు శిష్యులు కూడ ఉన్నట్టులేరు. పండితకవులు ఆమెను విస్మరించారు. ప్రజల జనజీవనంలో భాగంగా మిగిలిన ప్రసిద్ధ గేయాలే ఈనాడు మనకు మిగిలాయి.

భక్తితత్పరత

మీరాబాయి కబీరులా సంస్కర్త కాదు. తులసీదాసులా మత ప్రవక్త కాదు. ఆమె రాసిక్య భావన లీలా మానుష విగ్రహుడైన చిన్నకృష్ణుని మీద గోపికా హృదయచోరుడైన నల్లనయ్యచుట్టు భక్తి భావంలో అల్లుకొనిపోయింది. మీరాబాయి తననుతాను మధురా నగరిలోని గోపికగా సంభావించుకొంది. భగవద్గీత అష్టాదశాధ్యాయంలో శ్రీకృష్ణుడు భక్తి మార్గాన్ని ప్రభోదిస్తాడు. మీరాబాయి జీవితాన్ని పరిశీలిస్తే ఆమె ఈ ప్రబోధాన్ని మనసా, వాచా, కర్మణా అనుసరించినట్టు అర్థమవుతుంది. ఆమె తన చిత్తాన్ని పరమాత్మునియందే ఉంచింది. అత

(33వ పేజీలో)

దేవతలారా! దీవించండి!

శ్రీ నడాథూరు జగన్నాథాచార్యులు

7. విఘ్నేశ్వరుదు

సుముఖ శ్చైకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః
లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః.
ధూమకేతు ర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః,
వక్రతుండ శూర్పకర్ణో హేరంబ
స్కంధ పూర్వజః
షోడశైతాని నామ్యాని యః పఠేత్
శృణుయాదపి
విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశే నిర్గమే తథా,
సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే.

అని ఈవిధంగా విఘ్నేశ్వరుని సర్వశుభ కార్యాలకు ముందు విఘ్నములు తొలగిపోయి అనుకొన్న కార్యము జయప్రదంగా నెరవేర వలెనని షోడ శోపచారములతో పూజించి పూజా అక్షతలు శిరస్సున ధరిస్తారు.

ఈ గణపతి పుట్టుక అందరికీ తెలి సిందే - అయితే వివిధ యుగాలలో గణపతి లీలను పరిశీలించిన కృతయుగంలో "మహోత్కట వినాయక" అను పేరుతో ఉద్భవించి దేవాంతక నరాంతక అను రాక్షసులను సంహరించెను. త్రేతా యుగంలో "మయూరేశ్వర వినాయక" అనుపేరుతో జన్మించి రాక్షసుడైన "మహాబలిసింధువు"ని సంహరించెను. ద్వాపర యుగంలో "గజానన" అనుపేరుతో జన్మించి భయంకరుడైన సింధూరుడు అను రాక్షసుని సంహరించెను. ఈ కలియుగాంతములో ధూమ్రకేతు అనుపేరుతో జన్మించి దుష్టశిక్షణ చేయును. అని గణేశ పురాణము, ముద్గల పురాణముల ద్వారా తెలియును. ఇంకా అష్ట వినాయకులు వారిపేర్లు వాహనములు ఈవిధముగానున్నవి.

1. వక్రతుండ - వాహనము సింహము.

2. ఏకదంత - వాహనము ఎలుక.
3. మహోదర - వాహనము ఎలుక.
4. గజానన - వాహనము ఎలుక.
5. లంబోదర - వాహనము ఎలుక.
6. వికట - వాహనము నెమలి.
7. విఘ్నరాజు - వాహనము ఆదిశేషువు.
8. ధూమ్రవర్ణ - వాహనము ఎలుక.

శివభక్తులు విఘ్నేశ్వరుని పూజిస్తే, విష్ణు భక్తులు వినాయకుని బదులు శంఖ చక్ర గదాహస్తములు కలిగి ఊర్ధ్వపుండ్రము ధరించిన విష్వక్సేనుని పూజించుదురు. ఇతడు వైకుంఠమునందు శ్రీమహావిష్ణువి యొక్క సేనాధిపతి.

యస్య ద్విరదవక్త్రాద్యాః
పారిషద్యాః పరశ్శతమ్,
విఘ్నం విఘ్నంతి సతతం
విష్వక్సేనం తమాశ్రయే.

అని విష్వక్సేనుని ధ్యానించి పూజించుదురు.

భాద్రపద శుద్ధ చవితినాడు వినాయకునికి విఘ్నాధిపత్యం వచ్చింది. ఆనాడు సర్వదేశస్థులు వినాయకుని పూజించి పూజాక్షతలు శిరస్సున ధరిస్తారు. ఒకసారి భాద్రపదశుద్ధ చవితినాడు కుడుములు ఆరగించి భుక్తాయాసముతో నెమ్మదిగా నడుచుచున్న వినాయకుని చంద్రుడు చూసి నవ్వెను. ఆ కారణమున రాజదృష్టి సోకిన రాళ్ళుకూడ నుగ్గగును అను సామెత నిజమగునట్లు వినాయకుని గర్భము పగిలి మృతుడయ్యెను. అంత పార్వతి శోకించుచు చంద్రునిచూసి "పాపాత్ముడా! నీదృష్టి తగిలి నాకుమారుడు మరణించెను గాన నిన్ను చూసినవారు పాపాత్ములై నీలాపనిందలు పొందుదురు గాక" అని శపించెను. అంత దేవతలు వచ్చి "అమ్మా! చంద్రుని చూడకుండా ఎలా ఉండగలము. కాన నీకుమారుని బ్రతికించెదము. శాపమును ఉపసంహరింపుమని" ప్రార్థించిరి. పార్వతి సంతుష్టాంతరంగయై కుమారుని చేరదీసి ముద్దాడి "ఈ వినాయకచవితినాడు మాత్రము నాకుమారుని పూజించక చంద్రుని చూడరాదు. అట్లు చూసిన వార్కి నీలాపనిందలు కలుగును" అని చెప్పెను.

కావున వినాయక చవితినాడు విఘ్నేశ్వరుని పూజించి ఉండ్రాళ్ళు పాయసము నివేదన చేసి, అనంతరము శమంతకోపాఖ్యానము కథ విని "సింహః ప్రసేన మవధీస్సింహో జాంబవంతా హతః సుకుమార కమారోదీస్తవ హ్యేషశ్శమంతకః" అను శ్లోకమును పఠించి అక్షతలు శిరస్సున ధరించిన వారు చంద్రుని చూసి నా నీలాపనిందలు పొందరు.

వక్రతుండ మహాకాయ
కోటిసూర్యసమప్రభ,
నిర్విఘ్నం కురు మే దేవ
సర్వకార్యేషు సర్వదా.

అని వినాయకుని ప్రార్థించవలెను. అనుకున్న కార్యము జయప్రదముగా నెరవేఱును.

8. నవగ్రహాలు

ఆదిత్యాయ చ సోమాయ
మంగళాయ బుధాయ చ,
గురు శుక్ర శనిభ్య శ్చ
రాహవే కేతవే నమః.

1. సూర్యుడు. 2. చంద్రుడు. 3 అంగారకుడు. 4. బుధుడు. 5. గురువు 6. శుక్రుడు. 7. శని. 8. రాహువు. 9 కేతువు. అని గ్రహాలు తొమ్మిది. మానవ జీవితంలో సుఖశాంతుల కొరకు నవగ్రహపూజ తప్పనిసరి. జాతకరీత్యా బాగుండని గ్రహాదులకు జప హోమ అర్చనాదులతో శాంతి అవసరం. తప్పక శాంతి చేసుకొనవలెను. ఈ నవగ్రహాలు వీటి ఫలితాలు గురించి చెప్పేది జ్యోతిషశాస్త్రం ఇది వేదపురుషునికి కన్ను. జ్యోతిషంలో గణనం ఎంత సూక్ష్మంగా ఉంటే ఫలితాలు అంత నిష్కర్షగా చెప్పడానికి వీలు ఉంటుంది. మినుకు మినుకుమంటూ ఉండేవి నక్షత్రాలు. స్థిరంగా ప్రకాశించేవి గ్రహాలు. సూర్యుడు, నక్షత్రాలు స్వయం ప్రకాశాలు, గురుశుక్రులు పెద్ద నక్షత్రాల వలె ఉంటారు. ఈ గురు, శుక్రులు రవితో కలిసియుండు కాలమును మూఢమి అందురు. అప్పుడు గురు శుక్రులు అస్తంగత దోషము వలన పాపఫలితములు యిచ్చెదరు. కాబట్టి ఆ కాలమున శుభ కార్యములు చేయరాదు.

నవగ్రహాల స్థితులు ఎట్లామారుతున్నాయో మానవుని జీవన స్థితులు గూడ అట్లామారుతున్నాయి. కష్టం సుఖం ఒకరోజు, సంతోషం మరొకరోజు. దుఃఖం మనోవ్యాకులత, పదవులలో పైకి పోవడం క్రిందికి రావడం, ఇట్లు లోకంలో ప్రతిజీవికి ఎగుడు దిగుడులున్నాయి. అంతరిక్షంలో అవిరామంగా ప్రయాణించే గ్రహాలకున్న మాటిమాటి వస్తున్న కష్ట సుఖాలను అనుభవిస్తున్న మానవులకున్న సంబంధం ఉన్నదని ఎఱిగియే మనమహర్షులు ఒక్కొక్క గ్రహం ఇచ్చే ఫలితాలు నిరూపించి ఉన్నారు. జననకాలాన్ని ఆరంభంగా తీసుకొని సుఖ దుఃఖాలను శాస్త్రమూలంగా తెలుసుకోగలుగుతున్నాము. చెడు కలుగజేసే గ్రహాలకు శాంతి జరుపుకొంటున్నాము.

గృహనిర్మాణము, గృహప్రవేశాదులలోను, వ్రతాలలోను ఈ నవగ్రహపూజ తప్పక చేసుకోవాలి. ముఖ్యంగా ఆరోగ్యం కోసం సూర్యోపాసన చేయాలి.

నవగ్రహ జపవిధానము

రవి (సూర్యుడు)కి 10 వేలు, చంద్రునికి 1,000, కుజునకు 600 లు, బుధునకు 2,000 లు, గురునకు 4,000 లు, శుక్రునికి 5,000లు, శనికి 300 లు. ఈప్రకారము దినము 1 కి జపసంఖ్య. ఇట్లా 40 రోజులు గాని 20 రోజులుగాని యథాశక్తి గ్రహజపము చేయించవలెను. జపసంఖ్యలో 10వ వంతు తర్పణము, తర్పణములో 10వ వంతు హోమము, హోమములో 10వ వంతు బ్రాహ్మణ భోజనము చేయించవలెను.

గ్రహాణాం నవధాన్యాని
పద్విప్రాయ నివేదయేత్,
గ్రహదోషం నిహంత్యాశు
గార్గేయవచనం తథా.

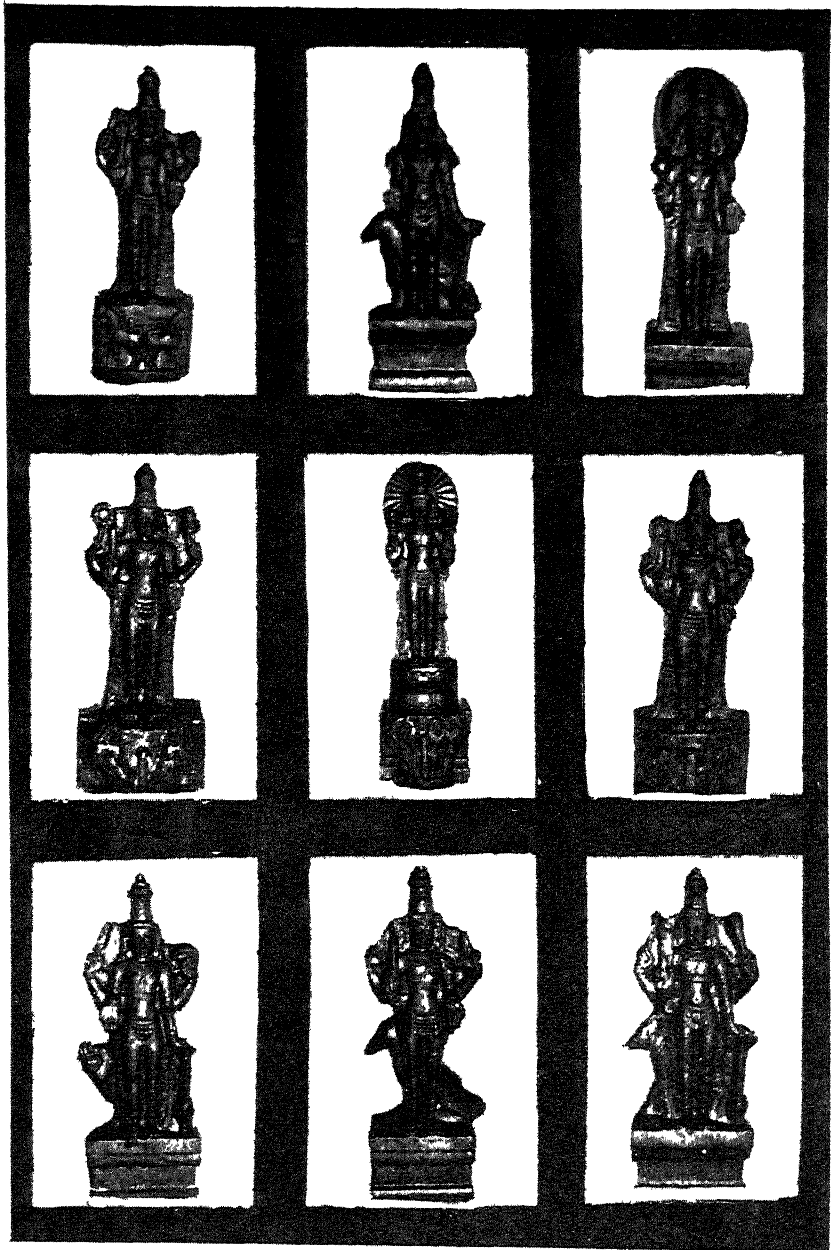
గ్రహదోషము తొలగిపోవుటకు ఆ యా గ్రహాలకు చెప్పబడిన నవధాన్యాలను బ్రాహ్మణులకు దానమీయవలెను. దీనివలన గ్రహదోషం తొలగిపోతుంది అని గార్గేయ మహర్షి చెప్పెను.

నవగ్రహదానములు

1. సూర్యునికి గోధుమలు, కెంపు. 2. చంద్రునికి బియ్యము, ముత్యము. 3. కుజునకు కందులు, పగడము. 4. బుధునకు పెసలు, మరకతము. 5. గురువునకు శనగలు, పుష్యరాగము. 6. శుక్రునకు బొబ్బర్లు, వజ్రము. 7. శనికి నువ్వులు, నీలం. 8. రాహువునకు మినుములు, గోమేధికము. 9. కేతువునకు ఉలవలు, వైడూర్యము.

నవగ్రహ హోమము

సూర్యునికి జిల్లేడు సమిధలతోను, చంద్రునికి మోదుగ, కుజునకు చండ్ర, బుధునకు ఉత్తరేణి, గురువునకు రావి శుక్రునకు మేడి, శనికి జమ్మి, రాహువుకు గరికి, కేతువునకు ధర్భలు తోను, త్రిమధువులతోను హోమము చేయవలెను. (త్రిమధువులు అనగా పాలు, పంచదార, తేనె)

పూర్వజన్మ కృతం పాపం
వ్యాధిరూపేణ బాధతే,
తచ్ఛాంతి రౌషధై ర్దానై ర్జప
హోమ అర్చనాదిభిః.

పూర్వజన్మలో చేసిన పాపం ఈజన్మలో వ్యాధి రూపములో బాధించును. కావున ఆ దోషము తొలగుటకై (శాంతికి) ఔషధ సేవ, దానము, జపము, హోమము, భగవదారాధన చేసుకోవలెను.

ఇంకా సర్వకార్యసిద్ధికి మనోవాంచలు తీరుటకు వ్యాసభగవానునిచే రచింపబడిన ఈ నవగ్రహస్తోత్రమును ప్రతినిత్యం పారాయణ చేయవలెను.

జపాకుసుమ సంకాశం
కాశ్యపేయం మహాద్యుతిమ్,
తమోరిం సర్వపాపఘ్నం
ప్రణతోఽస్మి దివాకరమ్.

దధిశంఖ తుషారాభం
క్షీరార్ణవ సముద్భవమ్,
నమామి శశినం సోమం
శంభోర్మకుటభూషణమ్.

ధరణీగర్భ సంభూతం
విద్యుత్కాంతి సమప్రభమ్,
కుమారం శక్తిహస్తం చ
మంగలం ప్రణమామ్యహమ్.

ప్రియంగుకళికా శ్యామం
రూపేణాప్రతిమం బుధమ్,
సౌమ్యంసత్త్వగుణోపేతం
తం బుధం ప్రణమామ్యహమ్.
దేవానాం చ ఋషీణాం చ
గురుం కాంచనసన్నిభమ్,
బుద్ధిమంతం త్రిలోకేశం
తం నమామి బృహస్పతిమ్.

హిమకుంద మృణాలాభం
దైత్యానాం పరమం గురుమ్
సర్వశాస్త్ర ప్రవక్తారం
భార్గవం ప్రణామామ్యహమ్.
నీలాంజన సమాభాసం
రవిపుత్రం యమాగ్రజమ్,
ఛాయామార్తాండ సంభూతం
తంనమామి శనైశ్చరమ్.

అర్ధకాయం మహావీరం
చంద్రాదిత్య విమర్దనం
సింహికాగర్భసంభూతం
తం రాహుం ప్రణమామ్యహమ్.
పలాశపుష్ప సంకాశం
రక్తాగ్రహ మస్తకమ్,
రౌద్రం రుద్రాత్మకం ఘోరం
తం కేతుం ప్రణమామ్యహమ్.
ఇతి వ్యాసముఖోద్గీతం
యః పఠే త్సుసమాహితః,
దివా వా యదివా రాత్రౌ
విఘ్నశాంతి ర్భవిష్యతి.
నరనారీనృపాణాం చ
భవేద్దుస్స్వప్న నాశనమ్,
ఐశ్వర్య మతులం తేషా
మారోగ్యం పుష్టివర్ధనమ్.
గ్రహనక్షత్రజాః పీడా
స్తస్కరాగ్ని సముద్భవా,
తా స్సర్వాః ప్రశమం యాంతి
వ్యాసో బ్రూతే న సంశయః.

9. అష్టదిక్పాలకులు

1. తూర్పు దిక్కునకు అధిపతి ఇంద్రుడు. ఇతడు దేవతలందరికీ రాజు. ఇంద్రునికి శచీదేవి అనేభార్య, జయంతుడు అనే కుమారుడు, జయంతి అనే కుమార్తె కలరు.

ఐరావతము అను పేరుగల తెల్లని ఏనుగు ఇతని వాహనము. ఆయుధము పేరు వజ్రాయుధము. పట్టణము అమరావతి. ఇతడు మేఘములకు అధిపతియైన కారణమున సకాలంలో వర్షములు కురిసి పంటలు పండుటకు, సస్యసమృద్ధికి ఇతనిని పూజించవలెను.

2. ఆగ్నేయ దిక్కునకు అధిపతి అగ్ని. ఇతనికి స్వాహా, స్వధా అను ఇద్దరు భార్యలు కలరు. స్వాహాదేవి వలన అగ్నికి పావక, పవమాన శుచి అను ముగ్గురు కుమారులు. స్వధాదేవి వలన కార్తికేయుడు, స్వారోచిష మనువు అను ఇద్దరు కుమారులు కలిగిరి.

వాహనము మేక. ఆయుధము శక్తి. పట్టణము తేజోవతి. దేవతలకు హవ్య కవ్యములను చేర్చువాడగుటచే ఇతనికి హవ్యవాహనుడు అను పేరుగలదు. ఇతనిని పూజించుట వలన ఆరోగ్యము, సంపత్తి కలుగును.

3. దక్షిణ దిక్కునకు అధిపతి యముడు. ఇతనికి జమున అనుభార్య యమున, తపతి అను సోదరీమణులు కలరు. మరొక పురాణములో యమునకు ధూమోర్ల, విజయ అను ఇద్దరు భార్యలు కలరు.

వాహనము దున్నపోతు. ఆయుధము దండము. పట్టణము సంయమినీ. అపమృత్యుభయం లేకుండుటకై ఇతనిని పూజించవలెను.

4. పశ్చిమ దిక్కునకు అధిపతి వరుణుడు. ఇతనికి దేవి, వర్ణశ, చర్షణి అను ముగ్గురు భార్యలు, కలరు. దేవి వలన బల, వంది అను పుత్రులు, సుర అనుపుత్రిక, వర్ణశ వలన శతాయుధ అనుపుత్రుడు, చర్షణివలన భృగుమహర్షి జన్మించిరి.

వాహనము మొసలి, ఆయుధము పాశము, పట్టణము రక్షోమతి, దేశంలో సకాలంలో వర్షములు కురియుటకు వరుణుని పూజించవలెను.

5. నైరుతిదిక్కునకు అధిపతి నిర్ఋతి. ఇతడు రాక్షసులందరికీ అధిపతి. భార్య వ్యోమవతి.(దీర్ఘావతి)

వాహనము మనిషి. ఆయుధము. ఖడ్గము, పట్టణము సింధుమతి. మానవులకు గల అరిషడ్వర్గములు అదుపులోనుండుటకు ఇతనిని పూజించవలెను.

6. వాయువ్య దిక్కునకు అధిపతి వాయువు. ఇతడు విరాట్ పురుషునియొక్క ప్రాణమునుండి ఉద్భవించెను. ఇతనికి మరీచిక అను భార్య కలదు. అంజనాదేవి వలన తన అంశతో హనుమంతుని కుంతీదేవి వలన భీముని పుత్రులుగా పొందెను.

వాహనము లేడి, ఆయుధము అంకుశము, పట్టణము గంధర్వ పట్టణము. ఇతనిని పూజించుటవలన ప్రకృతి సిద్ధమయిన అనుకూల వాయువులు వీచి ప్రజలు క్షేమమును పొందుదురు.

7. ఉత్తరదిక్కునకు అధిపతి కుబేరుడు. ధనమునకు అధిపతి (పద్మ, మహాపద్మ, శంఖ, మకర, కచ్ఛప, ముకుంద, కుంద, నీల వర్చస్సు అను నవనిధులకు అధిపతి). ఇతనికి భద్ర అనుభార్య నలకూబరుడు, మణిగ్రీవుడు, అను కుమారులు కలరు.

వాహనము ఉచ్చైశ్రవమను గుఱ్ఱము. ఆయుధము గద. పట్టణము అలకాపురి. (అవంతికా పట్టణము). ఇతనిని పూజించుటవలన ధన కనక వస్తు వాహనములు లభించును.

8. ఈశాన్యదిక్కునకు అధిపతి శివుడు. ఇతనికి పార్వతి, గంగ అను భార్యలు, గణేశ, కుమారస్వామి అను కుమారులు గలరు.

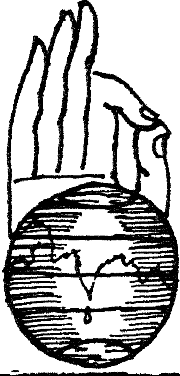
వాహనము నంది, ఆయుధము త్రిశూలము, పట్టణము కైలాసపురి (యశోవతీ పట్టణము). ఇతనిని పూజించుట వలన వ్యాధులు, అకాలమరణము లేక సుఖంగా ఉందురు.

---ఇంద్రాగ్నియమనిర్ఋతి వరుణ వాయుకుబేర ఈశానాద్యష్టదిక్పాలక దేవతాభ్యో నమః. అని దేవాలయ ఉత్సవాదులలో వీరిని ఆరాధించుదురు.

(29వ పేజీలో)

సందేహాలు? సమాధానాలు!

నిర్వహణ: ఎల్లోరా

ప్రశ్న:-

యజ్ఞ పశువును చంపడం జీవహింస కాదా? వేదాలు అంగీకరించాయా?

- బి. శ్యామసుందర్, మదరాసు.

సమాధానం :

యజ్ఞంలో జంతువులను చంపడం అన్న కర్మకాండను - ఆనాటి ధర్మాలూ, ఆచారాలు, మత నమ్మకాలనుబట్టి జరిపేవారు. వాస్తవానికి అది వేదవిహితమైన కర్మే!

మొట్టమొదట్లో గొర్రె, ఎద్దు, ఆవు, చివరకు మనిషినికూడా యజ్ఞ పశువుగా నిలిపేవారు ఆవాహనం చేసేవారు. చివరకు మేకను సంప్రదాయంగా వధించడం జరిగింది.

ఒకనాటి ఆచారాల మంచి చెడ్డలను ప్రస్తుతం చర్చించి ప్రయోజనం లేదు - అది గత జలసేతు బంధనంలాటిది.

కానైతే, ఇక్కడ మనం ఆలోచించవలసింది ఒకటుంది.

వైదిక ప్రపంచంలో - వైదిక కర్మానుష్ఠానంలో - వైదిక కర్మధర్మ ఆచరణంలో సైతం అనేక సంస్కరణలు ప్రవేశించాయి.

మీకూ తెలిసేవుంటుంది రామానుజాచార్యులు వైదిక యజ్ఞాన్ని రమారమీ రద్దు చేశారు.

మధ్వాచార్యులు పశు జీవహింసను రద్దు చేసి, ప్రతిగా - పిండితో చేసిన పశువును ప్రవేశపెట్టారు.

ఏది ఏమైనా - ప్రస్తుతం పశుహింస స్థానంలో ఆవాహనం పిండి చేరింది.

కనుక "హింస" లేనట్లే; దేశకాల పరిస్థితుల్నిబట్టి ఆచార వ్యవహారాలు మారుతూ వుంటాయనే సత్యాన్ని మనం గ్రహించవలసి వుంటుంది.

ప్రశ్న:

వేదాలకు ఎన్నిపేర్లు వున్నాయి. అవి ఏమిటి?

- కె. రామకృష్ణ, గుడివాడ.

సమాధానం :

వేదాలకు తొమ్మిదిపేర్లు వున్నాయి. 1 శ్రుతి, 2. అనుశ్రవం, 3. త్రయి, 4. ఆమ్నాయం, 5. సమామ్నాయం, 6. ఛన్దం, 7. స్వాధ్యాయం, 8. ఆగమ్యం, 9.. నిగమం అని.

> పాఠకుల ప్రశ్నలకు ప్రముఖ పండితులు, కవి, వ్యతికారచయిత శ్రీ ఎల్లోరా సమాధానాలు ఇచ్చారు. ప్రతినెలా ఈ శీర్షికను వీరే నిర్వహిస్తారు.

ప్రశ్న:

వేదాలు - కాలనిర్ణయం వివరిస్తారా?

- ఎ. సుందరమూర్తి, రొంపిచెర్ల.

సమాధానం :

మనం, మనతరాలవారి రచనల కాలనిర్ణయం చేయడం సులభం. అయితే వేదాలవంటి శ్రుతుల గురించి, ఆగమాలగురించీ కాలనిర్ణయం చేయడం సాధ్యమయేపనికాదు.

భగవంతుని నిశ్వాసరూపాలైన వేదాలకు కాలనిర్ణయం చేయడానికి ప్రయత్నించడం జరిగే పనికాదు.

అందుకే వైదికుల అభిప్రాయంతో "వేదాలు అనాదులు అనంతాలు నిత్యాలు" అని; పాశ్చాత్య పండితులు భారతీయ సాహిత్య వేత్తలు వేదాలకు కాలనిర్ణయం చేయడానికి కొంతకృషి చేసినమాట వాస్తవం.

మాక్స్ ముల్లర్ మహాశయుడు క్రీ॥పూ 1200 సం॥లకు ముందు వేదాలు వెలుగొందాయని అభిప్రాయపడ్డాడు. మరి కొందరేమో 3,000 - సం॥కు ముందన్నారు.

బాలగంగాధర తిలక్ క్రీ॥పూ 4,000 - ముందే వేదాలు ఏర్పడినట్లు అభిప్రాయపడ్డాడు.

పావగీ పండితుడు క్రీ॥శ పూ॥ 7,000 నాటికే వేదాలు ప్రచారంలో వున్నట్లు ఊహించాడు.

అవినాశచంద్రదాసు క్రీ॥పూ 25,000 సం॥నుంచి 75,000 సం॥ మధ్య వేదనిర్మాణ నిక్షిప్త కాలమని నిర్ధారించాడు.

ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం - సంప్రదాయవిదులు, సనాతన ధర్మపరాయణులు పై నిర్ణయాలతో ఏకీభవించడంగాని అంగీకరించడంగాని జరుగలేదు. వీరు దేశానికి కాలానికి ప్రాముఖ్య మివ్వరు.

మరివారి దృష్టిలో ఇవి ఒకప్పుడు ఏర్పడ్డవే కావు.

నిత్యమూ సత్యమూ, నిత్య నూతన భావమూ ప్రబోధమైన శబ్ద సుందరమైన మంత్రధ్వని ప్రధానమైన శబ్దరాశి ఇది.

వేదాలలో - ఆ యా శాఖలలోని భాష, భావ, సందేశాలను ఆధారంగా పెట్టుకుని ఈకాల నిర్ణయాలు చేసి ఉండవచ్చు. ఎన్నిశాఖలు వెలువడ్డాయి? ఏ ఏ శాఖలో ఎలాటి మార్పులు సంభవించాయి? అనేదానికి సమాధానం దొరకదు!

ఇటువంటి అనంతమైన వేదరాశికి కాలనిర్ణయం చేయడం సాధ్యమంటారా?

శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి ఆలయము - రాజమండ్రి

దేవాలయములు ఆధ్యాత్మిక చైతన్య ప్రతీకలు. మానవుని మనసును పవిత్రంచేసి దైవోన్ముఖుని చేసే ఆధ్యాత్మిక నిలయాలు. ఒక్కొక్క నగరమునకు ఒక్కో క్షేత్ర పాలకుదుంటాడు. రాజమహేంద్రికి క్షేత్రపాలకుడు శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి.

తూర్పున కభిముఖుడై వేణువు నూదుచు, త్రిభంగిలలితుడై సాలగ్రామ శిలా మాల ధరించి మందస్మేరముఖాంబుజముతో భక్తజనమనోహరుడై కొలువున్న స్వామిని గూర్చిన పౌరాణిక గాథలనేకం వున్నాయి.

వశిష్ఠమహర్షి పుత్రుడైన పరాశరుడికి, దాశరాజుచేత పెంచబడిన సత్యవతికి వ్యాస మహర్షి జన్మించెను. పుట్టినవెంటనే మహర్షి తపోదీక్షకై అడవికివెళ్ళగా పుత్ర వియోగ దుఃఖాన్ని భరించలేని పరాశర మహర్షి గోదా వరితీరాన ఉన్న శ్వేతగిరిని చేరి తపస్సుచేసి వేణుగోపాలుని ప్రతిష్ఠచేసి దుఃఖమును పోగొ ట్టుగొనెనని ఒకగాథ గలదు.

గోపవేషమునగల గోవిందుడిచటనే గోవర్ధన పర్వతంతో బాటుగా ప్రతిష్ఠించబడినా డని, మహాప్రళయ సమయానగూడా ఈ గోవిందుడిచటనే నివశించినాడని ఒక గాథ ప్రచారంలో ఉంది.

వ్యాసమహర్షి తనయుడైన శుకమహర్షి ఇక్కడ స్వామి అనుగ్రహం పొంది శ్రీ మహా భాగవతమునకు కర్త అయినట్లుగా కూడ స్థల పురాణం ఉంది. ఇచట వేంచేసి యున్న శ్రీరుక్మిణి సత్యభామ సమేత శ్రీ వేణుగోపా లస్వామి ఆలయము దివ్యక్షేత్రమైనది. మూల విరాట్టు 13వ శతాబ్దమునాటిదని దరిమిలా 17వ శతాబ్దంలో మహమ్మదీయుల దండ యాత్రలో అల్లాఉద్దీన్ ఖల్జీ సేనాధిపతియైన రుస్తుం ఖాన్ స్వామి విగ్రహాన్ని పెకిలించి ఆలయమును మశీదుగా మార్పుచేసినారట.

శ్రీమతి కొల్లేపల్లి రత్నావతి

ఆనాటి విగ్రహాన్ని 18వ శతాబ్దంలో ఇపుడున్న దేవాలయాన్ని నిర్మించిన కొచ్చెర్ల కోట జమిందార్లు ప్రతిష్ఠ చేసారని చరిత్ర చెబుతున్నది.

స్వామివారి సన్నిధిలో ఎడమవైపు శ్రీదేవి భూదేవి సమేత శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారు కుడివైపు శ్రీలక్ష్మినృసింహస్వామి, శ్రీలక్ష్మి అమ్మవారు, స్వామికి ఎదురుగ ఆంజనేయ స్వామి, కొంచెం ప్రక్కగ గోదాదేవి అమ్మ

వారు మరియు ఆళ్వారులు వేంచేసి కొలువు తీరియున్నారు. లక్ష్మీదేవి అమ్మవారు (గోదాదేవి) మూలవిరాట్టు ఆలయంలోనే గలదు.

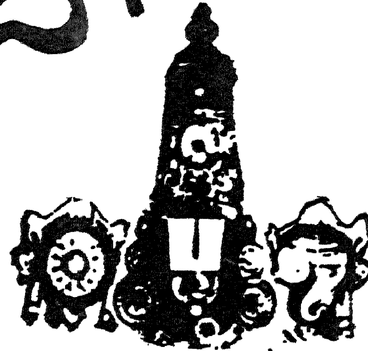
ప్రతిరోజు స్వామివారికి పాలభోగం, బాలభోగం మొదలగు వైష్ణవ సాంప్రదాయం ప్రకారం జరుగు పూజలతోబాటుగా వైఖానసాగమ శాస్త్రంప్రకారం వైశాఖ శుద్ధ ఏకాదశిరోజున స్వామివారి కల్యాణ మహోత్సవములు అత్యంత వైభవోపేతంగా జరుగుతాయి. ధనుర్మాసము నెలరోజులలో. దేవాలయము విశేష పూజలతో భక్తులతో క్రిక్కిరిసి యుంటుంది. ముక్కోటి ఏకాదశి వైకుంఠ ద్వారము తెరచు రోజున వేల సంఖ్యలో భక్తులతో రద్దీగా ఉంటుంది.

ప్రతినెల బహుళ ఏకాదశినాడు స్వామివారికి లక్ష తులసిపూజ అమ్మవారికి దశ సహస్ర కుంకుమార్చన హోమం, పూర్ణాహూతి, అన్నదానము మొదలగు విశేష కార్య క్రమములన్నీ అత్యంతభక్తి శ్రద్ధలతో జరుగుతాయి.

గుడిలో అడుగుపెట్టినది మొదలు ఎటు చూచినా ఆధ్యాత్మిక భక్తిభావన కల్పించే సన్నివేశాలు, గోడలపై వ్రాయించిన భగవద్గీత, విష్ణు సహస్రనామములు మొదలగునవి కన్పిస్తాయి.

నిత్యోత్సవం

రాగం : ఉదయరవిచంద్రిక.......తాళం : ఝంపె

పల్లవి : ఉదయ రవి చంద్రుడు తిరువేంకటాధిపుడు
హృదయాన శ్రీలోల కొలువమరినాడు ॥

అనుపల్లవి : బంగారు వాకిటిలో సుప్రభాతమ్మునే
బ్రహ్మాది దేవతలు విశ్వరూపము జూడ ॥

చరణాలు : కలశాభిషేకాలు ఆకాశగంగతో
కస్తూరి పరిమళ ద్రవ్యాల పూతలు
తేజరిల్లెడు దివ్యతిరునామములతో
తోమాల సేవలో ప్రభవిల్లినాడు ॥

కోనేటిరాయునికి నిత్యకళ్యాణములు
కనుల కింపగును పూలంగి సేవలు
వజ్రకవచముతో వేంకటాచలపతి
వేడుకతో తిరువీధి ఊరేగినాడు ॥

ఏకాంత సేవలో పాలారగించి
ఏడుకొండలవాడు పవ్వళించాడు
కరుణతో భక్తులకు శుభములను కూర్చి
తిరుమల క్షేత్రాన నెలకొన్నవాడు ॥

శ్రీ యం. వేణుగోపాలం

చంద్రశేఖర్

శ్రీ కృష్ణసూరి చరితము

(శ్రీ పెరియవాచ్చాన్ పిళ్ళై ప్రభావము)

శ్రీమత్కృష్ణ సమాహ్వాయ
నమో యామున సూనవే,
యత్కటాక్షైకలక్ష్యాణాం
సులభ శ్శ్రీధర స్సదా.

యామునాచార్య పుత్రులగు శ్రీకృష్ణ సూరి యను పేరుగల పెరియ వాచ్చాన్ పిళ్లై

శ్రీ యన్.సి.వి. నరసింహాచార్య

అను ఆచార్యులవారికి నమస్కారములు. వీరి కటాక్ష పాత్రులైనవారికి శ్రీధరుడు ఎప్పుడును సులభుడే.

సకల ద్రావిడామ్నాయ
సార వ్యాఖ్యాన కారిణమ్,
శ్రావణే రోహిణీజాతం
కృష్ణసంజ్ఞ మహం భజే.

నిఖిల ద్రావిడ వేదములకును సార భూత వ్యాఖ్యలు రచించినవారును, శ్రావణ మాసమున రోహిణీ నక్షత్రమునాడు పుట్టిన వారును కృష్ణ నామధేయములును అగు ఆచార్యులను నేను భజింతును.

"రామస్య దక్షిణో బాహుః" అన్నట్లు శ్రీరామభద్రునకు శ్రీలక్ష్మణస్వామి కుడి భుజమైనట్లు శ్రీ నంబిళ్లగారికి దక్షిణ బాహువుగా నుండి వారి యుపన్యాస సుధా సారధారలను ప్రశస్త వ్యాఖ్యాన రూపమున గ్రంథస్థము చేసి భక్తజనులకు మహోపకార మొనర్చిన 'శ్రీ కృష్ణసూరి' యను నామధేయ ముగల పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లై (క్రీ.శ. 116 సర్వజిన్నామ సంవత్సర శ్రావణ (అవ మాసము కృష్ణాష్టమి రోహిణి ప్రొద్దున చ దేశమందలి (తంజావూరు జిల్లా) 'తిరు యంగుడి' సమీపమున నున్న 'శంగనల్లూ అను గ్రామమున పురశ్ఛాకులై (శిరస్సు వెనుకభాగమునగాక ముందు భాగమందు శి దరించుదారు) బ్రాహ్మణోత్తములైన యామ నాచార్యులు నాచ్చియారమ్మ అను పుణ్యద పతులకు సత్పుత్త్రులై శ్రీకృష్ణాంశరూపు అవతరించిరి.

భగవద్రామానుజులవారి గురు శ్రీశైలపూర్ణులు (తిరుమలనంబి శ్రీశైలపూర్ణుల గురువు యాము నాచార్యులు. ఈ యామును పుత్రులే వైష్ణవ భక్తాగ్రేసరుడైన కృష్ణ సూరి. వీరినే పెరియవాచ్చాన్ పి అనికూడ అంటారు. ఆగష్టు 3 న, కృష్ణసూరి జయంతి సందర్భం ఈ వ్యాసం ప్రచురితం.

స

పెరియపెరుమాళ్ (శ్రీరంగనాథుని ప్రభావమును వర్ణింప నలవియగు నేమె గాని పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లై ప్రభావమున వర్ణింపనలవి గాదని పెద్దలందురు. శ్రీ ష్ణవ సిద్ధాంతము దేశము నాలుగు చెరగు వ్యాపింప జేసిన ఆచార్యులలో వీరితో తు తూగువారు మునుపు అవతరింప లేదు; అ తరింపబోరు - అని నొక్కి చెప్పవచ్చును. ఇ వీరిని మించినవారు 'న భూతో న భవిష్యతి అని చెప్పవలెనా? వీరు సద్గుణనిలయు శిష్యలక్షణమునకు ఆచార్య లక్షణమునకున ఉత్తమోదాహరణమై వెలుగొందిరి. అజ్ఞా నాంధ తమసావృతమైయుండిన ఈపృథి వీరవతరించిన తరువాత "అనుగ్రహముపొం దిన భూమి" అను పేరుగన్నది. 'గుణై ర్దాస్య ముపాగతః' అన్నట్లు వీరి గుణములకు లోనై తలొగ్గని వారులేరు; ఆ దినముల లోను, ఇప్పుడునులేరు; ఎప్పుడును ఉండ

A HEALING TOUCH

T. T. DEVASTHANAMS INTRODUCES
SRI BALAJI AROGYAVARAPRASADINI SCHEME

For ages Tirumala the abode of Lord Venkateswara has been a great centre of pilgrimage Thousands of devotees visit the sacred hills every day and offer their solemn prayers to the Lord for their spiritual and physical well-being

Alleviating human suffering has been a part of dedicated efforts of TTD to the mankind TTD already manages a Leprosorium, centre for physically handicapped a poor home and also a central hospital To provide the most advanced medical technology to the needy the TTD has launched another monument a blessing from the Lord by opening Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences -- a sophisticated superspeciality centre on the lines of AIIMS of New Delhi & JIMPER of Pondicherry and PGI of Chandigarh Total well being of man is the aim of Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences which apart from offering service, training and education in medical sciences also encourages Research and development

The doors to such a state of the art technology should be open to our poor and disabled brethren

With a view to achieving this, Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences has introduced a New scheme Balaji Arogyavaraprasadini Scheme To accomplish the goal of proving the sophisticated medical technology to every individual at an affordable rate, we invite the generous co-operation of philanthropists and the general public

The Scheme in essence:

A donor can make an endowment of Rs 1000 - or multiples thereof / Rs 1 lakh / Rs 5 lakhs / Rs 10 lakhs to T T Devasthanams which will in turn contribute matching grant The entire amount will be deposited in fixed deposit in a nationalised Bank and the interest accrued on it will be utilised for providing free medical services to the poor and the needy

A Chair in Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences will be named after the donor who contributes Rs 10 lakhs or above These endowment chairs are purely research oriented

- Donations can be made by any individual / family / company / firms etc
- The name of the donor who endows Rs 5 lakhs or more will be displayed prominently in the Reception hall of the hospital
- The discharge ticket of the benefited patient will carry the name of the donor

Additional Benefit and facilities :

- Donations to Sri balaji Arogyavaraprasadini Scheme are exempted from Income Tax under 80 (G)
- Paid rooms / Air conditioned rooms will be allotted to family members of the donor in the hospital
- Paid rooms can be named after donors who contribute a sum of Rs 5 lakhs or above
- By paying Rs 5 lakhs and above a donor may sponsor one operation per year
- Donors can sponsor feeding of the In-patients and out-patients They may also sponsor a travel fellowship for the faculty per year

All donations, by D Ds drawn in favour of The Executive Officer T T Devasthanams Tirupati-517 501 (Andhra Pradesh) should reach the Director, Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences, Tirupati along with the following particulars

- Name and address along with the latest passport-size photographs of the family members of the donor who contributes Rs 1 lakh or more
- Name and address of the person to whom Income Tax Exemption Certificate is to be issued

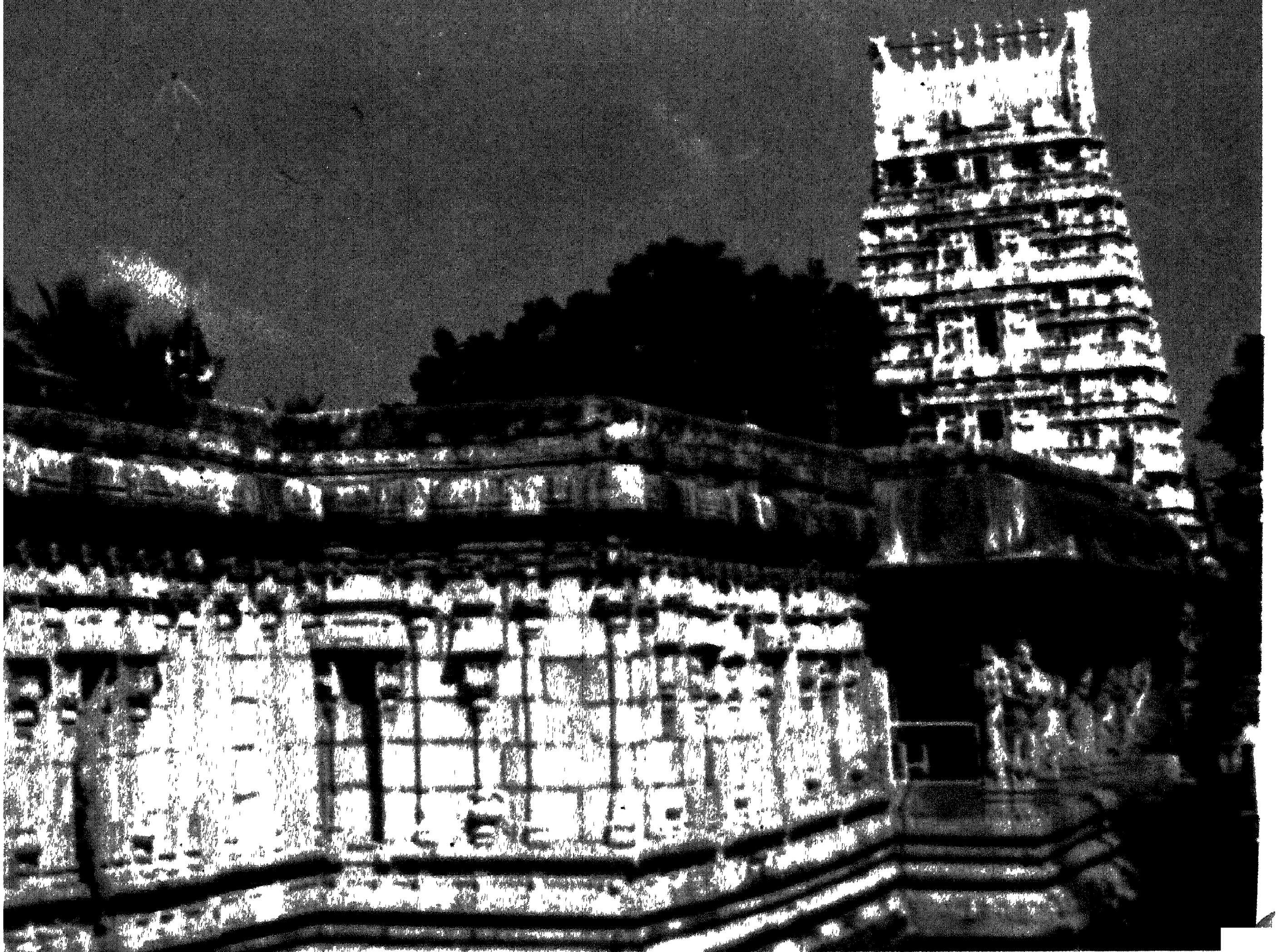
The donors are also welcome to offer equipment, vehicles etc to SVIMS or even sponsor health camps in rural areas, if they so desire Further details can be had from

The Executive Officer
T.T. Devasthanams, Tirupati
or
The Director
Sri Venkateswara Institute of Medical Sciences, Tirupati

EXECUTIVE OFFICER

THE SERENE AND SUBLIME TEMPLE OF
SRI KALYANA VENKATESWARA AT MANGAPURAM
(6 miles North-West to Tirupati)

TIRUMALA TIRUPATI DEVASTHANAMS

Sri Venkateswara Vanabhivriddhi Scheme

An Appeal . . .

He that plants a tree is the servant of God
And provides a kindness for many generation
And faces that he hath not seen shall bless him

Sacred Forests of Tirumala are the precious gift of Lord Venkateswara to mankind. With a view to safeguarding its unique yet delicate ecological condition, Tirumala Tirupati Devasthanams have introduced a series of exciting schemes called Sri Venkateswara Vanabhivriddhi Schemes. The Schemes seek to provide a rare opportunity to the public for participation in a massive plantation project implemented by the Forest Department of T.T. Devasthanams

The salient features of Sri Venkateswara Vanabhivriddhi Schemes are.

VRIKSHA SAMVARDHANAM : Under this Scheme about one acre of land will be brought under plantation

Benefits :

- Plantation will be named after the donor or person of his choice
- Every year free accommodation on 2 ordinary days at Tirumala for 10 years
- One paid special darshan every year for 5 persons for 10 years

Donation : Rs. 15,000

VRIKSHA PRASADAM : The Scheme is proposed for raising 100 fruit and flowering seedling every year

Benefits :

- Distribution of one hundred seedlings, both fruit bearing and flowering in the donor's name every year.
- Two days free stay at Tirumala every year on any ordinary days for 10 years.
- One paid special darshan every year for five persons for 10 years.

Donation : Rs. 10,000.

SMARAKA VANALU : Under this scheme 10 saplings of selected species will be planted in a grove and maintained for five years.

Benefits :

- The grove will be named after the donor.
- Every year paid special darshan for five persons for five years

Donation : Rs 2,000.

VANA SAMRAKSHANA BHAGA SWAMYAM : is proposed to protect and improve the natural forest cover on Tirumala hills

Benefits :

- Diplay of the donor's name.
- Paid special darshan for five persons for one year

Donation : Rs 1,000.

ADHYAYANA VANALU : Plantation and maintenance of a variety of species will be taken up under this scheme in the proposed botonical garden at Tirumala.

Benefits :

- Display of donor's name near the plant.

Donation : Rs 500.

VRIKSHA DATTATA : is a bold scheme featuring adoption and plantation of avenue trees on the ghat road and at Tirumala.

Benefits :

- Display of donor's name.

Donation : Rs 250

We appeal to all devotees to donate liberally and help us to preserve the priceless forest wealth of Tirmala - The Abode of LORD VENKATESWARA

Please send your donations by Demand draft to the **The Executive Officer, T. T. Devasthanams, TIRUPATI - 517 507.**

EXECUTIVE OFFICER

బోరు-అని ధృఢముగా చెప్పవచ్చును. వీరిని పరమకారుణికులు, పరమసాత్త్వికులు, అని ఎల్లవారును ఐకకంఠ్యముతో శ్లాఘించినారు. ఉత్తమ సంస్కారము మూర్తీభవించిన మహానుభావులు వీరు. అతివిశాల గ్రంథములందొక్కచోటగూడ పూర్వాచార్య శ్రీసూక్తులు సదోషములని వీరు దూషించి యుండుట కాంచలేము. తమ సమకాలిక విద్వాంసులను గాని, వారి గ్రంథములను గాని దూషించెడు చెడుతలంపు వీరిలో లేదు.

"ఆళ్వారులందరును పెరియాళ్వార్ (విష్ణుచిత్తులు) వంటివారో కారు" అని పిళ్లై లోకాచార్యులవారు పలికినారు. 'అందరాచార్యులవంటివారు కారు పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లై (కృష్ణసూరి)" అని పెద్దల సుద్ది. రహస్యతత్త్వార్థములకు సంక్షేమనిధియై యుండినవారు తిరుక్కోట్టియూర్ నంబి (గోష్ఠీపూర్ణులు). తిరువాయ్ మొళి (శ్రీముఖసూక్తి) శఠకోపసహస్రము) ప్రబంధమును చక్కగ వివరింపగల అర్హతగలవారు తిరుమాలై యాండాన్ (మాలాధరస్వామి) శ్రీరామాయణ రహస్యార్థములు తెలిసికొనుటకై పెరియ తిరుమలనంబి (శ్రీశైలపూర్ణుల)వద్ద ఒక ఏడాది శుశ్రూష చేయవలెను, ఈ ఆచార్యత్రయము లేకున్న శ్రీవైష్ణవసిద్ధాంతమునకు ఇంతటి మనుగడయు నిలుకడయు నుండెడిది కాదు. ఈ మూర్తిత్రయమునుండి రహస్యతత్త్వార్థములు తేట తెల్లముగా తెలిసి హృదయమందు పదిలపరచుకొని అనేక సహస్ర సంఖ్యాకులగు శిష్యులకు ఉపదేశించుటయే కాక, తమకు తరువాతి వాడైన శ్రీవైష్ణవులరసి యుజ్జీవింపగల్గునట్లుగ దివ్యప్రబంధములు, శ్రీరామాయణ విశిష్ట శ్లోకములు, రహస్యగ్రంథములు, స్తోత్రములు, గద్యములు మున్నగు ఎన్నో శ్రీకోశములకు తేనె సోనలు వారెడి వ్యాఖ్యలు వ్రాసి ఆబాలగోపాలము పిన్నలు, పెద్దలు అను భేదము లేక అందరు తెలియు లాగున చేసిన ఆచార్యులు వీరుగాక వేరెవ్వరు గలరు? ప్రబంధపాశురములకు (పద్యములు లేదా పాటలు) రసతుందిలమగు వ్యాఖ్యవ్రాసి వానిని దివ్య రమ్య భోగ్య ప్రబంధములు గావించిన గొప్పదనము వేరగు ఆచార్యు లెవ్వరికి దక్కును? వీరివ్యాఖ్యలందలి సుధారసమును చుబ్బన చూరగా చవిగొనెడువారు 'మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు వోవునే మదనములకు,' 'స్థితేఽరవిందే మకరందనిర్భరే మధువ్రతో నేక్షురసం హి వీక్షతే' అన్నట్లు ఈ సారస్యము తప్ప సారస్యాం తరమును కోరక వీరి వాగమృతము నానుచు ఆనందనిర్భరులై అందే యుందురు. నాలాయిర (నాలుగువేల పాటల) దివ్యప్రబంధములకుకూడ వ్యాఖ్య వ్రాసినవారు వీరొక్కరే. ఇతరాచార్యులు చెదురుమదురుగా కొన్నిటికే వ్యాఖ్యరచించిరి. విశిష్టాద్వైతదర్శనమునకు మూలాధారభూతులైన ఆళ్వారుల ద్రావిడవేదములకు శ్లాఘ్యములైన ప్రబంధగూఢార్థము లరయుటకు వీరు ప్రసాదించిన అమృతాధిక మాధుర్య సంభృతములైన వీరి వ్యాఖ్యలే తప్ప గత్యంతరము లేదు. అను విషయమును తటస్థులైన మతాంతరస్థులు సయితము తెలుపుచున్నారు. ఆళ్వార్ ఆచార్యుల వైభవప్రతిపాదక గ్రంథమునందు "విశిష్టాద్వైత సిద్ధాంతమున వర్తించువారికి 'తిరుప్పల్లాండు మున్నగు దివ్యప్రబంధములే తప్ప మార్గాంతరము లేదు. పూర్వాచార్య సంప్రదాయ పరంపరామూలముగ వచ్చిన దివ్యప్రబంధభవ్యార్థములను తెలియుటకు శ్రీకృష్ణసూరి రచించి ప్రసాదించిన వ్యాఖ్యానములు తప్ప సత్ఫలితము నిచ్చు సద్వ్యాఖ్య వేరొండు లేదు. కాన శ్రీవైష్ణవులు ఎల్లరును పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లై సంబంధమును పొంది వారికి శిష్యకోటులై యుందురు, అని నుదువబడినది. వీరి దివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యలు 'కాలక్షేపము ' (గురుముఖతః నేర్చుట) చేయని శ్రీవైష్ణవులే లేరు - అని చెప్పవచ్చును. అట్టివారున్నచో 'నిందిత స్స భవేల్లోకే స్వాత్మా ప్యేనం విగర్హతే' అనెడు కోవకు చెందినవా రగుదురు వారు.

వీరికి 'అభయప్రదరాజు' అనెడు బిరుద నామము వీరి వ్యాఖ్యానములు ఆలకించిన శ్రీరంగనాథునిచే అనుగ్రహింపబడినది. ఆళ్వారుల ప్రబంధములను, వానికి వీరు రచించిన వ్యాఖ్యలను ఆకర్షించుటకేకదా నేటికిని "తిరుమొళిత్తిరునాళ్' (శ్రీసూక్తి తిరునాళ్ల) అయిన అధ్యయనోత్సవము శ్రీవైష్ణవ దేవాలయములందు అనుస్యూతముగా అనుష్ఠింపబడుచున్నది. శ్రీరామాయణవిశేషార్థములను 'తనిశ్లోక వ్యాఖ్య ' ద్వారముగాను, రామ చరమ శ్లోక వ్యాఖ్యా రహస్యమును ' అభయ ప్రదానసార'మను గ్రంథము మూలమునను దివ్య ప్రబంధవ్యాఖ్యలందు పేర్కొన్న పెక్కు శ్లోకము లుద్ధరించి వానికి విస్తృతవివరణ పలుపుట మూలమునను పలు తత్త్వార్థములను ప్రకాశపరచిన ఈ మహాచార్యులు 'శ్రీరామాయణ ప్పెరుక్కర్ '(శ్రీరామాయణమును పెంచినవారు గొప్పచేసినవారు)అనిప్రఖ్యాతి వడసిరి. వానిని చదివిన మతాంతరస్థులుగూడ, వీరు 'వాల్మీకి హృదయాంతర ప్రతిష్ఠితుడగు అంతరాత్మయో, లేక వాల్మీకి యపరావతారమో యని భావించి ఆశ్చర్యచకితులైనారు.

మతాంతరస్థులగు శ్రీభట్టభాస్కరులు, శ్రీవిద్యారణ్యులు వేదభాష్యములను అతివిపులముగా వ్రాసి కీర్తి నుపార్జించిన వారే. అయినను ఆ భాష్యములు శ్రీకృష్ణసూరి వ్యాఖ్యలముందు పగటి దివిటీల వలె కాంతి తరిగి యుండును. ఆవేద భాష్యములు కట్టలు కట్టలుగా నున్నను పలానా విషయములను ప్రతిపాదించుచున్న వని తెలియ దుర్బోధములై యున్నవి. మూలగ్రంథమందు రసమున్ననేగదా వ్యాఖ్యలందు రసము కాననగును. నిరుపయోగవిస్తారములైన కర్మకాండలు కర్మనిష్ఠాతులకు కూడ ఉపయోగపడనివైయున్నవి. భగవద్గుణప్రశంస యున్నది ఎచ్చోటను అణుమాత్రమైన అందు కానరాదు. భగవద్గుణానుభవరసికులకు వానితో ప్రయోజనమేమి? అట్లుగాక ద్రావిడవేదభాష్యకారులైన కృష్ణసూరి సూక్తి యొక్కొక్కటియు, భగవద్గుణానుభవశూన్యముగా ప్రొద్దుపుచ్చుటే యెరుగని మోక్షార్థులకు అమోఘ రసాయనమై యుండును.

ఇతరాచార్యులు సంస్కృతభాషయందో సంస్కృతవాక్య సందృబ్ధములైన కతివ

దుర్బోధ తమిళభాషయందో గ్రంథములను వ్యాఖ్యానములను రచించినారు. వ్యాఖ్యానములులేక వాని భావము తెలియుట దుర్ఘటము. ఈ మహాచార్యులు వేదభాషావ్యుత్పన్నులై యుండియు 'జ్ఞానహీన పామరజనులు కూడ అరుదగు వేదార్థములను తెలిసి ఉజ్జీవింపవలెను.' అనెడు వాత్సల్యము పొంగెడు ఆసక్తివలన 'సంస్కృతమునందు గ్రంథము వ్రాయను' అను వ్రతము పూని ముత్తెములు పవడములు బోలు సంస్కృత ద్రావిడ పదములు కలబోసిన 'మణిప్రవాళ' భాషలో సుబోధ మృదులశైలిలో హృదయము కరగించు వాక్యరత్నములు పొదిగిన వ్యాఖ్యారత్నమాలలను కరుణావృష్టిగా కురియించిరి. తదితరాచార్యులలో పలువురు తొమ్మిది పది గ్రంథములకు పైబడి మన కివ్వలేదు. మరి వీరో వందలకొలది గ్రంథములు రచించినట్లుగ ప్రసిద్ధియున్నది. వీనిలో పెక్కు మన అజాగ్రత్త వలన మరుగునపడినవి. అయినను, మన భాగ్యవిశేషమువలన, ఇప్పటికిని అరువదికి పైబడిన గ్రంథములు లభించుచున్నవి. వీనినన్నిటిని అధ్యయనము చేసి తెలిసి యానందించుటకు ఒక పురుషాయుషము చాలదు.

పెరియ పెరుమాళ్ (శ్రీరంగనాథులు), పెరియాళ్వార్, (విష్ణుచిత్తులు), పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లై (శ్రీకృష్ణసూరి), పెరియ జీయ్యరు (మణవాళమహా మునులు) అని వ్యవహరింపబడు పలువురు మహాపురుషులు విశిష్టాద్వైతవేదాంత దివ్య మండపమునకు ఆధారస్తంభ చతుష్టయముగా బేర్కొనదగినవారు వీరు తమ తమ మహిమచేత 'పెరియ' (పెద్ద)అను బిరుదు వహించి యశము నార్జించినారు.

పెక్కు మహిమలు గల కృష్ణసూరి ప్రభావము తెలిసిన ప్రాచీనులు--

వ్యాసో వల్మీకజన్మా వా
గరుడః కృష్ణ ఏవ వా,
బుద్ధై రితి వితర్క్యాయ
శ్రీకృష్ణాయాస్తు మంగలమ్.

అని శ్లాఘించి యున్నారు. దేవభాషామయ వేదములను అసంకీర్ణముగా వింగడించి చిక్కులు తీసి సూత్రముల తోడ వాని యర్థములను వివరించిన శ్రీ కృష్ణ ద్వైపాయనులే (వేదవ్యాసులే) ద్రావిడ వేదభావముల వివరింప శ్రీ కృష్ణసూరియై యవతరించి నారో? లేక, ఆదికావ్యముగాను, వేదోపబృంహణముగాను విరాజిల్లెడు శ్రీరామాయణమును గానము చేసిన వాల్మీకి మహర్షియే తన హృదయమునందు పదిలముగా నుండిన భావములను ప్రకాశింపజేయ 'అభయ ప్రదరాజు'గా అవతరించిరో? లేదా, వేదాత్మయు, విహగేశ్వరుడును అగు గరుత్మంతుడే రహస్యార్థముల మహిమ తెలియ జేయుటకై పెరియ వాచ్చాన్ పిళ్లైగా దివినుండి భువికి దిగి వచ్చినాడో? అట్లుగాక పూర్ణావతారమైన శ్రీ కృష్ణ భగవానుడే, ఉపనిషద్రూపమగు క్షీరాబ్ధిని త్రచ్చి గీతామృతమును ప్రసాదించి యుపకారమొనర్చిన రీతిగ, చరమశ్లోకార్థ వివరణ యొనర్చి ప్రపత్తి (శరణాగతి) వైశిష్ట్యమును ప్రతిపాదించియు, ఆళ్వారుల దివ్య ప్రబంధ సుధాసాగరము మథించి ద్రావిడ వేదభాష్యములనెడు, ఎంత చవిచూచినను తనివి తీరని యమృతమును భూలోకమున కిచ్చియు వెలుగొందుటకై తన జన్మదినమగు శ్రీజయంతి (కృష్ణాష్టమి) నాడు కృష్ణుడు అను నామధేయముతోడనే యవతార మెత్తినాడో యని బుద్ధిమంతులు తలచి తలచి వీరికి మంగళాశాసనము చేయుచున్నారు.

అవతార రహస్యము

పెరియతిరు మొళియందు
"మెయ్మ్మైశొల్లిల్ వెణ్ శంగ మొన్దేందియ
కణ్ణ! నిన్ తనక్కు కుఱిప్పాకిల్
కఱ్కలామ్ కవియిన్ పొరుళ్ తానే"

(7-10-10)

(నిజము చెప్పవలె నన్న, తెల్లశంఖము ఒక్కటి చేతబూనిన కృష్ణా! నీకు సమ్మతమైనచో (నానుండి) కావ్య భావములను నేర్వవచ్చును.)

అని తిరుమంగై ఆళ్వారు, (పరకాలుడు) తిరుక్కణ్ణ మంగై అను క్షేత్రస్వామి శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ తన తిరుమొళి యందలి భావార్థములను తెలియ ఆశపడుచున్నాడని స్వామి ముఖకవళికలనుబట్టి తెలిసి "నీవు నానుండి కావ్యార్థములను తెలిసికొనుము" అని నియమించిరి. అది విని రసికాగ్రణి శ్రీకృష్ణుడు "మీనుండి తప్పక కావ్యభావములు నేర్చెదను. కాని ఇప్పుడు అర్చావిగ్రహరూపుడనై యున్నందున అది వీలు పడదు. భవిష్యత్తులో ఒకప్పుడు మీరు మీ అవతార (జన్మ) నక్షత్రమైన కార్తిక మాసమందలి కృత్తికానక్షత్రము నాడు మీ నామధేయమగు 'తిరుక్కలి కన్రిదాసుడు' అనుపేరుతోడ ఆచోళ దేశమందే అవతరింపగలరు. అప్పుడు నేను ఈచోళ దేశమందే నాడు అవతార (జన్మ) నక్షత్రమైన శ్రావణమాసపు రోహిణీ నక్షత్రమందే కృష్ణుడు (కృష్ణ సూరి) అను పేరుతోడ అవతరించి మిమ్ము ఆచార్యులనుగా గొని ఆళ్వారులందరియొక్క, గోదాదేవియొక్కయు ప్రబంధములందలి భావవిశేషములను, ఇవియేకాక ఇంకను ఉన్న రహస్యార్థములను, శ్రీరామాయణార్థ విశేషములను మీనుండి యేర్చి యెరిగి లోకమున ప్రచారము చేసెదను" అని సెలవిచ్చినారు. అదే రీతిగ 'కలికన్రి'యను తిరుమంగై యాళ్వార్ 'తిరుక్కలికన్రిదాసులగు 'నంబిళ్లై'గాను శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ శ్రీకృష్ణ నామధేయులైన (శ్రీకృష్ణ సూరి) పెరియ వాచ్చాన్ పిళ్లైగాను అవతరించిరని పెద్దలు వక్కాణింతురు. ఇదియే నంబిళ్లై, పెరియ వాచ్చాన్ పిళ్లైల అవతార రహస్యము.

మహాభారతమును రచించిన వేదవ్యాస మహర్షి, ఆ కారణముచేతనే తన జనకులైన పరాశరమహర్షిచేత నారాయణుని యంశావతారముగా నిర్ణయింపబడినట్లు, ఆ మహాభారతముకంటె శబ్దార్థవైశిష్ట్యములచే గొప్పదైన నాలాయిర (చతుస్సహస్రీ) దివ్య ప్రబంధ వ్యాఖ్యలను, శ్రీరామాయణ తని శ్లోకిని, రహస్యగ్రంథ వ్యాఖ్యానములను, స్తోత్రగద్య వ్యాఖ్యలను ప్రసాదించిన పెరియవాచ్చాన్ పిళ్లైను మనము శ్రీమన్నారాయణాంశావతారమని నిర్ణయింపదగును.

(సశేషం)

శ్రీ శ్రీనివాసాయ నమః

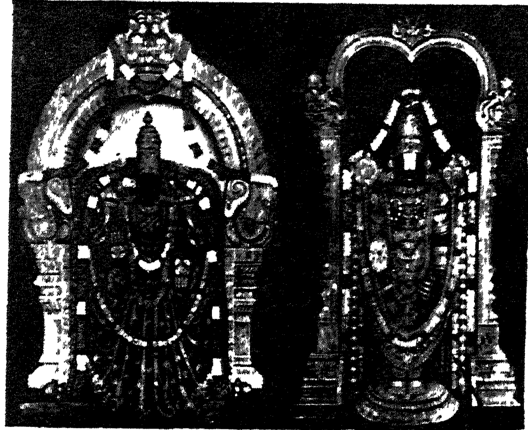
శ్రీ వి. కుటుంబరావు

కలియుగ ప్రత్యక్ష దైవము శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి. పిలిస్తే పలికే దైవము. ఆపద మొక్కులవాడు. వడ్డికాసులవాడు, వేయి నోళ్ళున్న ఆదిశేషుడు.

అది 1980వ సంవత్సరము. నేను మద్రాసులో ఉద్యోగము చేస్తున్న రోజులవి. అప్పుడు మా కుమారునకు 6 సంవత్సరములు. తరచుగా మూర్ఛ వస్తుండేది. ఆ సమయంలో నాకు ఉద్యోగంలో ప్రమోషనుమీద రిషీకేసు భదలీ ఆర్డరు వచ్చింది. నాకు ఏమి చెయ్యాలో తోచలేదు. మా అబ్బాయి ఆరోగ్యం అంత మాత్రంగానే ఉంది. ఇంకా దూరంగా వైద్య సదుపాయంలేని ప్రదేశంలో ఎట్లా ఉండేది అని మనస్సులో పరిపరి విధాల బాధ పడుతున్నాను. మా ఇంట్లో ఒకరూము - ప్రత్యేకంగా దేవుడి రూము ఉండేది. అక్కడ స్వామివారిది పెద్దపటం, ప్రతిరోజు నిత్యపూజ చేస్తుంటాను. ఆరోజు సాయంత్రం 7 గంటలు దాటిన తరువాత స్వామి పటము దగ్గర కూర్చుని, స్వామితో మాట్లాడుతూ కంటి నీరు ధారగా ఏడ్చి, ఏడ్చి, స్పృహలేకుండా అలా 3 గంటలపాటు ఆయన పాదములు దగ్గర నీవే దిక్కు అంటూ, నాకు రిషీకేసు బదిలీ ఆపుచేయించు స్వామి అని వేడుకున్నాను.

తర్వాత రాత్రి 10 గంటలకు స్పృహ వచ్చింది. స్పృహ వచ్చినవెంటనే నాలో చాలా ధైర్యం వచ్చింది. వెంటనే మరుసటి రోజు ఏది ఏమైనాసరే అనుకొని, తిరుపతి వెళ్లి తలనీలాలు సమర్పించి, స్వామి దర్శనము చేసుకొని వచ్చాను. మనస్సు చాలా ప్రశాంతముగా ఉన్నది. అప్పుడు మా పైఅధికారులిద్దరూ నన్ను పిలిచి, "రిషీకేశు బదులు, అదే ప్రమేషనమీద మద్రాసు నుండి, నేను కోరుకున్న హైదరాబాదు బదిలీ అయినది" అని చెప్పారు. ఇది కేవలం స్వామి అనుగ్రహం వల్లనే అయినది. సామాన్యంగా గవర్నమెంటులో ఒకసారి ఆర్డరు ఇచ్చిన తర్వాత ఉపసంహరించుకొని, మరల వేరే ఆర్డరు ఇవ్వటమనేది చాలా అరుదు.

ఇటీవల 1991లో నాకు ఉద్యోగ రీత్యా

ప్రమోషన్ రావాలి. ప్రమోషన్ జాప్యం అయింది. ఆ ప్రమోషన్ 1990 అక్టోబరు 1 నుంచి రావాలి. మనసులో ఆవేదన. సరే స్వామివారిని మనస్సులో తలచుకొని, స్వామి ఈ రోజునుంచి 15 రోజుల లోపు నాకు ప్రమోషన్ ఆర్డరు మేనేజరుగా వస్తే అక్షరాల నీ మహిమ వల్లవచ్చినట్లే, అదీ రెట్రోస్పెక్టివ్ డేట్ నుంచి రావాలి. అంటే గత 1 సంవత్సరము వెనకనుంచి ఇవ్వాలి. అలా ఇస్తే కచ్చితంగా కానుకలు నీ హుండీలో వేస్తాను అని అనుకున్నాను. స్వామి కరుణామయుడు, పిలిస్తే పలికే దైవము. 15 రోజుల బదులు 7వ రోజున ప్రమోషన్ ఆర్డరు రెట్రోస్పెక్టివ్ డేట్‌తో ఇచ్చారు. స్వామీ! ఈ ప్రమోషన్ నీ కరుణవల్ల వచ్చింది. నేను నిమిత్తమాత్రుణ్ణి, నన్ను సదా మంచి ప్రవర్తనతో,

మంచి మార్గంలో, నాచే సక్రమంగా ఉద్యోగపు బాధ్యత నిర్వహించింది నీవే స్వామి. నాలో నీవున్నావు. నాలో ఉన్న నీకు సదా నా కృతజ్ఞతలు. అనుకున్నట్లుగా స్వామి మొక్కు తీర్చుకున్నాను.

అయితే ఒకరోజు నాకు స్వామి దగ్గిర నుండి నేను ఏదో ఒకటి కావాలి అని వేడుకొంటమేగాని, నేనుగా ఏంచేస్తే బాగుంటుంది. నాకు ఉపయోగపడకుండా ఏదన్నా నిస్వార్థ సేవచేసి తరించాలి అని అనిపించింది మనస్సులో. ఒకరోజు మనస్సులో అనుకున్నాను, నా అహంకారాన్ని వదిలి, ప్రతి ఉద్యోగి దగ్గరికి వెళ్ళి, సప్తగిరి మాసపత్రిక కనీసం ఒక 30 మందితో చందా కట్టించాలి అని. అయితే ఆ విషయం కాలక్రమంలో మర్చిపోయాను. ఒక సంవత్సరంపాటు మర్చిపోయాను. ఆరోగ్యం అప్పుడప్పుడు ఇబ్బంది పెడుతోంది. ఒకరోజు కూర్చుని ఆలచిస్తే, అప్పుడు గుర్తుకు వచ్చింది నా నిస్వార్థ సేవ మర్చిపోయానని. వెంటనే అదే రోజున 30 మందితో, ఒకే రోజున సప్తగిరి మాస పత్రికకు చందా కట్టించి డి.డి. పంపాను. అప్పటి నుంచి ఈ రోజు వరకు ఆరోగ్యం చాలా బాగుంది. మనస్సు ప్రశాంతంగా ఉంది.

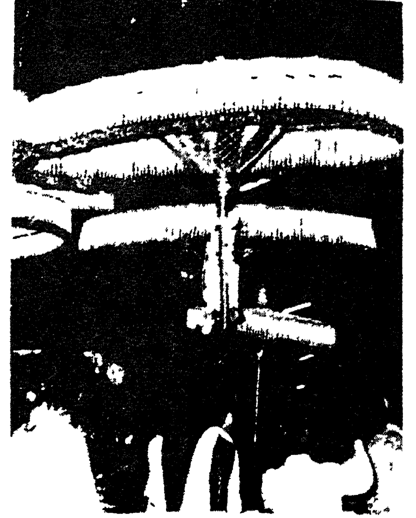
★ ★ ★

తిరుమలలో యాత్రికులు చేయవలసినవి

- తిరుమలకు బయలుదేరేముందు మీమీ ఇష్టదేవతలను పూజించండి
- మీ ప్రయాణానికి కావలసిన టిక్కెట్లను, తిరుమలలో వసతిని ముందుగా ఏర్పాటు చేసుకోండి.
- శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని దర్శించే ముందు శ్రీవారి పుష్కరిణిలో స్నానంచేసి, శ్రీ వరాహస్వామిని పూజించండి.
- స్నానం చేసి శుచిగా, శుభ్రమైన వస్త్రాలతో శ్రీవారి ఆలయంలోకి ప్రవేశించండి
- ఆలయంలో ఉన్నపుడు స్వామివారిపైనే మీ ధ్యానం వుంచండి.
- ఆలయంలో పూర్తిగా నిశ్శబ్దాన్ని పాటిస్తూ 'ఓం శ్రీవేంకటేశాయ నమః అని మీలో మీరు శ్రీవారిని స్మరించండి.
- తిరుమల సమీపంలోవున్న ఆకాశగంగ, పాపనాశనం తీర్థాలలో స్నానం చేయండి.
- తిరుమలలో ఉన్నపుడు మన ప్రాచీన ఆచార వ్యవహారాలను విధిగా పాటించండి.
- సాటి యాత్రికులను గౌరవించి వారిలో భక్తి భావాలు పెంపొందించండి.
- మీ కానుకలు శ్రీవారి హుండీలోనే సమర్పించండి.
- శ్రీవారి ఆలయంలో మీరు జరిపించ దలచిన పూజలకు గాని వలసిన సమాచారంకోసంగాని తిరుమలలోని లేదా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములవారి ఏ సమాచార కేంద్రంలో అయినా అడగండి.

తిరుమలలో చేయకూడనివి

- విలువైన ఆభరణాలు, ఎక్కువడబ్బు మీవద్ద వుంచుకోకండి.
- మాంసాహారాన్ని భుజించకండి.
- ఏ విధమైన మత్తు పదార్థాలు సేవించకండి
- పొగత్రాగకండి.
- వసతి సౌకర్యంకోసం అపరిచితులను ఆశ్రయించకండి.
- శ్రీవారి సులభ దర్శనంకోసం దళారీలను ఆశ్రయించకండి.
- ఆలయంలో సాష్టాంగ దండప్రణామాలు చేయకండి.
- వీధి వర్తకులనుంచి నకిలీ ప్రసాదాలు కొనకండి.
- శ్రీవారి దర్శనంకోసం కాకుండా వేరే ఇతర ఉద్దేశములతో తిరుమలకు రాకండి.
- శ్రీవారి దర్శనంకోసం త్వరపడకండి. క్యూలో మీవంతు వచ్చేవరకు ఆగండి.
- ఆలయ ప్రాంగణంలో ఉమ్మివేయటంవంటి అసహ్యకరమైన పనులు చేయకండి.
- ఆచార వ్యవహారాల ప్రకారం ఆలయ్యార్హత లేని సందర్భాలలో ఆలయంలోకి రాకండి.
- తిరుమలలో పువ్వులు పెట్టుకోకండి. పువ్వులన్నీ శ్రీవారి పూజే.

ప్రకటన

గొడుగుల పంపిణీ

మైకుసెట్లవలెనే విధ్యుత్ శాతం సబ్సిడీతో గొడుగుల జతను కూడా ఆలయాలకు విరాళంగా ఇవ్వాలని తేది 6-3-82న తిరుమల తిరుపతి దేవస్థాన నిర్వాహక మండలిలో తీర్మానించటం జరిగింది. కనుక గొడుగులు అవసరమైన ఆలయాల అధికారులు తమ అభ్యర్థనలు పంపుకొనవలసిందిగా కోరటమైనది. గొడుగుల జత సగం వెల: రూ. 900 అవుతుంది. కనుక తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం కార్యనిర్వహణాధికారి పేరిట ఆ మొత్తానికి డిమాండ్ డ్రాఫ్టు తీసుకొని ఆయా జిల్లాల అసిస్టెంట్ దేవాదాయ కమీషనర్ల ద్వారా తమ దరఖాస్తులను పంపిన పక్షంలో, అలాంటి వారికి గొడుగులు మంజూరు చేయబడుతవి.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు,
తిరుపతి.

(20వ పేజీ తరువాయి)

నమ స్త్రిదశనాథాయ
నాశితాశేష విద్విషే,
పులోమజా కుచాంభోజ
సంభోగరసభాషిణే.

నమస్సమస్త భూతానా
మంతర్జ్యోతిః స్వరూపిణే,
బడబాముఖ కాలాగ్ని
మూర్తయే జాతవేదసే.

నమస్సమస్త భూతానాం
ప్రాణి విర్వాపకారిణే,
యమాయ ధర్మరాజాయ
కాలాయ పరమాత్మనే.

నమస్సమస్త గీర్వాణ
గర్వ విర్వాపకారిణే,
అశేషాసురనాథాయ
రక్షాధిపతి మూర్తయే.

నమస్సమస్త భూతానాం
ఆధారాధేయ రూపిణే,
మహామాయాబ్ధి సంవర్త
వరుణాయ మహాత్మనే.

నమస్సమస్త భూతానాం
ప్రాణినాం ప్రాణరూపిణే,
నిర్వాణాంబర సంచార
వాయవే పరమాత్మనే.

నమస్తస్మై కుబేరాయ
నిధీశాయ మహాత్మనే,
శివమైత్రేయ జగతాం
మహదైశ్వర్యమూర్తయే.

నమః ప్రమథనాథాయ
కైలాసాచలవాసినే,
స్థిత్యుత్పత్త్యుపసంహార
నిర్దేశాయ చ మూర్తయే.

ఆకాశా త్పతితం తోయం
యథా గచ్ఛతి సాగరమ్,
సర్వదేవ నమస్కారః
కేశవం ప్రతి గచ్ఛతి.

10. విశ్వే దేవతలు

ఈ విశ్వే దేవతలను గూర్చి బ్రహ్మాండ పురాణములో ఈవిధంగా చెప్పబడినది. పూర్వము దక్షుని పుత్రిక ధర్మదేవునియొక్క పత్ని అయిన విశ్వ యొక్క గర్భమునుండి క్రతు, దక్ష, సత్య, వసు, ధూలి, రోచన పురూరవ, ఆర్ద్రవ, కాల, కామ అను పది మంది పుత్రులు జన్మించిరి. వీరినే విశ్వే దేవతలు అందురు. వీరు పెరిగి పెద్ద అయిన తర్వాత హిమాలయములకు పోయి తపస్సు ప్రారంభించిరి. వీరి ఉగ్ర తపస్సుకి మెచ్చుకొని పితృదేవతలు, బ్రహ్మ, కూడ ప్రత్యక్షమయి వరముకోరు కోమనగా విశ్వేదేవతలు మాకు పితరులకు పెట్టు శ్రాద్ధములందు భాగము కావలెనని కోరుకొనిరి. వారు అదేవిధముగా వరమునిచ్చిరి. అది మొదలు ఈవిశ్వే దేవతలు శ్రాద్ధభాగమును పొంది శ్రాద్ధమును రక్షించుచు, అన్నాది పదార్థములను పితృదేవతలకు అందించుచూ ఉండిరి. అందువల్లనే పితరులకు పెట్టు శ్రాద్ధములందు విశ్వేదేవతలును ముందుగా ఆరాధించుట జరుగుచున్నది.

శ్రాద్ధము అయిదు రకములు. 1. ఇష్టి :- (యజ్ఞయాగాదులలో చేయునది) 2. నాందీముఖము. (వివాహాది శుభకార్యములలో చేయునది ఇది అభ్యుదయం కొరకు పితృ దేవతలను ఆహ్వానించి పూజించుట. పితృ దేవతాపూజ అని అందురు) 3. పార్వణము, (ఈ పార్వణశ్రాద్ధమునందు సంకల్ప విధానము కూడ కలదు) 4. నైమిత్తిక. 5. కామ్యక, అనునవి. ఒక్కొక్క శ్రాద్ధమునందు ఇద్దరేసి విశ్వేదేవతలు ఆరాధింపబడుదురు.

ఇష్టి శ్రాద్ధమునందు క్రతు, దక్ష, నాందీ ముఖమునందు సత్య, వసు, కామ్యకశ్రాద్ధమునందు ధూలి, రోచన. పార్వణ శ్రాద్ధమునందు పురూరవ, ఆర్ద్రవ, నైమిత్తిక శ్రాద్ధమునందు కాల, కామ అను విశ్వే దేవతల యొక్క అర్చనాదులు జరుగును.

ఈ విశ్వే దేవతలయొక్క సహాయముతో పితృపితామహులు శ్రాద్ధములో అర్పించు వస్తువులను గ్రహించి తృప్తిపొందుదురు. కాబట్టి ఈ విశ్వే దేవతలను శ్రాద్ధకాలములో తప్పకపూజించి శ్రాద్ధకర్మను సఫలముచేసుకొనవలెను.

ఓం ఆగచ్ఛంతు మహాభాగా
విశ్వేదేవా మహాబలాః,
యే అత్ర విహితా శ్రాద్ధే
సావధానాః భవన్తు తే.

(కొన్ని గ్రంథములలో ఈ విశ్వేదేవతలు 13 మంది అనిచెప్పబడినది. పైనచెప్పిన 10 మందికాక ఇంకా హేమశ్రాద్ధములో ధను రుచి అను విశ్వేదేవత ఏకోదిష్టంలో రుద్ర అను విశ్వేదేవత, ఇంకొక శ్రాద్ధక్రమములో విలోచన అను విశ్వేదేవత పూజింపబడుదురు)

ఈవిశ్వేదేవతల గురించి బ్రహ్మాండ పురాణము, చతుర్వర్గచింతామణి అను గ్రంథములలో వివరముగా తెలుపబడినది.

11. వాస్తుదేవత

వాస్తువనగా భూమి, నివాసస్థానము అని అర్థము. కావున ఈభూమిపై నివాసార్థమై నిర్మించు వివిధ కట్టడములకు వాస్తు పురుషుడే అధిపతిగా ఉండును. వాస్తు

బ్రహ్మగా పేర్కొనబడే ఈవాస్తుపురుషుని గురించి మత్స్య పురాణములో ఈవిధముగా చెప్పబడినది.

పూర్వము అంధకాసురుని సంహరించుటకు శివుడు అతనితో ఘోర యుద్ధముచేసి అలసిపోయెను. ఆ సమయంలో శంకరుని యొక్క లలాటమునుండి ఒకస్వేదబిందువు భూమిపై పడెను. అందుండి భయంకరమైన ఆకారముగల ఒక పురుషుడు ఉద్భవించెను. ఆతడు శివునికి అంధకాసురునికి జరుగుచున్న యుద్ధములో రాక్షస సైన్యము యొక్క రక్తమును పీల్చివేసెను. అయినను అతనికి తృప్తి కలుగలేదు. ఆకలితో త్రిలోకాలను భక్షించుటకు ఉద్యుక్తుడయ్యెను. అప్పుడు శంకరుడు అతనిని పట్టుకొని భూమిపై పడవేసెను. ఆ మహాకాయుడట్లే భూమిపై బోర్లాపడెను. మళ్ళీ శంకరునికి అతనిపై జాలి కలిగినది. యుద్ధములో తనకు సహాయముచేసిన ఇతనికి నేను చేయు ప్రత్యుపకారము ఇదా అని చింతించి అతనికి వరమునిచ్చి వాస్తుపురుషునిగా ప్రతిష్ఠించెను. అప్పుడు అతనికి చైతన్యము కలుగుటకు దేవతలందరు తమ తమ అంశలతో అతని శరీరముపై నివసించిరి. అప్పటి నుండి అతనికి వాస్తుపురుషుడు అను పేరు గలిగెను.

దేవతలు అతనికి గృహనిర్మాణము, గృహప్రవేశాదులలోను, యజ్ఞయాగాది కర్మలలోను పూజింపబడునట్లు వరమొసగిరి. అటులనే నూత్నగృహ ప్రవేశాదులలో నిన్ను పూజింపక, బలిహోమాదులతో నిన్ను తృప్తునిచేయక మందు వారలను బాధలుపెట్టుమని, భక్షింపుమని చెప్పిరి. అందువల్ల నూతన గృహ ప్రవేశములలో వాస్తుపూజ తప్పనిసరిగా చేసుకోవాలి.

ఈ వాస్తుదేవుని పూజసమయంలో వాస్తు చక్రమువేసి పూజించు ఆచారము గూడ కలదు. ఈవాస్తుచక్రము అనేక విధములు. అందు 49 గదులు మొదలుకొని 1001 గదుల వరకు వివిధ అవసరములకు వివిధ వాస్తు చక్రములు గలవు. ఉదాహరణకు నగరము గ్రామ నిర్మాణములకు 64 గదులు గల వాస్తు చక్రము. గృహ ప్రవేశమునకు 81 గదులు, జీర్ణోద్ధారణకు 49, కళ్యాణ మంటపాదులకు 100. వాపీ, కూప, తటాక, ఉద్యానవన నిర్మాణములకు 116 గదులు గల వాస్తు చక్రమును వేయవలెను. అందుదేవతలందరినీ ఆవాహన చేసి పూజించవలయును.

"వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీ హ్యస్మాన్
త్స్వావేశో అనమీ వోభవా నః
యత్వే మహే ప్రతి తన్నో జుషస్వ శం
నో భవ ద్విపదే శం చతుష్పదే."

"హే! వాస్తుదేవ! నిన్ను మనస్పూర్తిగా ఆరాధించు మాయొక్క ప్రార్థన మన్నించి, వ్యాధులు, దుష్టపీడల నుంచి మమ్ములను రక్షించు. అలాగే ఈవాస్తు భూమిలో

(నూతన గృహము) నివసించు స్త్రీ పురుషాదులకు, అలాగే వారి అధీనములోనున్న గోఅశ్వాది చతుష్పాద జంతువులకు గూడ శుభములను కలుగజేయుము" అని ఈ వేదమంత్రముయొక్క అర్థము. గృహనిర్మాణము ఎలా ఉండాలి ? అని తెలిపేది వాస్తుశాస్త్రము.

జ్వలనార్క ప్రతీకాశం
జటామకుట మండితమ్,
బ్రహ్మ శ్రియా విరాజితం
దీప్యమాన ముఖాంబుజమ్.
వాస్తురూప మయం
దేవం జగద్వ్యాప్తచరాచరమ్,
ధ్యాయేత్తం వాస్తుబ్రహ్మాణం
దోషనాశకరం పరమ్.

అని వాస్తు పురుషుని ప్రార్థించవలెను----

12. హయగ్రీవుడు

ఒకసారి విష్ణుమూర్తి దానవులతో యుద్ధముచేసి, చేసి, డస్సి ఎక్కుపెట్టబడిన ధనస్సుపై తలపెట్టుకొని నిద్రించుచుండెను. ఇంతలో దేవతలు యజ్ఞముచేసి యజ్ఞభాగములను విష్ణుమూర్తికి అర్పించుటకై వచ్చిరి. కాని నిదురించుచున్న అతనిని లేపుటకు సందేహించు చుండిరి. అపుడు శివుడు ఒక ఉపాయమును చెప్పెను. ధనస్సుయొక్క నారిని త్రెంపి వేసినచో విష్ణుమూర్తి తల కదలి అతనికి తప్పకుండా మెలకువ వచ్చును అని చెప్పెను. ఈపనిచేయుటకు వమ్రి అను ఒక కీటకమును నియమించిరి. ఆ కీటకము వింటి త్రాటిని కొరికి వేసెను. ఎక్కుపెట్టబడి యుండిన ధనస్సుయొక్కనారి త్రుళ్ళి విష్ణుమూర్తి మెడనుండి శిరమును వేరుచేసెను. దానితో దేవతలు భయము నొందిరి. తర్వాత దేవిని స్తుతించి ఆమె ఆనతిప్రకారం గుఱ్ఱము యొక్క తలను తెచ్చి మొండమునకు అతికించిరి. విష్ణుమూర్తి అప్పటినుండి హయగ్రీవుడై విద్యలకు అధిపతిగా వెలుగొందుచుండెను.

హయగ్రీవునియొక్క ఉపాసనవల్ల జ్ఞానము వృద్ధియగును. విద్యాలాభము కలుగును. వాక్సిద్ధి, వాగ్ధాటి కలుగుతుంది.

జ్ఞానానందమయం దేవం
నిర్మల స్ఫటికాకృతిమ్,
ఆధారం సర్వవిద్యానాం
హయగ్రీవ ముపాస్మహే.

అని హయగ్రీవుని ప్రార్థించాలి.

విశుద్ధ విజ్ఞానఘన స్వరూపం
విజ్ఞాన విశ్రాణన బద్ధ దీక్షమ్,
దయానిధిం దేహభృతాం శరణ్యం
దేవం హయగ్రీవ మహం ప్రపద్యే.

వాగర్థ సిద్ధిహేతోః పఠత
హయగ్రీవ సంస్తుతిం భక్త్యా
కవితార్కిక కేసరిణా వేంకట
నాథేన విరచితా మే తామ్.

13. హనుమంతుడు

హనుమా నంజనా సూను
ర్వాయు పుత్రో మహాబలః,
రామేష్టః ఫల్గుణసఖః
పింగాక్షో అమిత విక్రమః.

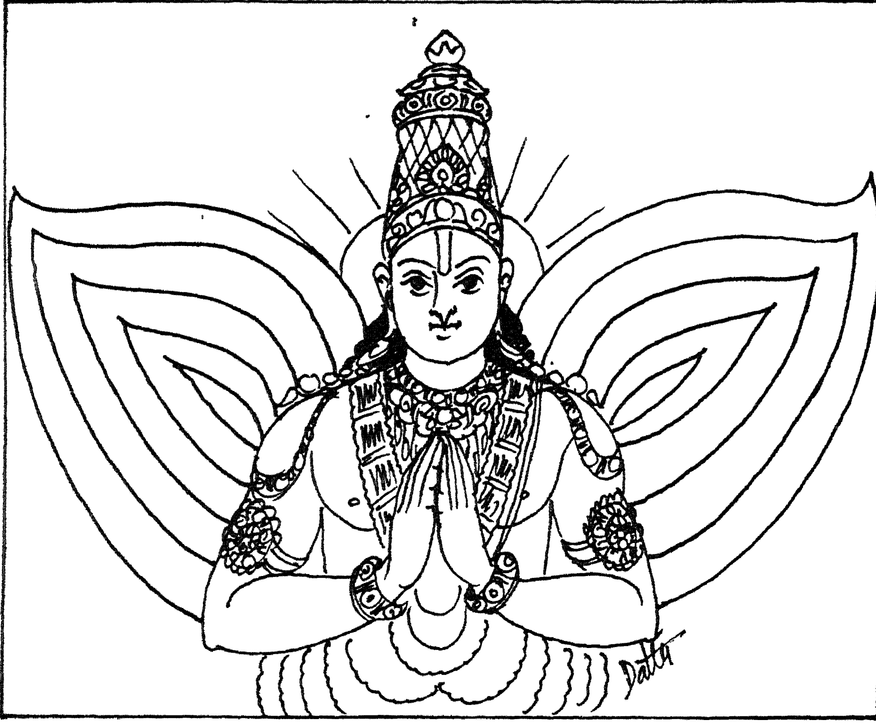
ఉదధిక్రమణ శ్చైవ
సీతాశోక వినాశనః,
లక్ష్మణ ప్రాణదాతా చ
దశ గ్రీవస్య దర్పహా,
ఏవం ద్వాదశ నామాని
కపీంద్రస్య మహాత్మనః,
స్వాపకాలే పఠే ద్యస్తు
యాత్రాకాలే విశేషతః
తస్య మృత్యుభయం నాస్తి
సర్వత్ర విజయీ భవేత్.

అని ప్రార్థించు హనుమంతునియొక్క చరిత్ర అందరకు తెలిసినదే. సమస్త అమంగళములను తొలగించు భక్త హనుమంతుని చరిత్ర పరమ పవిత్రము కళ్యాణ ప్రదము, ఆదర్శప్రాయమూనైనది.

బ్రహ్మాది పురాణముల ప్రకారము హనుమంతుడు శివ, విష్ణువులయొక్క తేజస్సు వలన జన్మించెను. అందుకే ఇతనికి "వృషాకపి" అను పేరు గలదు. రామాయణము ప్రకారం త్రేతాయుగంలో ఇతడు అంజనా - కేసరులను దంపతులకు వాయువు యొక్క అంశతో జన్మించెను. అందువల్ల ఇతనికి ఆంజనేయుడు, కేసరీనందనుడు, వాయుపుత్రుడు, పవన సుతుడు అను పేర్లు కలిగినవి. శ్రీరామునికి సేవచేయుటవలన రామదూత. అర్జునుని రథంపై నిలిచి హుంకారముచేసి శత్రువులను బెదరించుటచేత ఫల్గుణసఖ. గరుత్మంతుని తోసమానవేగము కలిగి శతయోజన విస్తీర్ణ సముద్రమును లంఘించుటచేత ఉదధిక్రమణ, ఎప్పుడూ పరాజయము ఎఱుగని వాడగుటచేత అపరాజిత అను పేర్లు కలిగినవి. హనుమంతుడు సూర్యుని వద్ద సకలవిద్యలను అభ్యసించెను, నవవ్యాకరణ పండితుడై, సుగ్రీవునికి మంత్రియై వెలుగొందెను.

మంగళవారము హనుమంతునికి ఎంతో ప్రీతికరమైనది. ఆ రోజుననే హనుమంతుడు లంకలోగల సీతనుచూసి, ఆమెకు రాముని వృత్తాంతము తెలిపి సంతోషము కలిగించెను. ఆమె దర్శనముచే తానూ మహదానందమును పొందెను. ఆ కారణంగా ఆ రోజు ఎంతో ప్రీతి అయినది. ఆ రోజున ఆయన ఎంతో ఆనందంగా ఉంటాడు. ఆ రోజున భక్తుల కోర్కెలను తప్పక తీర్చును. గాన హనుమదుపాసన చేయువారు మంగళ వారము నాడు చేయవలెను. ఈ మంగళవారమునకు జయవారము అను పేరుకూడ కలదు. హనుమంతుని పూజించుటవలన భూతప్రేత పిశాచాది బాధలు తొలగును. జయము కీర్తి, సంపద, కలుగును. ప్రతి మంగళవారము హనుమంతుని దేవాలయములో దర్శించుకొనుట, హనుమంతుని ప్రీతికొఱకై రామాయణ పారాయణం దండకము స్తోత్రము, కవచము మొదలైనవి పఠించిన సర్వశ్రేయస్సులు కలుగును.

కొన్ని గ్రంథముల ప్రకారం హనుమంతుని జననము ఈవిధముగానున్నది.

1. చైత్రశుద్ధపూర్ణిమా జయవారము.

2. వైశాఖ బహుళ దశమీ శనివారం.

3. కార్తీక బహుళ చతుర్దశీ ఆదివారం.

4. మార్గశిర శుద్ధ త్రయోదశీ శనివారం.

కానీ పరాశర సంహిత ప్రకారము వైశాఖ బహుళ దశమి శనివారం హనుమంతుని జననం అని తెలియు చున్నది.

వైశాఖమాసం పూర్వాభాద్రా నక్షత్రములో ఆంజనేయస్వామివారు జన్మించుట చేత ఆ మాసమంతా పవిత్రమైనది. అందువల్ల ఈ నెలలో చేసిన స్నాన, దాన, జప, తపో నుష్ఠానాలవల్ల హనుమంతుడు ప్రీతిపొంది అనుగ్రహించును.

ప్రతిసంవత్సరం మార్గశిర శుద్ధ త్రయో దశి మొదలుపెట్టి పూర్ణిమతో పూర్తిచేయు నట్లుగా హనుమద్వ్రతం కలదు. ఈవ్రతం విడువకుండా 13 సంవత్సరములు వరుసగా చేయాలి. ఇట్లాచేసి చివర ఉద్యాపనచేసి బ్రాహ్మణ సంతర్పణ చేయాలి. ఇట్లా చేయు టవలన కుబేరునితో సమానమైన ఐశ్వర్యం కలిగి దీర్ఘాయుర్దాయము కలిగి సుఖించును.

ఆంజనేయస్వామికి గంగసింధూరం ఎంతో ప్రీతికరమైనది. గంగసింధూరంతో పూజించినా దానిని విగ్రహానికి లేపనం చేసినా త్వరలో ప్రసన్నులౌతారు. ఒకనాడు అయోధ్యలో రామసేవచేస్తూ రాత్రి పొద్దు పోయే వరకు, ఆంజనేయస్వామి శ్రీరాముని వద్ద శయనాగారంలో ఉంటాడు. సీతామా తవచ్చి ఇంకవెళ్ళు అన్నది. ప్రొద్దుపోయాక శయనమందిరంలో అయ్యగారి వద్ద ఎవ్వరూ వుండకూడదు అనిచెప్పింది. అయితే మీరు ఎందుకు ఉన్నారు? అని మారుతి ప్రశ్నిస్తే ఆమె తనపాపిట నుండి సింధూరం తీసి చూపి "దీనివలన నేను అయ్యగారి దగ్గర ఉండే అధికారం పొందాను." అదివిని తెల్ల వారి గంగ సింధూరాన్ని నూనెలో కలిపి శరీరమంతా లేపనం చేసుకొని మారుతి రామదర్బారుకు వస్తాడు. అక్కడ సభికు లందరు విచిత్రంగా చూస్తారు. ఇదేమిటని రాముడడిగితే పాపిటలో కొంచెం సింధూరం ఉండటం చేతనే దగ్గర ఎల్లప్పుడూ వుండే అధికారం అమ్మకు కలిగింది. మీసాన్నిధ్యం నాకు నిరంతరం కావాలి. అందుకే ఈ సింధూరాన్ని ఇట్లా శరీరమంతా రాసుకు న్నాను. అన్నారు. ఆంజనేయస్వామివారి ఈసమాధానం విని రామచంద్రుడు నవ్వుకొని "హనుమా! నిన్ను ఏ భక్తులు సింధూరంతో నీకిష్టమైన మంగళవారం నాడు పూజిస్తారో, మరియు పూజించిన సింధూరాన్ని ఎవరు ధరిస్తారో వారికోరికలు తీరి, వారికి సమస్త భోగ భాగ్యాలు కలుగుతాయి." అని దీవిం చారు.

యత్ర యత్ర రఘునాథ కీర్తనం
తత్ర తత్ర కృతమస్తకాంజలిమ్,
బాష్పవారి పరిపూర్ణ లోచనం
మారుతిం నమత రాక్షసాన్తకమ్.

మనోజవం మారుతతుల్యవేగం
జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్,
వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం
శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి.

14. గరుత్మంతుడు

ఇతడు కశ్యపుని భార్య అయిన వినత యొక్క పుత్రుడు, విష్ణుమూర్తి. ఇతని బలపరాక్రమములను చూసి మెచ్చుకొని తన వాహనముగా చేసుకొనెను. తల్లి దాస్యమును పోగొట్టుటకై ఇంద్రలోకము చేరి అమృతమును తెచ్చెను. తల్లి దాస్యమునకు కారకులైన సర్పములను భక్షించుచు, ఒక మహాపురుషునివల సర్పభక్షణమును వదలి నాగానందం కలిగించెను. దేవాలయ ఉత్సవా లలో ధ్వజారోహణము పేరిట గరుత్మంతుని ఆరాధించి ధ్వజ పటమును ఎగురవేయు దురు. ఆసమయముననే సంతానార్థులకు గరుడ ప్రసాదమును అందజేయుదురు.

సంతానములేనివారు అష్టనాగాభరణ భూషితుడైన గరుత్మంతుని ప్రధాన దేవ తగా "వైనతేయేష్టి" చేసిన సంతానమును పొందుదురు. జీవునియొక్క పరలోకయా త్రను గూర్చి తెలుపునది గరుడపురాణము. దీనిని విష్ణుమూర్తి గరుడునికి చెప్పెను.

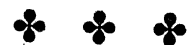
వాహనాథ మహావిష్ణోః
తార్క్ష్యాయామిత తేజసే,
గరుడాయ నమస్తుభ్యం
సర్వసర్పేన్ద్ర మృత్యవే.

అని గరుత్మంతుని ప్రార్థించాలి.

అనంతో వాసుకిశ్చైవ
తక్షః కర్కోటకస్తథా,
పద్మాఖ్యశ్చ మహాపద్మః
శంఖశ్చగుళికస్తథా.

అనంతుడు, వాసుకి, తక్షకుడు, కర్కో టకుడు, పద్మాఖ్యుడు, మహాపద్ముడు, శంఖుడు, గుళికుడు అను 8 మంది నాగు లను ఆభరణములుగా కలిగిన వాడు గరు త్మంతుడు.

(సశేషం)

(16 వ పేజీ తరువాయి)

నినే సేవించింది. అతనినే భక్తి భావంతో పూజించింది. అతనికే నమస్కరించింది. అలాచేసి అతన్నే పొందింది. ఆయనకు ప్రీతిపాత్రురాలైంది. తనకు ఆయన ప్రియు డైనప్పటికి ఆమె ఏనాడు ఆయన దివ్యత్వాన్ని ఏమరలేదు. "మీరాకే ప్రభు గిరిధరనాగర్" అని సవినయంగా విన్నవించుకొంది. సూరదాసులో వున్నంత తీవ్రవాత్సల్య భావన తులసీదాసులో కనిపించేటంత గాఢ దాస్యం మీరాబాయి కృతులలో కనిపించదు. సఖ్య మాధుర్య భావాలలోని ఔన్నత్యం, వ్యగ్రత నిమగ్నతలు ఆమె భజన కీర్తనల్లో అనుభూతుల్ని రేకెత్తిస్తాయి. భగవంతుని యోగిగా ఆరాధించే సంప్రదాయం నాథ సంప్రదాయం. మీరా ఈ సంప్రదాయ భావనకు లోనై కాబోలు-- "వగపే మిగులును యోగిని, వల చిన వారికి చెలియా" అంటూ వాపోయింది. యోగి ఎవ్వరికీ సఖుడు కాడని నిర్వేదం చెందింది.

మీరాబాయి గీతాలు

మీరాబాయి పదాలను స్థూలంగా స్తోత్ర గీతాలు, ఆత్మానుభూతుల్ని చిత్రించే ప్రణయ గీతాలని రెండురకాలుగ విగడించవచ్చు. ప్రార్థ నాగీతాల సంఖ్య తక్కువ.

విధి విలాసములు అతి విచిత్రములు
మూఢులు గద్దెలనేలు చుందురు
బుధులేమో అడుగంటుచుందురు.

అన్న ప్రతిఘటన దృక్పథం క్రమంగా అనాసక్తయోగంగా మారింది. ఆకాంక్ష, ఆశ, నిరాశ, తపన, ఈర్ష్య, క్రోధం యిత్యాది వివిధ మానసిక ఉద్వేగావస్థల్లో ఆమె ప్రణయానికి చిత్రిక పట్టింది. ప్రణయార్తి అయిన పడుచు గోపికలా ఈ భావోద్వేగాలన్నింటిని తాను అనుభవించి శ్రోతకు అనుభూతం చేస్తుంది. మురళిపాటవిని పరవశించడంలో ఆమెకు విసుగులేదు. విరామంలేదు. "గిరిధరా ఏలరా-- కినుకా నామీద" అంటూ దిగ్భ్రాంతి చెందుతుంది. అతని విరహంతో మనోవ్యధ చెందుతుంది. చెలులు రకరకాల ఉపచారాలు చేస్తారు. ఫలితం కనిపించదు "వంశీమోహనుని మించి వైద్యుడు లేడని నమ్మితి" అని వ్యాధి మూలాన్ని కనుగొని చికిత్స చేయగల వైద్యుడెవరో తెలిపింది.

నీవులేక నిలువలేను
రావోయి ఓ ప్రియా
జలములేని నళిపోలె
వెల పాడువని రజనివోలె
నీవురాక నా బ్రతుకే
నిష్ఫలమో ప్రియతమా!

(లేక)

విరహ భుజంగము కాటువేయుగా
విషలహరులలో పొరలితిని.

(లేక)

అశ్రు జలముతో పెంచితినేనా
అనురాగ ద్రాక్షలతను.

ఇలాంటి పదాలతో ఉపమ, రూపకం లాంటి అర్థాలంకారాలు అతి సహజంగా అప్రయత్న సిద్ధంగా పడినట్లు తోస్తాయి. వీటిని ఆమె పరిసరాలనుండే గ్రహించింది. ఇవి పాతపడ్డ పద బంధాలే. కాని కొత్తరంగులను సంతరించుకొని హృదయాహ్లాదాన్ని కలిగిస్తాయి.

ఛందస్సు

పదకవిత్వంలో సంగీతానికి ప్రథమ స్థానం. మీరాబాయి కూడా సంప్రదాయ బద్ధమైన పదసాహిత్య నియమాల్ని అవలంబించినా వాటిని గుడ్డిగా అనుసరించలేదు. ఔచిత్యాన్ని బట్టి వీటిని భావానుగుణంగా మలిచింది. ఈమె పదాలలో సంగీతం ప్రధానాంశం కావడంచేత అవి ప్రత్యేకమైన రాగవరుసలలో పాడటానికి అనువుగా కూర్చబడ్డాయి. ఆమె పదాలలో సుమారు 70 రాగాలు వున్నట్టు ఒక అంచనా. రాగవిహ్వలతను విషాదాన్ని ప్రకటించ సామర్థ్యంగల 'పీలు' రాగాన్ని ఆమె ఎక్కువగా అభిమానించింది. సారంగ్, దేస్, సోరఠా, హమీర్, హోలీ, ఓహగ్, బిలావక్, కల్హరా, దర్బారీ, భైరవీ, మాల్కోస్, రామకలీ, భాగేశ్వరీ, భీంపలాసీ లాంటి రాగాల్లో ఆమె పదాలు పాడుకోవచ్చు. ఈమె రచనలపై జానపదగేయాల ప్రభావం విశేషంగా వుంది. అనేక జానపద ఛందస్సులను తన గేయాల్లో వాడుకొంది. సరసి, దోహ, విష్ణుపద, శోభాఛ్ఛందస్సులను ఎక్కువగా మీరా వాడింది.

భాష

మీరాబాయి మౌలికంగా కవయిత్రి కావాలనుకోలేదు. పాండిత్య ప్రకర్ష ప్రదర్శించాలని తాపత్రయపడలేదు. సంగీత విద్వాంసురాలు కావాలని తలపోయలేదు. భాషగానీ, కవిత్వం గానీ, పాండిత్యంగానీ, సంగీతంగాని ఆమె ఆత్మ నివేదనకు వాహికలు మాత్రమే. అవి సాధనాలేగాని సాధ్యాలు కావు. సాదా సీదా భాషలో ఆమె తన భక్తి భావాన్ని వెల్లడించి ప్రచలితం చేసింది. అందుకే సంస్కృత పదాడంబరం పాండిత్య పటాటోపం వాటిలో కనిపించవు. దైనందిన జీవితంలోని పదజాలం ఆమె కృతులంతటా విస్తరించింది. మీరాబాయి కవిత్వం మార్వాడీ, ప్రజల భాషల సమ్మేళనం. ఆమె రచనల్లో మార్వాడీ పద ప్రయోగాలు ఎక్కువగా ఉన్నా క్రియా ప్రయోగంలో ఆమె ప్రజా భాషనే ఎక్కువగా వినియోగించింది. ఆనాటి ఔత్తరాహిక భారతీయ వాఙ్మయ భాష ప్రజే. మేడ్తాలో పుట్టడం మేవాడలో పెళ్లయ్యాక ఉండటం, వ్రజభూమిలో కొన్నాళ్లు గడపటం, శేషజీవితాన్ని ద్వారకలో గిరిధరుని సన్నిధిలో ముగించడం వలన మార్వాడీ, గుజరాతీ, వ్రజ ఈ మూడు స్థానిక భాషలలో ఆమెకు అభినివేశం కలిగింది.

అనువాదం

రసధ్వనులైన మీరాబాయి గేయాల్ని గేయరూపంలో తెలిగించడం అంతసులభమైన

విజ్ఞప్తి

శ్రీవారి ఆలయం, తిరుమల.

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయంలోని శ్రీవారి ప్రసాద పణ్యార-ములు, ఆర్జిత చేరుపులు, పడుల ధరలు 27-7-92 నుండి ఈ క్రింది విధంగా వుంటాయి.

భక్తులు ఈ విషయాన్ని గమనించి ఆ యా మొత్తాలు చెల్లించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి.

1. పొంగలి	$\frac{1}{4}$ సోల	రు. 225-00లు
2. చక్కెర పొంగలి	,,	రు. 250-00లు
3. పులిహోర	,,	రు. 200-00లు
4. దధ్యోదనం	,,	రు. 100-00లు
5. శాకరి బాత్	,,	రు. 250-00లు
6. సీరా	,,	రు. 450-00లు
7. పాయసం	,,	రు. 225-00లు

పనికాదు. డా॥ సి. నారాయణరెడ్డి ఎంతో మధురంగా వాటిని అనువదించారు. ఆయన పదావళిని అనువదించేటపుడు సాధ్యమైనం తవరకు హిందీ మూలాన్నే అనుసరించారు. మూలంలో పాఠభేదాలున్నప్పుడు ఆంగ్లానువా దాన్ని ఆశ్రయించారు. మూలపదావళిలోని ముఖ్య లక్షణమైన గాన యోగ్యతను గుర్తుంచు కొని మాత్రాచ్ఛందస్సులా అనువాదం సాగిం చారు. మీరాబాయి కృతులలోని భావపుష్టి, శిల్పదృష్టి కొరవడకుండా, తెలుగు నుడికారా నికే, ధారాశుద్ధికి, లోపం కలగకుండ వారు చేసిన అనువాదం సహృదయ పాఠకుల మన్న నలను అందుకొంది.

మీరాబాయి పేరు వినగానే భారతీయ భక్తి సాహిత్యం గురించి ఏ మాత్రం ప్రవేశ మున్నా మీరాబాయి శ్రీకృష్ణుని ధ్యానిస్తున్న సుందరరూపం కళ్లముందు ప్రత్యక్షమౌతుంది. క్రింది గీతంలో శ్రీకృష్ణుని కోసం ప్రతిక్షణం పరితపిస్తూ ప్రియుని రాక కోసం నిరీక్షించే భక్తురాలి రూపం కనులకు కట్టినట్లు అవు తుంది.

ప్రియుడా! రా! దర్శనమివ్వు
నీవులేకుండా ఉండలేను
జలంలేని కమలం చంద్రుడులేని రజని
ప్రియురాలు లేని నీవు
ఇలా గనిపించింది నాకు
రాత్రి పూట తిరుగలేను వ్యధా కులితనై
విరహం ప్రాణాలు తీస్తున్నది
పగలు ఆకలి లేదు, రాత్రి నిద్రరాదు
నోటితో చెప్పడం సాధ్యంకాదు
ఎవరితో చెప్పేది ఓ మిత్రుడా?
ఎవరు వింటారు నా మాట?
ప్రియునితో కూడిక వల్లనే తాపహరణం
ఓ అంతర్యామి, ఎందుకు బాధిస్తావ్?
కరుణతో నీవు రా పోతుంది బాధ
జన్మ జన్మలకూ దాసి నీకు మీరా
ఆమె ప్రీతి ఎప్పటికీ నీ యందే.

"ప్రాచీన అర్వాచీన భారతీయ సాహిత్య నిర్మాతలను గురించి తెలిసికోవడం ద్వారా భారతీయ సాహిత్య చరిత్రలోని ప్రధాన ఘట్టా లను సామాన్య పాఠకుడు గ్రహించటానికి వీలుగా జీవితరేఖా చిత్రాలను వెలయించవలె. అలాంటి సాహిత్య నిర్మాతలలో మీరాబాయి ఒకతె. ఆమె జీవిత కథ, సాహిత్య సేవ, భార తీయ వాఙ్మయ వికాసానికి తోడ్పడింది. ఆమె జీవితం కృష్ణభక్తికి పర్యాయపదమైంది. ఆమె గీతాలు పెన్నిధులయ్యాయి. వాటిని ఎందరో గాయకులు గానం చేశారు. చేస్తున్నారు కూడా! ఆమె కవితాశైలి సరళతరం, సులభ సుందరం. ఆ గీతాలలోని గేయాంశమూ, భక్తి పారవశ్యమూ ఎన్నో శతాబ్దాలుగా ఎందరెం దరినో ముగ్ధుల్ని చేశాయి. మధ్యయుగానికి చెందిన సూరదాసు విద్యాపతి మొదలైన ప్రముఖ భక్తకవుల కోవకు చెందిన కవయిత్రి మీరాబాయి. ఆమె రాణివాసపు జీవితాన్ని సహర్షంగ త్యజించి, సాధువులతో తిరుగుతూ చివరకు ద్వారకను చేరుకుంది. అయినా, గుజరాతీ మధ్య యుగ వాఙ్మయంలో ప్రసిద్ధి కవయిత్రిగా స్థానం సంపాదించుకుంది." ★

దేవుని దూషించడం కన్నా
పాపం లేదు
మనిషిని హింసించడం కన్నా
నేరం లేదు

(13వ పేజీ తరువాయి)

"నిధి చాల సుఖమా
రాముని సన్నిధి సుఖమా" అని ప్రశ్నించాడు.

త్యాగరాజు కానుకలు తీసుకోక పోతే తనకు భుక్తి గడవదేమో నని కాని, రాజు గారికి కోపం వస్తుందేమోనన్న భయం కాని ఆయనకు లేదు. భగవద్గీత బోధించే ముఖ్య సూత్రాలలో నిర్భయత్వం ఒకటి.

అనపేక్ష శ్శుచిర్దక్షః
ఉదాసీనో గతవ్యథః,
సర్వారంభ పరిత్యాగీ
యో మద్భక్త స్స మే ప్రియః. (12 - 16)

దేని యందూ అపేక్ష లేనివాడు, శుచి అయిన వాడు సమర్థుడు, ఉదాసీనుడు, వ్యథను వదలిన వాడు, ఆడంబర కర్మలను విడిచిపెట్టిన వాడు అయిన భక్తుడు నాకు ప్రియుడు.

ఈ శ్లోకంలో చెప్పిన లక్షణాలన్నీ ఒకదానిపై ఒకటి ఆధారపడి ఉంటాయి. ఉదాసీనత కలవాడే దేనిని అపేక్షించకుండా ఉండ గలుగుతాడు. ఈలక్షణాలు సాధించడానికి సమర్థత అవసరం. సమర్థుడైన వాడు ఎన్ని చిక్కు సమస్యలు ఎదురైనా చిరునవ్వుతో ఎదుర్కొంటాడు. మనలో కొంతమంది ప్రతి చిన్న సమస్యకు బెంబేలు పడిపోవటం చూస్తూ ఉంటాం. సమర్థత లేకపోవటమే దీనికి కారణం. అలాగే కొందరు ఏసమస్యలకు భయపడరు. సమర్థుడైన వ్యక్తి సుఖదుఃఖాలను, జయాపజయాలను సమదృష్టితో చూసే యోగి కాగలడు. సమర్థునికి సంఘంలో గౌరవం ఉంటుంది. అసమర్థుడైన రాజుకంటే సమర్థుడైన సేవకునికి ఎక్కువ విలువ ఉంటుంది. ఈ సుగుణాలని కలిగినవాడు కర్మ తత్వాన్ని విడిచి పెట్టగలడు. అన్నీ నేనే చేస్తున్నాను. అనే అహంకారం అతనికి ఉండదు. అటువంటి వాడే భగవంతునికి చేరువ కాగలడు.

ఈశ్లోకంలో మరో గొప్ప విశేషముంది. అపేక్షను, బాధను, అహంకారాన్ని, వదవిని విడిచి పెట్టాలన్నాడు. కాని శుచిగా ఉండా లన్నాడు. దైవ సన్నిధికి శుచిగా వెళ్ళాలని చెపుతాడు. అయితే నిత్యం శుచిగా ఉండాలని శ్రీకృష్ణుని తాత్పర్యం. శారీరక శుచి ఎంత ముఖ్యమో, మానసిక శుచి అంతే ముఖ్యమని పెద్దలు చెబుతారు.

యో న హృష్యతి న ద్వేష్టి
న శోచతి న కాంక్షతి,
శుభాశుభ పరిత్యాగీ
భక్తిమా న్య స్స మే ప్రియః. (12 - 17)

రాగ ద్వేషాలు లేనివాడు ; శోకం, కోరికలు లేనివాడు, శుభాశుభాలను (కర్మ ఫలాలను) వదలిన వాడు అయిన భక్తుడు నాకు ప్రియుడు.

అనేక మంది భక్తులు ప్రతిరోజు గుడికి వెళ్ళి భగవంతుడికి పూలు, పళ్ళు, తదితర కానుకలు సమర్పించి తమ కోరికలు విన్న విస్తూ ఉంటారు. కాని కోరికలు లేనివాడు తనకు ఇష్టుడని గీతాచార్యుడు చెబుతున్నాడు.

కోరికలు, శోకం, రాగద్వేషాలు లేని భక్తుడంటే తనకు ఇష్టమని భగవానుడు స్పష్టం చేసాడు.

అడగనిదే అమ్మ అయినా అన్నం పెట్ట దుకదా! ఏమీ కోరనిదే భగవంతుడు భక్తులను ఎలారక్షిస్తాడు? భక్తుల కోర్కెలు తీర్చకపోతే భగవంతుడెందుకు? అని కొందరు ప్రశ్నించ వచ్చు. కోరికలు కోరకుండా ఉండటం. భక్తుని ఔన్నత్యాన్ని సూచిస్తుంది. ఏమీ కోరకపోయినా భక్తుని అవసరాలను తాను తీర్చుతానంటాడు పరమాత్మ.

అనన్యా శ్చింతయంతో మాం
యే జనాః పర్యుపాసతే,
తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం
యోగక్షేమం వహామ్యహమ్. (9 - 22)

నిరంతరం అనన్య భక్తితో నన్ను కొలచే వారి యోగక్షేమాలను నేను చూసుకొంటాను.

కనుక నిజమైన భక్తులు భగవంతుని ఏమీ కోరనక్కర లేదు. నిర్మలమైన మనసును ఆయనకు అర్పించాలి. ఆయన చెప్పిన సుగుణాలు అలవరచుకోవాలి. అప్పుడు మిగిలిన వన్నీ ఆయనే చూసుకొంటాడు. భాగవతంలో ప్రహ్లాద చరిత్రను ఇందుకు ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు.

తుల్య నిందాస్తుతి ర్మౌనీ
సంతుష్టో యేన కేనచిత్,
అనికేత స్థిరమతిః
భక్తిమా న్మే ప్రియో నరః. (12 -19)

శత్రువులను, మిత్రులను, మానావమానాలను, శీతోష్ణ సుఖదుఃఖాలను సమానంగా భావించేవాడు దేనిమీదా ఆసక్తి లేనివాడు నిందాస్తులను సమానంగా చూసేవాడు, మౌని, లభించిన దానితో తృప్తి చెందేవాడు, కర్మఫలితం గూర్చి ఆశలేని వాడు, నిశ్చలమైన మనస్సు కలవాడు అయిన భక్తుడు నాకు ప్రియుడు.

కోరికలు లేనివాడు, అందరినీ, అన్నిటినీ సమానంగా చూసేవాడు అయిన భక్తుడు తనకు ప్రియుడని కృష్ణపరమాత్మ పదేపదే చెపుతున్నాడు. కేవలం కానుకలు అర్పించే వారు, ముడుపులు చెల్లించేవారు భక్తులు కారని పై శ్లోకాల సారాంశం.

నిండు మనసుతో భక్తులు ఏది సమర్పించినా నేను ప్రేమగా స్వీకరిస్తానని పరమాత్మ తొమ్మిదవ అధ్యాయంలో చెప్పాడు.

పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం
యో మే భక్త్యా ప్రయచ్ఛతి,
తదహం భక్త్యుపహృతం
అశ్నామి ప్రయతాత్మనః. (9 - 26)

ఆకునుకాని ,పువ్వునుకాని, పండును కాని, నీటినికాని పరిశుద్ధ మనస్సుతో సమర్పించి నట్లైతే నేను దానిని ప్రేమగా స్వీకరిస్తాను.

ఈ అంశాన్ని బలపరిచే పురాణ కథలు అనేకం ఉన్నాయి. రామునికి శబరి పండ్లు సమర్పించింది. కృష్ణుడికి కుచేలుడు అటుకులు కానుకగా ఇచ్చాడు. ఈ ఇరువురికి భగవదనుగ్రహం లభించింది. కనుక భగవంతునికి కానుకల కంటె ప్రేమ ముఖ్యం. దైవ ధ్యానంతో పాటే పై సుగుణాలు అలవరచు కొన్నవాడే నిజమైన భక్తుడు.

భగవంతుని సేవించేవాడు ఎన్ని

ఘోరాలు, నేరాలు చేసినా ఫరవాలేదు అను కోవటం పొరపాటు . అయితే ఒకప్పుడు ఎన్నో అకృత్యాలు చేసి మనస్సు మూర్చుకొన్న వ్యక్తి భగవద్భక్తుడై సన్మార్గంలోకి రావడానికి అవకాశం లేకపోలేదు. తొమ్మిదవ అధ్యాయం లోని 30వ శ్లోకం ఈ విషయాన్ని తెలియ జేస్తుంది.

అపి చేత్సుదురాచారో
భజతే మామనన్యభాక్,
సాధురేవ స మంతవ్యః
సమ్యగ్వ్యవసితో హి సః. (9 -30)

అనేక దురాచారాలు చేసినప్పటికి అన వ్యమైన భక్తితో నన్ను భజించేవాడు సాధువే కాగలడు. అతనికి సద్బుద్ధి కలిగి తీరుతుంది.

ఈ శ్లోకాన్ని సునిశితంగా పరిశీలించాలి. ఎన్నిపాపాలు చేసినా భగవంతుని ధ్యానిస్తే చాలునని ఈ శ్లోక సారాంశం కాదు. ఒక ప్పుడు నేరాలు చేసినా పశ్చాత్తాపం పొంది అనన్యదృష్టితో భగవంతుని ప్రార్థిస్తే సత్పు రుషుడిగా మారుతాడు. ఇదీ దీని భావం.

దీని తరువాత శ్లోకం ఈ భావాన్ని మరింత బల పరుస్తుంది.

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా
శశ్వచ్ఛాంతిం నిగచ్ఛతి,
కౌంతేయ! ప్రతిజానీహి
న మే భక్తః ప్రణశ్యతి. (9 -31)

ఆవిధంగా అనన్య భక్తితో ధ్యానించే వాడు త్వరలోనే ధర్మాత్ముడుగా మారు తాడు. మనశ్శాంతిని పొందుతాడు. నా భక్తుడు ఎన్నడూ నశించడు.

ఒకప్పుడు దుష్టుడైనప్పటికీ భగవంతుని ఏకాగ్రచిత్తంతో కొలిచేవారు కొన్నాళ్ళకు ధర్మాత్ములు కాగలరు. తన భక్తుడు ఎన్నడూ నాశనం కాడని భగవంతుడు భరోసా ఇస్తున్నాడు. భగవంతుని దృష్టిలో భక్తుడంటే భక్తియోగంలో పేర్కొన్న పై సుగుణాలు కలి గిన వాడు. అట్టివాడు చెడిపోవడం అసాధ్యం. ఒకప్పుడు దురాచారుడైన వ్యక్తి కూడా ఈమార్గంలో సాధన సాగిస్తే కొన్నాళ్ళకి సాధువుగా మారగలడని భగవానుడు చెబు తున్నాడు. ఎన్నో నేరాలు, ఘోరాలు చేసి జైలు పాలైన వ్యక్తులు విడుదలైన తరువాత సన్మార్గంలో జీవించడానికి అవకాశం కల్పిం చాలని మానవతా వాదులు చెబుతున్నారు.

ఈ అభిప్రాయానికి శ్రీ కృష్ణుడు చెప్పి అభిప్రాయానికి పెద్దతేడా ఏమీ లేదు.

భక్తియోగంలో చెప్పిన సుగుణాలను అ వరచుకొన్న భక్తుడు భగవంతునికి మాత్రమే కాక సర్వ జనులకు ప్రీతిపాత్రుడు కాగలడు అటువంటి నిజమైన భక్తునికి ఏవిధమైన ఆడ బరం ఉండదు. తనను అందరు గుర్తించాల తపన సైతం అతనికి ఉండదు.

ఈ లక్షణాలను అలవరచు కోవడాని ప్రతి ఒక్కరూ ప్రయత్నించాలి. అప్పుడే మా వజాతికి పరిపూర్ణ శాంతి, ఆనందం లభిం గలవు. అయితే వీటిని అలవరచుకోవట అంత సులభం కాదు.

దీనికి నిరంతర సాధన అవసర ఇందుకు ఈ శ్లోకాలను పారాయణం అం నిరంతరం మననం చేసుకోవడం అవసర నిజానికి భగవద్గీత పారాయణ గ్రంథం కాద ఆచరణ గ్రంథం. ఇందులో చెప్పిన ఉత్త గుణాలను ప్రతి ఒక్కరూ అలవరచుకొ నాడు మానవ జాతి దుఃఖం నుండి విము పొందుతుంది.

మరొక్క విషయం. 12వ అధ్యాయంలో చెప్పిన లక్షణాలలో ఒకటి, రెండు మిన మిగిలిన వాటికి భగవంతుని ఉనికితో ఎ సంబంధం లేదు. కనుక దేవుడు లేడన కొనేవారు సైతం ఈ లక్షణాలను అలవ చుకొని మానవ జాతికి మేలు చేయడాని ప్రయత్నించవచ్చు.

ఆత్మశుద్ధిలేని దైవ ప్రార్థన కన్నా
అజ్ఞాని నోట పలికే
ఒక్క రామనామం మిన్న

శ్రీ సత్యనారాయణ శతకము

(రచయిత్రి:శ్రీమతి సి.వి.శకుంతల; ప్రతులకు :శ్రీమతి సి.భావనమ్మ, 13/183 బి.9-3, విజయనగర్‌కాలనీ, కసాపురం రోడ్, గుంతకల్. 515 801; 1/8 క్రౌను సైజు; పుటలు 22+22; వెల రు.10/-)

"అన్నవరములోని ఆదిదేవ" అన్న మకుటంతో ఆటవెలది పద్యాలలో శ్రీమతి సి.వి. శకుంతల రచించిన శ్రీసత్యనారాయణ శతకం శ్రీ వీరవేంకట సత్యనారాయణస్వామి స్తుతిపరమైన సుందర రచన.

మేరు పర్వతము యొక్క కుమారులు భద్రుడు, రత్నాకరుడు అనేవారు తపస్సుతో శ్రీమహావిష్ణువును మెప్పించి తమ నామములు ధరణిలో కలకాలం పిలిచేటట్లు చేయమని వేడగా నారాయణుడు భద్రుని భద్రగిరిగా, రత్నాకరుని రత్నగిరిగా మార్చి తానే భద్రగిరిలో శ్రీరామచంద్ర మూర్తిగా, రత్నగిరిలో వీర వేంకట సత్యనారాయణుడుగా నెలకొన్నట్లు ఈ శతకంలోని 2, 3, 4, 5 పద్యాలు చాటుతున్నాయి. కొండదిగువ ప్రవహించే నది పంపానది అని, అక్కడి అమ్మవారు అనంతలక్ష్మి యని రచయిత్రి పేర్కొన్నారు.

తెలుగుదేశంలోని ప్రముఖ యాత్రా కేంద్రాలలో అన్నవరం ఒకటి. శ్రీ సత్యనారాయణ స్వామి వ్రతమునల్పని ఆస్తికగృహం ఆంధ్రదేశంలో లేదనడం అత్యుక్తి కాదు.

మహా మహిమోపేతుడైన సత్యదేవుని స్వరూపరూప గుణ వైభవాలను వెల్లడించే ఈ లఘుకృతిలో నారాయణుని దశావతార చర్యలు, కథలు గాథలు కూర్చబడ్డాయి.

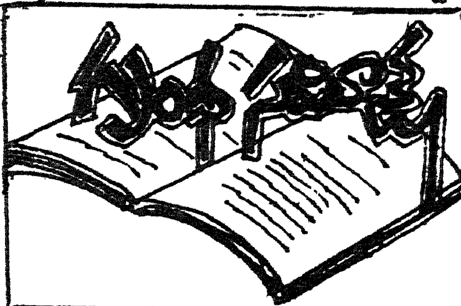
భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్య నీతిబంధురమైన ఈ రచన పండిత పామర జన రంజకమని చెప్పటకు వెనుకాడ పనిలేదు.

"నిన్ను చూడగోరి నీమాట వినగోరి
వేలజన్మ లెత్తి వేచినాను
పుణ్యమూర్తి! నిన్ను పొడగాంచు టెప్పుడో
అన్నవరము లోని ఆదిదేవ!"

"అరుగు దెమ్ము వేగ వలసిపోతిర సామి!
జనన మరణ యాత్ర చాలునింక
కరుణ జూపి నన్ను దరిజేర్చుకోవయ్య"

వంటి పద్యములు పాఠకులలో ఉత్కంఠను రేకెత్తిస్తాయి.

"ఎన్ని పేర్ల బిల్తు? నెంతని వేడుదు", "తల్లిదండ్రి గురువు దైవంబు దాతయు", "న్యాయపథమునందు నడచుచు నుండిన, ఖ్యాతి పొందు నరుడు భూతలమున," "తప్పు

జేయువారె ధరణిలో నందరు, తప్పు తెలిసి కొన్న గొప్పగాదె" నీతిబోధకము లైన పద్యములిట్టివి ఎన్నో కలవు. పాఠకు లాదరించవలసిన చిరుపొత్త మిది.

తప్పొప్పుల పట్టికలో "ధృవు"నకు నకు బదులుగా ధ్రువుడని చేర్చుకొనవలసి ఉంటుంది.

ముదివర్తి కొండమాచార్యులు

> సప్తగిరిలో సమీక్షార్థం గ్రంథాలు పంపే రచయితలు తమగ్రంథాల్ని రెండు కాపీలుగా పంపాలి. లేకుంటే సమీక్ష చేయడం వీలుకాదు.
> సమీక్షలు వీలువెంబడి ప్రచురిస్తాము.
>
> సంపాదకుడు

క్రాంతి పుష్పాలు

(కథా, కవితా, వ్యాస సంకలనం. రచయిత: కానం సుధాకర్ రెడ్డి (కాసురెడ్డి) ప్రచురణ: జాతీయ సాహిత్య పరిషత్తు. కాసురెడ్డిశాఖ, నిజామాబాదుజిల్లా-503 111. ఆంధ్రప్రదేశ్. పుటలు:37. వెల: రూ 5లు.)

ఏదోరాయాలన్న ఉత్సాహం, మరేదో చెప్పాలన్న సామాజిక స్పృహ నేటి యువతలో ఎక్కువగానే వుంది. అది ఆరోగ్యకర పరిణామమే.

రోటరీక్లబ్, జాతీయ సాహిత్య పరిషత్ వంటి సంస్థలు కొత్తగా కలంపట్టి, గళంవిప్పిన యువతను ప్రోత్సహించడం మెచ్చుకోదగ్గ విషయం.

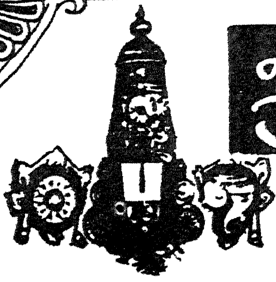
ఇంత చిన్ని పుస్తకంలో కథ, కవిత, వ్యాసం కలగలిపి ముద్రించడం కాకుండా, మరికొంత సమయం తీసుకుని, మరిన్ని కవితలు రాసి ఓ చిన్ని కవితా సంపుటిగా ప్రచురిస్తే బాగుండేదేమో.

కవితల్లో ఈప్రశ్నకు బదులేది; 'వీణ పలికించినా,' 'దండగ బతుకులు'- మూడు రకాల భావనలను వినిపించే ధోరణిలో సాగిన వచన కవితలు.

వీరికవితలు, కథలు, వ్యాసం చదివినప్పుడు - ప్రారంభం కనుక ఎలాగున్నా, కృషి చేస్తే మంచి రచనలు వెలువడడానికి ఆస్కారం వుంది.

✪ ✪ ✪

శ్రీ వేంకటేశ్వర నిత్య అన్నదాన పథకం

శ్రీనివాసుని దర్శించ కామకోరి వుండే భక్తులకు ఉచిత భోజన సదుపాయాన్ని కల్పించే ఈ పథకంలో పాల్గొనే వారందరికీ జనరూప జనార్దన పూజాఫలం దక్కుతుంది.

భక్తులకు వినతి

అన్నదానం కంటే మించిన దానం మరొకటి లేదు. అందుకే అన్నదాతా సుఖీభవ! అని అన్నారు. మన దేశంలో ఆకలిగొన్న వారికి పేదవారికి అన్నదానం చెయ్యటమన్నది కేవలం సేవ మాత్రమే కాదు. వేద కాలం నుండి వస్తున్న పవిత్ర సంప్రదాయం. అన్నదానం చేసిన వారికి దివిజుల సరసన చోటు లభిస్తుందని పెద్దలంటారు. అన్నం పరబ్రహ్మస్వరూపం అన్నారందుకే.

శ్రీ వేంకటేశ్వర నిత్య అన్నదాన పథకం ద్వారా తిరుమలకు వచ్చే భక్తులకు ఉచితంగా చక్కని భోజనాన్ని అందించాలన్నది దేవస్థాన ఆశయం. ఈ పథకం 1985 లో ప్రారంభమైనప్పటి నుండి దేశం మొత్తం అపూర్వాదరణ లభించింది. ఎందరో దాతలు తమ సహాయాన్ని ఈ పథకానికి అందించారు.

ఈ పథకం క్రింద అందిస్తున్న భోజనం ఎంతో బావుందని కూడా ప్రజలు మెచ్చుకుంటున్నారు ఎందరో భక్తులు ఈ అన్నదాన సౌకర్యాన్ని వినియోగించుకుంటున్నారు. సాధారణ భక్తులు కూడా ఈ పథకంలో పాలుపంచుకోవాలని, తమ సహాయాన్ని అందించాలనే ఉద్దేశంతో దేవస్థానం విరాళాల పరిధిని గణనీయంగా విస్తరించింది. భక్తులు రు.1000/- నుంచి రెట్టింపు సంఖ్యలో ఎంత మొత్తాన్నయినా అన్నదాన పథకానికి ఇచ్చి, ఇది కలకాలం నిర్వహించటానికి దోహదం చేయవచ్చు.

ఎంతో దూరం నుంచి ఎన్నో కష్టాలు కోర్చి తిరుమలకు వస్తున్న భక్తుల పట్ల ఆర్ద్ర భావంతో ఈ నిత్యాన్నదాన పథకంలో మీరూ భాగస్వాములై అన్నదానం చేసి ఆదుకున్నామన్న పవిత్ర తృప్తి మీ మనసుకు మిగలనివ్వండి.

అన్నే శ్రితాని భూతాని అన్నం ప్రాణమితి శ్రుతిః ।
తస్మాదన్నం ప్రదాతవ్యం అన్నం హి పరమం హవిః ।

— బోధాయన ధర్మసూత్రం

ఆహారం జీవ శక్తి అని, అంతర్గత శక్తి అని వేదాలు ప్రవచిస్తున్నాయి. భౌతిక సుఖాతీతమైనది వెలలేని కొలమానం అన్నదానం. అందుకే అన్నదానం చేయాలి

— బోధాయన ధర్మసూత్రం

వందనములతో........

మీ

శ్రీ డి.వి.ఎల్.ఎన్. మూర్తి,
కార్యనిర్వహణాధికారి
తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు.

అన్నదానంతో ఆదుకోండి
ఆత్మతృప్తిని అందుకోండి!

'చంద్రశేఖర'

భార్యాస్థానము

భా ర్యకు భారతీయ సంస్కృతిలో పరమోన్నత స్థానమున్నది. 'హరిణీ ప్రేక్షణా యత్ర గృహిణీ న విలోక్యతే, సేవితః సర్వసంపద్భిరపి తద్భవనం వనమ్' అని పెద్దలన్నారు. లేడికన్నులవంటి కన్నులు గల గృహిణిలేని భవనము సకల సంపదలతో తులతూగినప్పటికీ వనమేనట. ఈశ్లోకము భారతీయ నాగరికతలో భార్యకున్న ఉన్నత స్థానమును ఎలుగెత్తి చాటుచున్నది.

సహధర్మచారిణి, పత్ని అనే శబ్దాలు భార్యకు పర్యాయపదాలు. సహధర్మచారిణి అంటే భర్తను అనుసరించి ధర్మకార్యములలో పాల్గొనునది అని అర్థము. పత్ని అంటే పతితో యజ్ఞాది పుణ్యకార్యకలాపములలో పాలుపంచుకొనునది అని అర్థము.

భారతీయ పురాణాలలోని పురంధ్రులందరూ పతిదేవతలే. పూతన, శూర్పణఖ, తాటక వంటి దుష్టస్త్రీలు దానవజాతిలో ఉన్నను వారి సంఖ్య బహు స్వల్పము. మండోదరి, లీలావతి, తులసి, సులోచన వంటి రాక్షసుల భార్యలు కూడ పతివ్రతామతల్లులే.

కావున భారత స్త్రీ ఘనత చెప్పవలెనన్న పతివ్రతా ప్రతాప చరితమును చెప్పిన చాలును. కరకు కరవాలము చేత లేకున్నను పతివ్రతలు తమ పతిభక్తి అను పరమశక్తిచే అమోఘ కార్యములను అవలీలగ సాధించినారు.

పూర్వ మెవరో ఒక కవికి "హుతాశనః చందన పంక శీతలః" అను సమస్యనిచ్చి పూరింపుమ నిరట. అపుడు అతడు వెంటనే.

> సుతం పతంతం ప్రసమీక్ష్య పావకే
> న బోధయామాస పతిం పతివ్రతా,
> పతివ్రతాశాపభయేన శంకితః
> హుతాశనః చందనపంకశీతలః.

శ్రీ శంకరగంటి రమాకాంత్

అని పూర్తిచేశారట. ఒక పతివ్రత తనభర్త పవళించి వుండగా అతనికి కాళ్ళు పట్టు చుండినది. తన కొడుకు పొయ్యిలోనికి ప్రమాదవశమున పడుటను ఆమె కన్నులారా చూచినను లేవలేదట. తానట్లు చేసిన తన భర్తకు నిద్రాభంగమగునేమో అని ఆమె శంకించినది. ఆ పతివ్రతామతల్లి శపించు నేమో యని భయపడి ఆ పిల్లవానిని దహించి వేయక అగ్ని మంచిగంధము వలె చల్లని వాడైనాడట – అని ఆశ్లోకమునకు భావము. పతివ్రత తీవ్రప్రభావమును ఈ శ్లోకము సుస్పష్టము చేయుచున్నది.

అత్రి కళత్రము అనసూయ తన్ను పరీక్షింప వచ్చిన ముగ్గురు మూర్తులను ముద్దు బిడ్డలను గావించినది. దమయంతి పతిభక్తి వలననే తన్ను కామించి వెంటబడిన కిరాతుని బూది కావించినది. సావిత్రి అసామాన్యమైన పాతివ్రత్యము వలననే కాలయముని సైతమ్మవలీలగా గెలిచి మరణించిన తన మగనిని మరల బ్రతికింపజేసికొనినది. పతివ్రతా శక్తి వలననే సుమతి అను సుదతి సూర్యోదయము కాకుం దునట్లు శాపించినది. ఈవిధముగ ఎందరో పతిమతల్లులు మనకు పురాణములో కానవచ్చెదరు.

పతివ్రతామతల్లులకు అసాధ్యమయిన కార్యము లేదు. వారికి సింగము జింక పిల్లతో సమానము. మేరు పర్వతము గులకరాయి వంటిది. విషము పీయూషతుల్యము. సముద్రము పిల్ల కాలువ. వహ్ని జలము. భయంకరసర్పము పుష్పమాలా సదృశము.

మరి పతివ్రత అని ఎవరిని పిలువ వచ్చునో పరిశీలింతము. దానికి సమాధానము మన దేశసాహిత్యములో కలదు. ఒక కవి.

ఆర్తార్తే, ముదితే హృష్టా,
ప్రోషితే మలినా కృశా,
మృతే మ్రియేత యా పత్యౌ
సా స్త్రీ జ్ఞేయా పతివ్రతా. అని

ఒక శ్లోకములో పతివ్రతా లక్షణమును చెప్పారు. భర్త ఆర్తి పొందగా దుఃఖించు నది, భర్త ఆనందించినపుడు ఆనందించు నది, భర్త ప్రవాసముపోగా అలంకరించుకొన కుండునది, ఆహారము సరిగా భుజింపక కృశించునది, భర్త మరణించగా అతనితో బాటు మరణించునది అగు స్త్రీ పతివ్రత అనబడునని ఆ శ్లోకభావం.

భర్త ధనమును సంపాదించినపుడు, ధనవంతు డైనపుడు వినయ విధేయతలను చూపుచూ, భర్త ధనహీనుడు కాగానే పరిహాసము చేయుచు, ఛీత్కరించుకొనుచు దూరముగా వెళ్ళునది పతివ్రత కాదు. శ్రీరాముడు తండ్రి మాట జవదాటక రాజ్యమును త్యజించి దండ కారణ్యములకు వెళ్ళగా క్రుంగి పోక నిండు కుండవలె సీత అతని ననుసరించి తానుకూడ కానలకు కాపురమునకు వెళ్ళినది. అందుకే ఆమె పతివ్రతలలో తలమానికమై నేటికి అంద రిచే ఆరాధింప బడుచున్నది. అట్లే ద్రౌపది కూడ వనవాసము చేయుచున్న పతులవెంట వెళ్ళి వారికి సేవ చేసినది. విశ్వామిత్రుని అప్పును తీర్చుటకై హరిశ్చంద్రుడు తన్ను విక్ర యించినను పల్లెత్తు పలుకాడక భర్తకోసము దాస్యమునుచేసిన చంద్రమతియు ఆ కోవకు చెందిన కోమలియే. కాలును క్రింద పెట్ట నీయక అడుగులకు మడుగులొత్తెడి పలు పరిచారికలు కలిగియుండియు, ఐశ్వర్యమనం తముగ నుండియు తన పతియైన సత్య వంతుడు విధివంచితుడై ఆశ్రమవాసి కాగా తాను కూడా నారచీరలు ధరించి నిరాభర ణయై పతిననుసరించి సావిత్రి ధరిత్రిలో పతివ్రతా చరిత్రమున ఒక నూతనాధ్యాయ మునకు నాయికయై భాసిల్లినది. అదే విధముగ తన వల్లభుడు అంధుడగుటచే, అతనికి లేని నయనములు నాకేలనని నేత్ర పట్టమును కట్టుకొని జీవించిన గాంధారి పవిత్రనారి!

భర్త ఏకారణము చేతనైనను తనకు దూరమైన పుడు నిజమైన పతివ్రత అలంకరించుకొనదు. అనగా ఆమె పతి దగ్గర లేనపుడు అలం కారములపై మమకారముచూపదని అర్థము. సీత అశోకవనములో ఉన్నపుడు మలినాం బర ధారిణియై, తైల సంస్కారము లేమిచే చిక్కు పడిన జుట్టుతో, ఉపవాసముండుటవ లన కృశించిపోయి ఉన్నదని వాల్మీకి వర్ణించి నాడు. 'ప్రోషితే మలినాకృశా' అను పతివ్రతా లక్షణమునకు సీత చక్కని ఉదాహరణ. అట్లే దుష్యంతునికి దూరమై మారీచాశ్రమములో ఉన్న శకుంతలా వేషమును కాళిదాసు.

వసనే పరిధూసరే వసానా
నియమ క్షామముఖీ, ధృతైకవేణిః,
అతినిష్కరుణస్య శుద్ధశీలా
మమ దీర్ఘం విరహవ్రతం బిభర్తి.

అను శ్లోకములో కమనీయముగా వర్ణించి నాడు.

శాపవశమున పాండురాజు మరణింపగా అత నితో బాటు సహగమనము చేసిన మాద్రి మాద్రి లేని సతీరత్నము. 'మృతే మ్రియేత యా పత్యౌ' అన్న పతివ్రతా లక్షణమును అక్షరాలా పాటించిన అంగన ఆమె.

సతియును, గుణవతియు, బ్రజా
వతియు, నన్వ్రతయు నైన వనిత నవజ్ఞా
న్వితదృష్టి జూచు నతిదు
ర్మతి కిహముం బరము గలదె మతి పరికింపన్

అని నన్నయ్య భారతములో శకుంతల దుష్యం తునితో అంటుంది. పతివ్రత, గుణ సంపన్న, సంతానవతి, సహధర్మచారిణి అయిన స్త్రీని తిరస్కార భావముతో చూచు దుష్టునకు ఇహ పరములు రెండునూ వుండవని దీనిభావం. ఈపద్యము ఈనాటి పురుషులు రుస రుస లాడక చదివి, ఆలోచించి అందలి నీతిని గ్రహించి అక్షరాలా ఆచరించాలి. కట్నములు తేలేదని కర్కశముగా తమ కళత్రములను శిక్షించు కర్కోటకుల పాలిటికిది కశాఘా తము.

భార్య అవసరం భర్తకెంత గలదో తెలిపే పద్యాలు కూడా భారతంలో మనకు కనిపి స్తాయి.

అధిక దుఃఖ రోగార్తున కౌషధంబు
సురుచిరంబుగ భార్యయ చూవె యెందు
నానర భార్యా సమేతుడై యున్నవాని
కెంతలయ్యును ఆపద లెఱుక పడవు.
అలసినెడ, డస్సినెడ, నా
కలి దప్పియు నైన యెడల గడుకొని ధరణీ
తలనాథ! పురుషునకు ని
మ్ముల భార్యయ పాచు చిత్తమున దుఃఖంబుల్.

ఈ పద్యాలు నలదమయంతుల కథలోనివి. దుఃఖముతో అలమటించు పతికి భార్య ఔష ధమట. భార్య తోడుగా ఉంటే ఎన్ని ప్రమాదాలయిన భర్త ప్రమోదంతో ఎదుర్కొం టాడట. అందువల్లనే పాండవులు ద్రౌపదీ సహాయంతో అడవులలోని ఇడుములను అవ లీలగ ఎదుర్కొన్నారు. ఆకలితో దప్పితో బాధపడే పతికి మనసులో కలిగే దుఃఖాన్ని కూడ భార్య దగ్గరుంటే పోగొడుతుందట. 'స్త్రీ బుద్ధిః ప్రళయాంతక'మ్మని వక్కా ణిస్తూ స్త్రీల ఆలోచనలను కొందరు ఖాతరు చేయరు. సుగ్రీవుడు రెండవసారి యుద్ధ మునకు రమ్మని వాలిని సవాలుచేసినపుడు పోవలదని భార్యహితవు గరపినది. కాని ఆమె మాటలను పెడచెవిని పెట్టి యుద్ధము నకు సిద్ధపడి రామబాణముచేత హతుడైనాడు వాలి. తనమాట ప్రకారము వానకాలము తరువాత సీతాన్వేషణలో సాయపడటానికి సైన్యముతో తరలిరాలేదని క్రుద్ధుడై సుగ్రీ వుని శిక్షింప వచ్చిన లక్ష్మణుని తార తన బుద్ధి చాతుర్యముతో శాంతపరచిన ఘట్టము రామాయణ పాఠకులకు విశదమే. కాన భార్య కరణమున మంత్రియై వరహాల వంటి సలహాలను సమయోచితముగా ఈయగలదు. స్త్రీలను నీచముగా చూచుట తగని పని.

సంతుష్టో భార్యయా భర్తా
భర్త్రా భార్యా తథై వ చ,
యస్మిన్నేవ కులే నిత్య
కల్యాణం తత్ర వై ధ్రువమ్.

అను శ్లోకము మన అందరికీ ఆదర్శం కావాలి. భార్య వలన భర్త, భర్తవలన భార్య పరస్ప రము సంతోషపడు ఇల్లు నిత్య కళ్యాణం పచ్చతోరణంగా విలసిల్లుతుంది.

(6వ పేజీ తరువాయి)

చనలకు, ఆదర్శాలకు అవసరాన్ని బట్టి తల వంచదగిన అవకాశాన్ని సృష్టించుకొన్న వ్యవస్థ అది.

మనువు, శుక్రుడు, యాజ్ఞవల్క్యుడు, పరాశరుడు వంటి ప్రాచీన రాజధర్మ వ్యవస్థా కోవిదులు రాజాస్థానంలోనున్న పురోహితుని బాధ్యతలను గురించి విస్తృతంగా వివరించి చెప్పినారు. ప్రాచీన భారతీయ రాజ్యవ్యవస్థలో పురోహితుని కున్న స్థానం అత్యుత్తమమైనదని వారి నిర్ణయం. పురోహితుడు కాదగిన వ్యక్తి శాస్త్రజ్ఞుడు గాను, వివిధ విషయ పరిజ్ఞానంలో పరిపూర్ణుడుగాను, నిష్ఠాపరుడైన ధర్మజ్ఞుడుగాను, దైవజ్ఞుడుగాను, అధ్యాత్మవిదుడుగాను, పరాపరా విద్యలలో ఆచార్యుడుగాను, సత్వగుణ సంపన్నుడైన తాత్త్వికుడుగాను, నీతి కోవిదుడుగాను, వ్యవహార కుశలుడుగాను, అన్నిటా మించి నిస్వార్థపరుడైన ప్రభుభక్తి పరాయణుడుగాను, అస్త్ర శస్త్ర విద్యలలో సైతం ఆరితేరినవాడుగానుండాలి. అంతేకాక పురోహితుడు కర్తవ్యపరాయణులైన సజ్జనులకు వరదానాలివ్వడంలోను, కర్తవ్యచ్యుతులైన దుర్జనులను శపించడంలో సామర్థ్యమున్న వ్యక్తిగా వుండాలని శుక్రనీతి చెపుతూంది.

పురోధాః ప్రథమం శ్రేష్ఠః
పర్వేభ్యో రాజరాష్ట్రభృత్,
నీతి శాస్త్రాస్త్ర వ్యూహాది
కుశలస్తు పురోహితః
సైవాచార్యః పురోధా యః
శాపానుగ్రహమోక్షయోః.

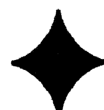
-- శుక్రనీతి -- 2-79

యాజ్ఞవల్క్యుడు కూడ తన ధర్మశాస్త్రంలో పురోహితుని స్థానం మంత్రిమండలి కగ్రగామిగా, రాజనీతి, దండనీతితో పాటు తన జ్యోతిష పరిజ్ఞానంతో కాలవైపరీత్యాలను, రాజ పరివార శుభాశుభాలను, పరామర్శించ గలిగేదిగా వుంటుందని, మంత్ర తంత్ర ఔషధ ప్రక్రియల ద్వారా రాజ్యానికి, రాజుకు సంభవించు శారీరక - మానసిక ఉపద్రవాలను నివారించ గలిగేదిగా వుండాలని, పురోహితుడు వేద వేదాంగ విదుడై విశేషించి అథర్వ వేదంలో నిష్ణాతుడై వుండాలని చెప్పాడు.

పురోహితం ప్రకుర్వీత
దైవజ్ఞ ముదితోదితమ్,
దండనీత్యాం చ కుశల
మథర్వాంగిరసే తథా.

--యాజ్ఞ్యస్మృతి -- 313

నిజానికి వశిష్ఠుడు భారతీయ సనాతన పురోహిత ధర్మవ్యవస్థ కన్నివిధాల స్ఫూర్తిని సమకూర్చిపెట్టిన మేధావి. భారతీయ చరిత్రలో చారిత్రిక వైవిధ్య - వైరుధ్యాల కతీతం కాక పోయినా ఈ సనాతన జాతి జీవితంలో సుస్థిరమైన అవగాహనకు, సమున్నతమైన సమాదరణకు పాత్రుడైన పుణ్యధనుడు, ప్రాతఃస్మరణీయుడు. ఆయనదొక అద్భుతమైన వ్యక్తిత్వం.

కొత్త శీర్షిక ప్రారంభం

పాఠకుల ధార్మిక సందేహాలకు సమాధానాలు

ఎంతో కాలంగా పాఠకులందరూ ఎదురుచూస్తున్న ఈ శీర్షిక జూలై 94 నుండి ప్రారంభమయ్యింది. పాఠకుల ధార్మిక సందేహాలకు ప్రముఖ పండితులు సమాధానాలు ఇస్తారు.

ప్రతినెలా 15వ తేదీలోపు పంపిన ప్రశ్నలకు ఆ మరుసటి సంచికలో సమాధానం ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ప్రశ్నలలో ఎటువంటి అవహేళనలకుగాని, దుర్విమర్శలకుగాని తావు వుండరాదు. వీలైనంతమటుకు ప్రతి ప్రశ్నకు ఆయా విషయాలలో నిపుణులైన వారిని సంప్రతించి సమాధానం ఇవ్వవలసి వుంటుంది గనుక, కొంత ఆలశ్యంగా ఒక్కొక్క ప్రశ్న ప్రచురితమయ్యే అవకాశమున్నదని గమనించగలరు.

ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా :

సందేహాలు - సమాధానాలు
సంపాదకుడు
సప్తగిరి
తి.తి. దేవస్థానములు
తిరుపతి -- 517 507

దర్శించండి!

శ్రీ వేంకటేశ్వర మ్యూజియం ఆలయ కళ తిరుపతి

SRI VENKATESWARA MUSEUM ON TEMPLE ART TIRUPATI

దర్శించండి!

కాలము:
ఉదయం 8గం.
నుండి రాత్రి 8గం.
వరకు

ప్రవేశ రుసుము:
పెద్దలకు రు.1.00
పిల్లలకు రు.0.50

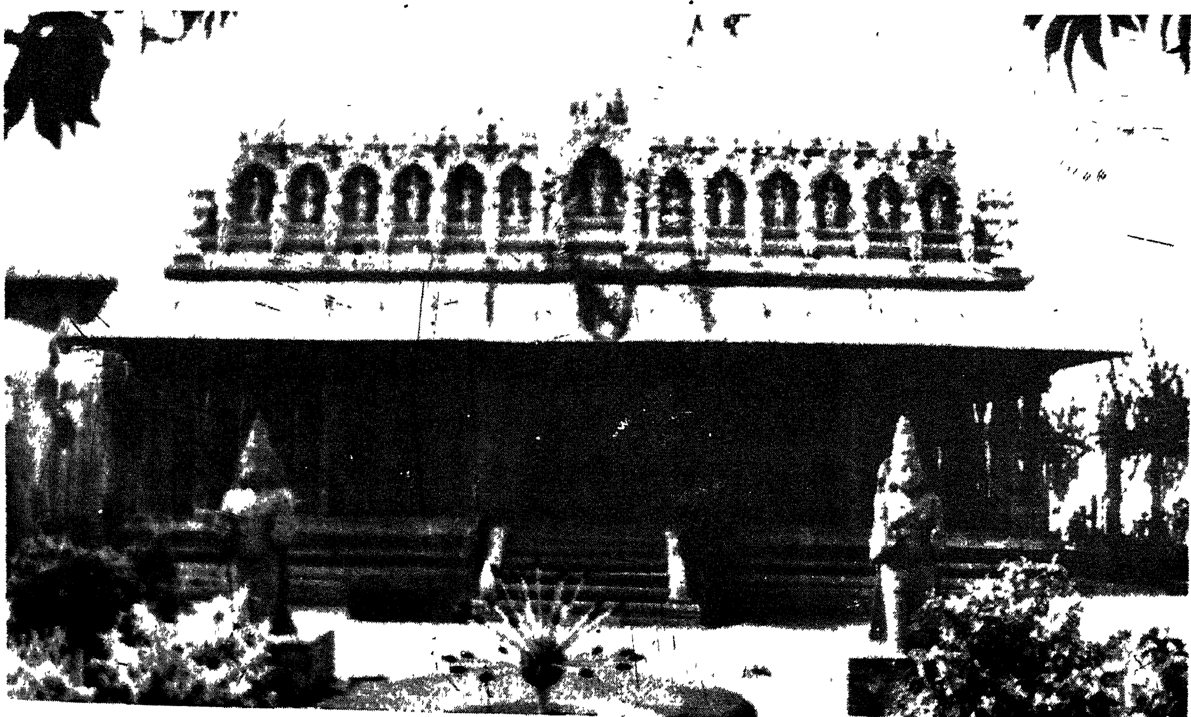

చరిత్రకు మానవ సంస్కృతికి సాక్ష్యంగా నిలిచేవి శిల్పాలు, శాసనాలు, సాహిత్యం, కళలు మొదలైనవి. ఇవన్నీ ఒకే కప్పు క్రింద కనిపించే ప్రదేశం పురావస్తు ప్రదర్శన శాల

శ్రీ గోవిందరాజ స్వామి వారి ఆలయానికి ఉత్తరం వైపున తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారి పురావస్తు ప్రదర్శన శాల ఉంది.

ఇందులో వైష్ణవం యొక్క ఆవిర్భావము, అభివృద్ధి, వాస్తు శాస్త్రము, శిల్ప ప్రమాణ శాస్త్రము, శిల్ప శాస్త్రము, ఆళ్వారుల వివరాలు, వైష్ణవ ఆచారాలు, 108 దివ్యక్షేత్రాల ఫొటోలు, ఆయుధాలు, శాసనాలు, సంగీత సాధనాలు మొదలైన ఎన్నో విషయాలు చూడవచ్చు. 8వ. శతాబ్దం నుంచి నేటి వరకు లభించిన ఎన్నో అపూర్వ శిల్పాలు ఛాయాచిత్రాలు దారు మూర్తులు కూడ ఇందులో దర్శించవచ్చు.

కుమారస్వామి కుఱ్ఱతనము

డాక్టర్. టి. ఆర్. కృష్ణన్

రజితాద్రి పైన పార్వతీ పరమేశ్వరు లిరువురును విలాసముగా కబుర్లు చెప్పుకుం టుండినారు. ఒకప్రక్కన వినాయకుడు, మరొకప్రక్క కుమారస్వామి ఇద్దరూ కూర్చొని యుండిరి. ఇంతలో ఎక్కడినుండి ఊడిప డినాడో నారదమహామునీశ్వరుడు తన మధురగానముతో దంపతుల యెదుట నిలువ బడినాడు.

నారదుడి గానము వినపడుతూనే పార్వతి మాత్రము కొద్దిగ చలించినది. పరమే శ్వరుని పరాకు వదిలిపోయినది. ఈ మహాను భావుడు ఏమి చిక్కు తెచ్చి పెట్టునోయని ఆది దంపతులిరువును హడలు తున్నారు. వారు భావించినట్లుగానే నారదుడు వచ్చినవాడు వచ్చినట్లు ఉండక పార్వతీదేవి చేతిలో అరటి పండు నొకదానిని యిచ్చి, దంపతుల కిరువురి కిని బహు వినయముతో నమస్కరించి, మంద హాసముతో చల్లగా జారుకున్నాడు. ఇకనేం! నాటకమునకు నాంది ప్రారంభమయింది.

నారదమహాముని అట్లా కాలు కాస్త అవతల పెట్టారోలేదో వినాయకుడు కుమార స్వామి ఇద్దరూ ఆ అరటిపండుకోసం చేతులు జాపినారు. ఇందులో ఎవరికి దాన్నివ్వడం? చిన్నపిల్లలాయెను! చెరి పగము తుంచి యస్తేనేమో ఒప్పుకోరు. పండుపండే కావా లంటున్నారు యిద్దరూను. అనుకున్నంతా అయింది. నారదుడు వచ్చినాడంటేనే ఏదో తగువుతెచ్చినా డన్నమాటేకదా! అందువల ననే ఆ మహానుభావునకు 'కలహభోజనుడు' అని పేరు బాగా ప్రసిద్ధికివచ్చింది. ఎవరు పెట్టినారోగాని! దెబ్బలాటే ఆయన భోజనం! పండుకొరకు ఇద్దరన్నదమ్ములు తన్నుకోవడం చూచి ఆదిదంపతుల కేమీతోచలేదు.

చివరకు పార్వతికాస్త ఆలోచించి కుమారులిద్దరినిచూచి, "నాయనలారా! మీరిద్దరూ ఈవిధముగా తగువులాడుకొనడం ఏమీబాగుండడంలేదు. మీకొక చిన్నపోటీని ఏర్పాటు చేస్తాను. అందులో గెలిచినవారికి ఈ పండు ఇస్తాను" అనినది. ధ్దానికి ఇద్దరు అన్నదమ్ములూ అంగీకరించినారు. పోటీపరీక్ష ఏమిటో చెప్పమన్నారు. చెప్పడము మాత్రమే కాదు, వేధింపసాగారు తొందరగ చెప్పమని.

పార్వతిదేవి తాను చేయుపోటిపరీక్ష వివరము ఈరీతిగా చెప్పసాగినది. "మీరిద్దరూ ముల్లోకాలచుట్టూ ప్రదక్షిణము చేసిరావలయును. ఎవరుముందు వచ్చెదరో, వాళ్ళు గెలిచినట్లు! సరేనా? వాళ్ళకే ఈ పండు ఇస్తాను" అనినది. పోటీపరీక్ష విన్నదే తడవుగా, కుమారస్వామి ఆరుముఖములు ఆనందంతో విప్పారినవి. వినాయకుడి ముఖం వెలవెల పోయినది. ఆతని గుండెల్లో రాయి పడినది.

విఘ్నేశ్వరుని వాహనము ఎలుక, తన స్థూల దేహానికితోడు దిక్కుమాలిన వాహనం కూడా అట్లానే యేడిచింది! లంబోదరంతో, ఆ చిన్న ఎలుకమీద ఎక్కి ముల్లోకములూ ప్రదక్షిణం చేసి రావలయునన్నచో మాటలా? అదిపోనీ, తనయంతకు తాను ఏదోచేసి రావలయునన్నచో అదొకదారి. తాపగా కావలసినంత వ్యవధి తీసుకుని, ఆ ప్రదక్షిణమేదో పూర్తిచేసి వచ్చేవాడు. మరిపోటీ పరీక్ష! తమ్ముడి వాహనము చక్కటి రంగురంగుల నెమిలి!ఠెంగున ఎగిరి పోగలదుగదా!

కుమారస్వామి కులుకు చెప్పతరము కాదు. "ఎట్లయినా అన్న ఓడిపోతాడు, నేనే గెలిచి తీరుతాను"అని అతనికి అహంకారము పట్టుకొన్నది. ఆ అరటిపండు ఎట్లయినా తనదేనన్న ధీమాతో చకచక ముల్లోకాలను చుట్టిరావడమునకు మొదలుపెట్టినాడు.

వినాయకుడికి తమ్ముడి సంతోషము చూడగానే వెఱ్ఱెత్తినట్లయినది. ఆతడికేమి చేయడమునకును తోచడంలేదు. దిక్కుతోచక వెండికొండ పరిసరములలోనే చతికిలబడినాడు. న్యాయంగా పరీక్షకు నిలబడితే, ఎట్లయినా తనుమాత్రం ఓడిపోయేది ఖాయం! అనవసరముగా, తనదేహమును, ఎలుక మీద పడవేసి, రొప్పుతూ రోజుతూ, ప్రయాణము చేయడము అతగాడికి సుతరామూ నచ్చలేదు. ఎదురుగ్గా ఉండిన ఎలుకను మింగివేయాలన్నంత కోపము పుట్టుకొచ్చినది.

వినాయకుడికి అంతబొజ్జవుండినా అతడు బండఅబ్బాయిమాత్రంకాదు. అతడు అక్కడ కూర్చొని దీర్ఘంగా ఆలోచించగా మెరుపువలె ఒక ఆలోచన తట్టింది. ఆలోచన తట్టిందో లేదో వెంటనే పరుగుతో గబగబా తలిదండ్రులవద్దకు ఆయాసపడుతూ వెళ్లిపోయినాడు. "ప్రపంచము నంతకును మీరే తలిదండ్రులు, అయినందున మీ చుట్టూ ప్రదక్షిణము చేసినచో మూడు లోకములకూడా చుట్టివచ్చినట్లే"నని తలిదండ్రులచుట్టూ తిరిగి వారి పాదములకు భక్తితో సాష్టాంగదండప్రణామము చేసినాడు.

ఎప్పుడయితే వినాయకుడు పార్వతీపరమేశ్వరులకు ప్రణమిల్లినాడో ఆతడు చేసిన యుక్తికి ఆత్మభక్తికీ, పార్వతీదేవి మనస్సు బలే సంతోషముగా పరవళ్ళు తొక్కసాగినది. బొజ్జ గణపయ్య బుద్ధికి ఆమె ముక్కున వేలేసుకొని, ముద్దుగా ఆతని తలనిమారుతూ అరటిపండు ఆతని చేతిలో పెట్టినది! పాపం! కుమారస్వామి నిజంగానే ముల్లోకములకూ చుట్టి వచ్చెడి సమయానికి, వినాయకుడు ఆ అరటిపండును కాస్తా గుటకాయ స్వాహా చేసి కూర్చున్నాడు. కుమారస్వామి, ఆయాసపడుతూ తిరిగి తిరిగి ముల్లోకాల ప్రదక్షిణ పూర్తికాగానే నడవలేక నడవలేక మెల్లగా పార్వతిదగ్గరకువచ్చి అరటిపండుకోసరం చెయ్యిని చాపినాడు. అమ్మప్రక్కన అదివరకే కూర్చొని యుండిన వినాయకుల వారు కుమారస్వామిని చూచి ముసి ముసి నవ్వులునవ్వినారు. పార్వతీదేవి చాలావిచారముతో ఆయన పడినబాధకు జాలిపడి అసలు విషయం సావధానముగ వివరించినది.

కుమారస్వామికి కోపమూ, ఆగ్రహము కట్టలు తెంచుకున్నది. కోపంతో వినాయకుడి వైపుచూచి "పిరికి పందవు! న్యాయముగా పరీక్ష గెలువలేక, మన అమ్మానాన్నలను మోసగించి అరటిపండు ఆరగించినావు" అన్నాడు. పర్వతరాజపుత్రిని, పరమేశ్వరులనుచూచి జాలిగా " అమ్మానాన్నలు మీరు నేను చిన్నకొడుకునన్న ముద్దయినను లేకుండా వాడికి పండును యిచ్చివేసి కూర్చున్నారుగదా? అని వెనుకకు కూడ తిరిగి చూడకుండా, చరచరా ఒక కొండమీదకు వెళ్ళి తన స్థిర నివాసమేర్పరచుకున్నాడు.

ఎంతయినా కన్నకడుపుగదా! పార్వతీదేవి కొడుకును చూడకుండా ఉండలేకపోయినది. దీని కంతటికిని కారణమైన నారద మహామునికి మనస్సులోనే మంగళహారతులు నాలుగు పాడుకొన్నది. పరమేశ్వరుడితో పోరి పోరి చివరి కిద్దరుకూడా కుమారస్వామి వున్న కొండ చేరుకున్నారు. పోయీపోగానే కుమారస్వామిని కౌగిలించుకున్నారు. ఇద్దరూ ఒకే కంఠముతో "వెఱ్ఱివాడా! మామీద అలిగి వెళ్ళిపోయెదవా? పళమ్ నీ. పళమ్ నీ=పండువు నీవే. నీకొక ఫలమేమి చెప్పు? అని సముదాయించినాడు. కుమారస్వామి కుఱ్ఱతనము మాత్రం అతడిని విడిచిపెట్టలేదు. ఆ కొండమీద అలాగే వుండిపోయినాడు. ఆ "పళమ్‌నీ" యే ఈనాటి పళని.

పళనిగురించిన పసందైనకథ ఇది. ఇది దక్షిణభారతదేశంలోవున్న గొప్ప గొప్ప పుణ్యక్షేత్రములో ఒకటి. కొండమీద కుమారస్వామి కన్నులపండువుగా ముద్దుగా వుంటాడు జీవితంలో ఒక్కసారయినా చూడవలసిన జన్మసాఫల్యము చేయగల సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర పుణ్యక్షేత్రము.

(ఆగష్టు । ఆదికృత్తిక సందర్భంగా)

★★★★★

ఇటీవల తిరుమలలో శ్రీమతి పుష్ప శ్రీవత్సన రచించిన
'సద్గురు శ్రీత్యాగబ్రహ్మ పుష్పాంజలి' గ్రంథాన్ని
భారత రాష్ట్రపతి డా॥ శంకర దయాళ్ శర్మ ఆవిష్కరిస్తున్న దృశ్యం.

—— తిరుమల శ్రీవారి పవిత్రోత్సవాలు ——

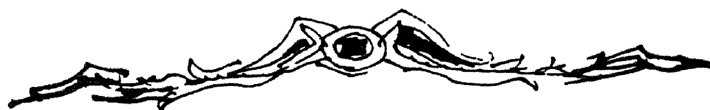
16-8-94.... మంగళవారం..... అంకురార్పణం

17-8-94..... బుధవారం....... పవిత్రప్రతిష్ఠ

18-8-94..... గురువారం....... పవిత్ర సమర్పణ

19-8-94..... శుక్రవారం....... పూర్ణాహుతి

శ్రావణమాసం లో జరుగును

ఇటీవల తిరుమలలో శ్రీమతి పుష్ప శ్రీవత్సన్ రచించిన
'సద్గురు శ్రీత్యాగబ్రహ్మ పుష్పాంజలి' గ్రంథాన్ని
భారత రాష్ట్రపతి డా॥ శంకర్ దయాళ్ శర్మ ఆవిష్కరిస్తున్న దృశ్యం

—— తిరుమల శ్రీవారి పవిత్రోత్సవాలు ——

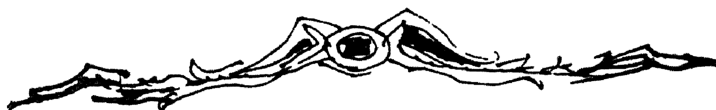
16-8-94.... మంగళవారం.....అంకురార్పణం

17-8-94.....బుధవారం.......పవిత్ర ప్రతిష్ఠ

18-8-94.....గురువారం.......పవిత్ర సమర్పణ

19-8-94.....శుక్రవారం.......పూర్ణాహుతి

శ్రావణ మాసం లో జరుగును

'[illegible]'

వార్తాలహరి

శ్రీవారికి బంగారు హారం

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వారికి ఒక కే.జి. బరువు సుమారు 4.5 లక్షల రూపాయల విలువగల బంగారు హారం ఇటీవల కానుకగా లభించింది.

మద్రాసుకు చెందిన ఓ భక్తురాలు ఈ కానుక సమర్పించారని తి.తి.దేవస్థానముల అధ్యక్షులు శ్రీ ఎ. చెంగల్ రెడ్డి తెలిపారు.

తిరుమలలో రాష్ట్రపతి

భారత రాష్ట్రపతి శ్రీ శంకర దయాళ శర్మ తమ కుటుంబ సభ్యులతో జూన్ 4 శనివారంనాడు తిరుమలలో శ్రీవారిని దర్శించారు.

ఆలయం వద్ద రాష్ట్రపతికి ఆలయ మర్యాదలతో ఇస్తికపాల్ స్వాగతం లభించింది. రాష్ట్రపతికి ప్రసాదాలను, శేషవస్త్రాన్ని తి.తి.దేవస్థానం బహూకరించింది.

ఆదివారం తిరుపతి విమానాశ్రయంలో ఆయన విలేకరులతో మాట్లాడారు. శ్రీవారితో తనకు అనుబంధం 38 ఏళ్ళ క్రిందటిదని ఆయన తెలిపారు. ఆయన ఇంతవరకు 38 సార్లు తిరుమలేశుని దర్శించారు.

శ్రీవారికి స్వర్ణరథం

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరునికి దాదాపు ఒక కోటి 70 లక్షల రూపాయల ఖర్చుతో నూతనంగా స్వర్ణ రథం తయారుచేస్తున్నట్లు తి.తి.దేవస్థానముల అధ్యక్షులు శ్రీ ఎ. చెంగల్ రెడ్డి జూలై 2 శనివారంనాడు తెలిపారు. రానున్న శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాలకు ఈ స్వర్ణరథం సిద్ధమౌతుందని, ఈ రథం తయారీకి మైసూరు టేకు వినియోగిస్తారని, దాదాపు 2 లక్షల 60 వేల రూపాయల విలువజేసే 1100 కే.జీల రాగిని, కోటీ 31 లక్షల రూపాయల విలువజేసే 28 కే.జీల బంగారాన్ని ఉపయోగిస్తారని ఆయన తెలిపారు. ఈ రథం 21.5 అడుగుల ఎత్తు, 7.3 అడుగుల వెడల్పు వుంటుందని, శ్రీవారి వెండి రథాన్ని కూడ మరలా బాగుచేయిస్తామని ఆయన తెలిపారు.

మెటల్ డిటెక్టర్‌లు

తిరుమలలో భద్రతా ఏర్పాట్లను మరింత పటిష్ఠం చేసేందుకు, సెక్యూరిటీ ఉన్నతాధికారి శ్రీ జి. సుబ్రహ్మణ్యం సూచనల మేరకు అయిదు మెటల్ డిటెక్టర్‌లు ఏర్పాటు చెయ్యాలని నిర్ణయించినట్లు తి.తి.దేవస్థానముల అధ్యక్షులు శ్రీ ఎ. చెంగల్ రెడ్డి తెలిపారు.

వసతి గృహాల్లో పర్యవేక్షణ ఏర్పాట్లను మరింత మెరుగు పరిచేందుకు అధికారులను నియమిస్తామని, ప్రధాని శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు స్వగ్రామమైన వంగరలో రు 15/- లక్షల వ్యయంతో కళ్యాణ మండపాన్ని నిర్మించే కృషిలో వున్నామని, ఈ మండపానికి ప్రధాని తన స్థలాన్ని కేటాయించారని ఆయన తెలిపారు.

పదవీ విరమణ

అయిదు భాషల్లో వెలువడుతున్న తి.తి.దేవస్థానముల మాసపత్రిక సప్తగిరి సంపాదకుడు శ్రీ కాట్రపాటి సుబ్బారావు జూన్ 30 గురువారం నాడు పదవీ విరమణ చేశారు.

వీరు 1963 లో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో సంపాదకులుగా అడుగుపెట్టారు. అంతకుముందు వీరు ఆంధ్రపత్రికలో ఉపసంపాదకుడుగా పనిచేశారు.

సంపాదకుడుగానే కాక దేవస్థానం పుస్తకవిక్రయవిభాగానికి ఆఫీసరుగాను, గ్రంథరచయితలకు ఆర్థిక సహాయం అందించే కమిటీకి కన్వీనరుగాను వున్నారు. నాటకాలు, ఇతర రచనలు చేశారు.

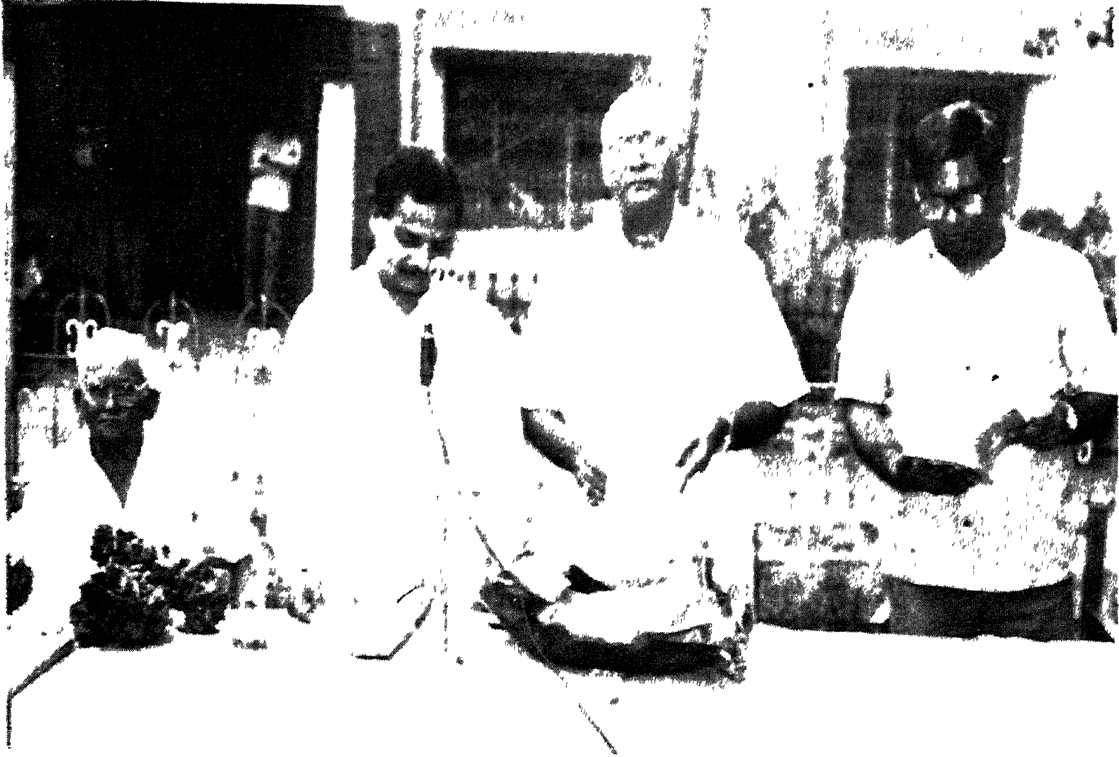
బులిటెన్‌గా వున్న సప్తగిరి పత్రిక వీరి ఆధ్వర్యంలోనే అయిదు భాషల్లో విడి విడిగా వెలువడటం ప్రారంభమైంది.

నూతన సంపాదకుడు

సప్తగిరి మాసపత్రిక నూతన సంపాదకుడుగా (I/c) శ్రీ ఎన్.ఎస్. రామమూర్తి నియమింపబడ్డారు. వీరు జూలై 1 న పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించారు.

శ్రీ ఎన్.ఎస్. రామమూర్తి గత 18 సంవత్సరాలుగా తి.తి. దేవస్థానంలో సంపాదక విభాగంలో పనిచేస్తున్నారు. తమిళపత్రిక ఉపసంపాదకుడుగా పనిచేస్తున్న వీరు నూతన సంపాదకులుగా పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించారు.

'సప్తగిరి' సంపాదకులు శ్రీ కాట్రపాటి సుబ్బారావు 30-6-94 న పదవీవిరమణ చేస్తున్న సందర్భంలో జరిగిన వీడ్కోలు సభ.

(పైన) 'ధర్మదీపికలు' సప్తగిరి సంపాదకీయాలసంకలనగ్రంథం తి.తి.దే. ప్రచురణను ఆవిష్కరిస్తున్న దేవస్థానకేంద్రగ్రంథాలయ ప్రధాన సలహాదారులు డా॥ రావుల సూర్యనారాయణమూర్తి. ఆయనకు కుడివైపు శ్రీకాట్రపాటిసుబ్బారావు, దేవస్థానం పి.ఆర్.ఓ. శ్రీ టి.శివాజి. ఎడమవైపున దేవస్థానం రవాణాశాఖ జనరల్ మేనేజరు శ్రీ టి.వి. సుబ్బారెడ్డి.

(క్రింద) శ్రీ కె. సుబ్బారావును సత్కరిస్తున్న దేవస్థానం ఇన్‌చార్జి ప్రెస్ మేనేజరు శ్రీ పి. మోహన్‌రావు.

తిరుమల శ్రీవారి ఆలయం

అష్టబంధన బాలాలయ మహాసంప్రోక్షణం
7-8-84 నుండి 12-8-84 వరకు

తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారిఆలయంలో 8-8-94 నుండి 12-8-94 వరకు ఐదు రోజుల-పాటు 'అష్టబంధన బాలాలయ మహాసంప్రోక్షణం' కార్యక్రమాలు జరుగుతున్న సందర్భంగా తిరుమల శ్రీస్వామివారి సర్వదర్శనవేళలు ఈ క్రింది విధంగా ఉంటాయి.

7-8-94 -- ఆదివారం -- అంకురార్పణ

ఉ॥ 8 గం॥ నుండి సా॥ 6 గం॥ వరకు, సా॥ 7 గం॥ నుండి రా॥ 9 గం॥ వరకు, రా॥ 10 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు,

8-8-94 -- సోమవారం -- మొదటి రోజు -- కళాకర్షణ

ఉ॥ 6 గం॥ నుండి మ॥ 12 గం॥ వరకు, మ॥ 1 గం॥ నుండి సా॥ 6 గం॥ వరకు, రా॥ 10 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు.

9-8-94 -- మంగళవారం -- రెండవ రోజు

ఉ॥ 5 గం॥ నుండి మ॥-12 గం॥ వరకు, మ॥ 1 గం॥ నుండి సా॥ 6 గం॥ వరకు, రా॥ 7 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు.

10-8-94 -- బుధవారం -- మూడవ రోజు -- అష్టబంధనం సమర్పణ

ఉ॥ 10 గం॥ నుండి సా॥ 6 గం॥ వరకు, రా॥ 7 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు.

11-8-94 -- గురువారం -- నాల్గవ రోజు
శ్రీవారి మూలవరులకు క్షీరాధివాసము మరియు మహాశాంతి తిరుమంజనం

ఉ॥ 9 గం॥ నుండి మ॥ 3 గం॥ వరకు, రా॥ 10 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు.

12-8-94 -- శుక్రవారం -- ఐదవ రోజు -- పూర్ణాహుతి

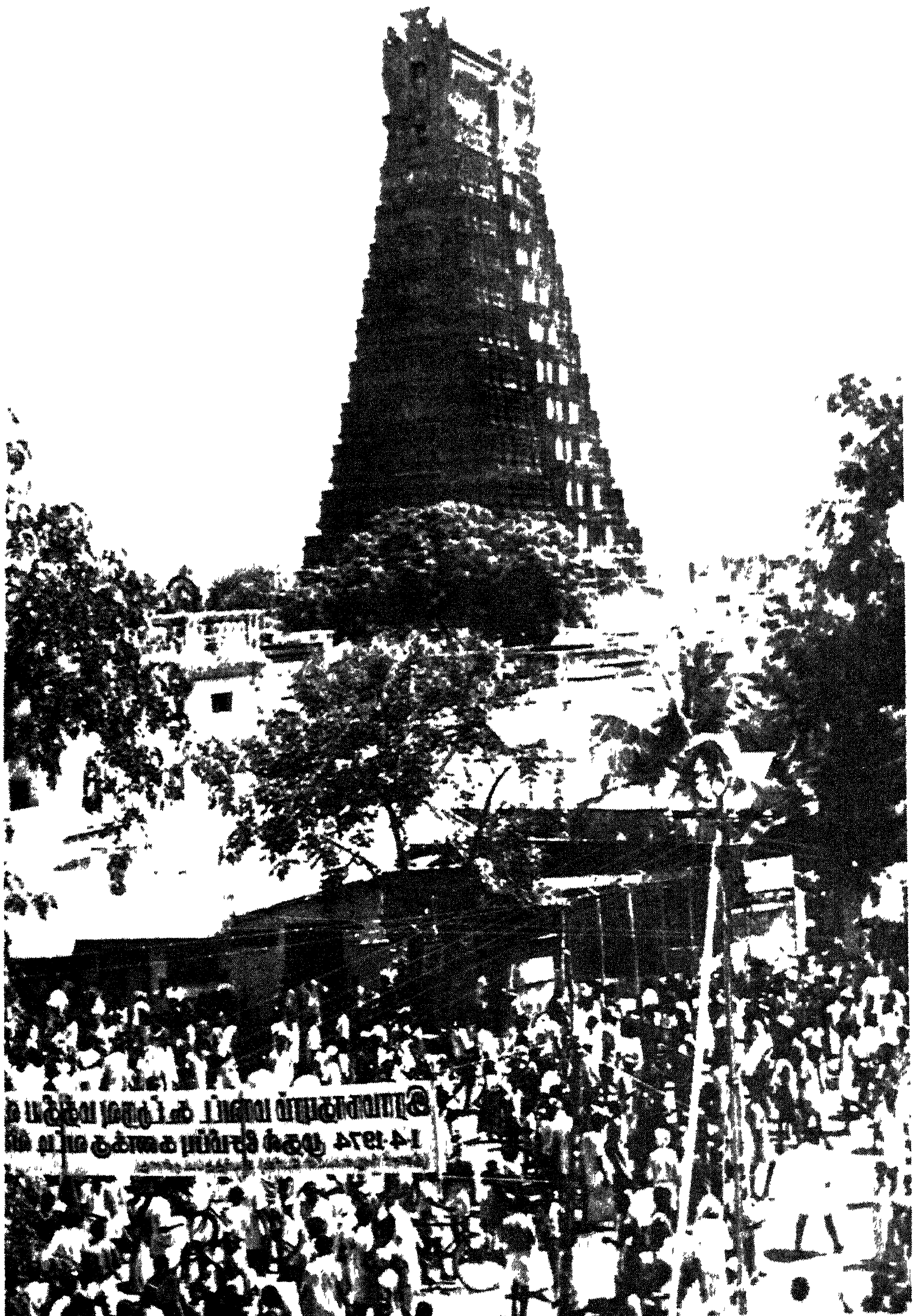
మ॥ 1 గం॥ నుండి రా॥ 7 గం॥ వరకు, రా॥ 8 గం॥ నుండి రా॥ 12 గం॥ వరకు.

* 9, 10 తేదీల సర్వదర్శన వేళల్లో హారతి, తీర్థం, శఠారి ఇవ్వబడవు.
* 8-8-94 నుండి 11-8-94 వరకు కల్యాణోత్సవం, బ్రహ్మోత్సవం, ఊంజల్ సేవ, వసంతోత్సవం, సహస్రదీపాలంకారసేవ మున్నగు ఆర్జితసేవలు జరుపబడవు.
* 9-8-94 నుండి 12-8-94 వరకు సుప్రభాతం, తోమాలసేవ, అర్చన మున్నగువాటికి ఆర్జిత టిక్కెట్లు అమ్మబడవు.
* 8-8-94 నుండి 11-8-94 వరకు విశేషపూజ, అష్టదళపాదపద్మారాధన, సహస్రకలశాభిషేకం, తిరుప్పావడ మున్నగు ఆర్జితవారోత్సవాలు నిర్వహింపబడవు.

భక్తులు ఈ మార్పులను గమనించగలరు.

కార్యనిర్వహణాధికారి,
తి.తి. దేవస్థానములు, తిరుపతి.

Published on behalf of T.T. Devasthanams by N.S. Ramamurthy, M.A., Editor-Incharge and
Printed at T.T.D. Press, by M. Vijayakumar Reddy, Manager, T.T.D. Press, Tirupati - 517 507

Regd. No. H/TRP/13.

సంవత్సర చందా : 24-00

